

PEACE Info (December 14, 2022)

- Myanmar regime hands LGBT activist another 22 years behind bars
- 78-year-old former political prisoner receives 17-year sentence
- Myanmar Junta Chief Visits Kachin Amid High Military Tensions
- Kawthoolei Army leader calls for ethnic groups to fight against common enemy
- Junta reopens roads but keeps aid pathways closed following temporary ceasefire in Rakhine State
- Junta Attacking TNLA With Five Battalions In Namhsan
- Scores of Myanmar Junta Forces Killed in Week of Resistance Attacks
- Myanmar Junta Snubs Pro-Regime Armed Groups' Call for Peace Talks
- Myanmar Crisis Leads to Humanitarian Peril on Thailand's Western Border
- 'We are facing a crisis': New law puts Myanmar NGOs in 'impossible' position
- Rights groups slam Malaysia court decision on Myanmar deportation
- INTERVIEW: 'The Myanmar people are suffering, physically and mentally'
- Countries forging ties with Myanmar junta
- EU wants to 'reconnect' with Southeast Asia amid Ukraine war
- ကလေး၊ မြောင်နှင့် ကန့်ဘလူမြို့နယ်တို့တွင် တိုက်ပွဲဖြစ်၊ စစ်တပ်က နေအိမ်များကို မီးရှို့ဖျက်ဆီး
- စစ်ကိုင်းတိုင်းတွင် စစ်အုပ်စုမီးရှို့မှုကြောင့် ပြည်သူလူထုနေအိမ် ၂၇,၅၀၀ ခန့် ပျက်စီးဆုံးရှုံး
- ယင်းမာပင်နဲ့ ဆားလင်းကြီးက ဒေသခံတစ်သောင်းကျော် ထွက်ပြေးရ
- ကရင်လူမျိုးလွတ်လပ်မှုအမြန်ဆုံးရရှိရန် ရန်သူကိုတိုက်ထုတ်ရမည်ဟု KTLA စစ်ဦးစီးချုပ် ပြော
- လူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်မှုကို နိုင်ငံတကာက ဆက်လက်လျစ်လျူရှုလျှင် စစ်ရာဇဝတ်ကျူးလွန်မှု သက်ဆိုးရှည်မည်ဖြစ်ကြောင်း KHRG ပြော
- မောင်တောမြို့ပေါ်ရှိ စစ်ရှောင်များ နေရပ်ပြန်
- WFP ပေးသည့်ဆန် စားရန်အဆင်မပြေ စစ်ရှောင်များ ဒေသထွက်ဆန်ဖြင့် လဲလှယ်ပြီး စားနေရ
- နမ့်ဆန်မြို့ တိုက်ပွဲကြား ကုန်းသာရွာလုံးကျွတ်နီးပါး ပျက်စီး
- ပျက်စီးသွားသော နေအိမ်များ နှစ်ဘက် လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များ ပြန်ဆောက်ပေးစေလို
- စစ်ကောင်စီတပ်က TNLA ရှိရာ မိုးမိတ်ဒေသသို့ ရဟတ်ယာဉ်ဖြင့် လာရောက်ပစ်ခတ်
- အာဏာသိမ်းစစ်အုပ်စု အကြမ်းဖက်သတ်ဖြတ်မှုကြောင့် အပြစ်မဲ့ကျဆုံးပြည်သူ ၂၅၈၀ ထိ ရှိလာ
- မိုက်မဲသော အာဏာသိမ်းမှုကြောင့် စစ်ကောင်စီ ကျဆုံးရမည်
- "အဆံချောင် မိစ္ဆာ" မြန်မာစစ်ဗိုလ်ချုပ်များ
- စက်သုံးဆီများ တတ်နိုင်သမျှ ချွေတာသုံးစွဲရန်လိုပြီး စက်ဘီးကဲ့သို့သောယာဉ်များကို တိုင်းချစ်ပြည်ချစ်စိတ်ဖြင့် အသုံးပြုစေလိုကြောင်း နစကဥက္ကဋ္ဌ ပြောကြား
- ကုလသမဂ္ဂက အကြမ်းဖက်မှုအားပေးနေတယ်လို့ စစ်ကောင်စီ စွပ်စွဲ
- မြန်မာ့အရေး Credential ကော်မတီနဲ့ သံအမတ်ကြီး ဦးကျော်မိုးထွန်းအမြင်
- NUG အစိုးရပြောရေးဆိုခွင့်ရှိသူများ ခန့်အပ်တာဝန်ပေး
- ထိုင်းအစိုးရအနေဖြင့် နိုင်ငံအနှောက်ဘက်နယ်စပ်ရှိ လူသားချင်းစာနာမှု အကျပ်အတည်းကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရန် လိုအပ်

Myanmar regime hands LGBT activist another 22 years behind bars

Sue Sha Shinn Thant was already serving three years for incitement before terrorism charges were added to her sentence

Myat Thwel | Published on Dec 14, 2022

Members of the lesbian, gay, bisexual, transgender, and queer (LGBTQ) community wave pride flags as they take part in a protest against the military coup in Yangon on February 8, 2021 (Myanmar Now)

A Mandalay-based LGBT activist who was arrested in October of last year was sentenced to an additional 22 years in prison on Monday, according to a source close to

her family.

A special court inside Mandalay's Obo Prison handed down the sentence after finding Sue Sha Shinn Thant, 27, guilty of two charges under Myanmar's Counter-Terrorism Law for allegedly financing terrorist activities, the source said.

"They combined the charges before handing down the sentence. We don't know the details yet, but she was already given a three-year sentence [for incitement] earlier this year, so her total prison sentence is now 25 years," said the source, who did not want to be named.

Sue Sha Shinn Thant was arrested more than a year ago near the Myintge toll gate, at the southern entrance to Mandalay, after junta soldiers crashed their vehicle into her motorcycle. She and a fellow activist, Than Toe Aung, who was riding the motorbike with her, were both taken into custody at the same time.

Sue Sha Shin Thant was sentenced to an additional 22 years in prison by a special court on December 12 (Facebook)

According to the source, the pair were chased after arguing with soldiers who checked their phones. Than Toe Aung suffered unspecified injuries to the lower part of his body, but Sue Sha Shinn Thant was not badly injured, the source said.

Than Toe Aung was sentenced to a total of 15 years on incitement and terrorism charges, but Sue Sha Shinn Thant received a heavier sentence for her alleged role in financing anti-regime activities, according to the source.

"She was actually innocent of all these charges. She had to help with money transactions for charity purposes, since she worked for an NGO. I think she was accused and prosecuted for that," the source said.

Another source close to the victim said she was sexually assaulted and tortured during interrogation.

“They touched her breasts and burned her with cigarette butts. She’s a trans woman and well-endowed. She asked for a bra to wear in prison, but the guards would not accept care packages with bras,” the source said.

Aung Myo Min, the human rights minister for the shadow National Unity Government (NUG), called Sue Sha Shinn Thant “a symbol of embodiment for the LGBT community” and denounced her arrest and sentencing.

“The soldiers did not comply with lawful arrest procedures and arrested her by crashing into her motorbike. She was also sexually assaulted during interrogation. It is a great loss for her to be given a 22-year prison sentence after all these abuses,” he told Myanmar Now on Tuesday.

He added that imprisoned LGBT people are often targeted by both junta authorities and convicts due to “a deep-seated hatred” towards the community.

“But we will bring justice to Sue Sha Shinn Thant and others who were unjustly arrested, tortured, and imprisoned,” he said.

Sue Sha Shinn Thant is well-known for her charity work in Mandalay and as an advocate of human rights, including LGBT and children rights. She has worked for a number of NGOs and was the chair of the Mandalay regional youth association under the ousted National League for Democracy government.

She was studying in Thailand when the military seized power in a coup in February 2021. She was arrested soon after her return to Myanmar late last year.

“Words can’t even describe how I feel about this sentence. But the silver lining is that she is still alive. I just hope that she will be freed as soon as possible,” said a friend from the LGBT community.

<https://myanmar-now.org/en/news/myanmar-regime-hands-lgbt-activist-another-22-years-behind-bars>

78-year-old former political prisoner receives 17-year sentence

Shwe Htoo, a leader of the 1988 pro-democracy uprising, was previously imprisoned under the Than Shwe regime

[Myat Thwel](#) | Published on Dec 14, 2022

The military council sentenced an activist leader of the 1988 pro-democracy protests, now nearing 80 years of age, to 17 years in Mandalay’s Obo Prison on Monday.

Shwe Htoo seen in his prison uniform during the Than Shwe regime (Facebook)

Shwe Htoo, 78, had already spent nearly two decades of his life in prison under a previous dictatorship for his role in the protests of 1988. He was arrested on April 29 at a plantation site in Sakhan Ward near his home in Pyin Oo Lwin, Mandalay

Region, along with two friends: Sein Lin, 57, and Banyar, who is in his 40s.

The detainees were then held and interrogated at Obo Prison. Shwe Htoo's friends were convicted on two counts of terrorism each, and all three received 17-year sentences eight months after their arrest.

It is believed that Shwe Htoo was also convicted of terrorism but Myanmar Now has yet to confirm the charges.

"The sentence was handed down by the Pyin Oo Lwin District Court through video conferencing at the Obo Prison Court," said a source close to Shwe Htoo's family, who preferred to remain anonymous.

"The military accused him of being a terrorist," the source added. "But my interpretation is that they imprisoned him simply because he was a politician."

According to the same source, Shwe Htoo's state of health is unknown as his family is not allowed to visit him in prison.

"The last time we heard from him was when he first arrived in Obo Prison and he asked us to send him food and clothing," the source added.

Shwe Htoo was a retired teacher when he became involved in the Mandalay Strike Committee during the 1988 pro-democracy uprising, for which he spent three years in prison. In 1998, he was imprisoned again under the Than Shwe dictatorship.

After his release in 2012 during a period of nascent democratic reform, he remained politically engaged. When Ko Ko Gyi—another activist leader of the 1988 pro-democracy movement—assumed chairmanship of the newly founded People's Party in 2018, Shwe Htoo was appointed party patron for Mandalay Region.

However, according to sources close to him, Shwe Htoo resigned from the party after the February 2021 military coup.

"He's very old now and he's a man of respectable reputation, so the military council should really try to minimize his punishment," said a Mandalay-based politician who requested anonymity. "I always have and always will respect him for his efforts to support democracy and human rights."

<https://myanmar-now.org/en/news/78-year-old-former-political-prisoner-receives-17-year-sentence>

Myanmar Junta Chief Visits Kachin Amid High Military Tensions

By THE IRRAWADDY | 14 December 2022

Min Aung Hlaing during his Kachin State visit on Tuesday. / Cincds

Junta chief Min Aung Hlaing visited the Kachin State capital Myitkyina on Tuesday amid high tensions with the Kachin Independence Army (KIA).

Accompanying Min Aung Hlaing was Air Force chief General Tun Aung, who was responsible for an

October air attack on a concert marking the founding of the Kachin Independence Organization, the political wing of the KIA. At least 60 people were killed in the attack.

The regime said the Hpakant airstrike was in response to the KIA training and arming resistance groups in Sagaing Region. The KIA said it would turn the sorrow into strength to continue the revolution.

Tuesday's visit was Min Aung Hlaing's second to Kachin since the 2021 coup after one in September last year.

Min Aung Hlaing meets addresses military officers in Kachin State on Tuesday. / Cincds

Min Aung Hlaing called for collaboration to create stability and unity among his personnel, according to the junta media. He reportedly gave details about how soldiers' weapons were being improved.

Continuous clashes have been reported this month. Regime forces suffered heavy casualties in Hpakant last week and it abducted 21 civilians as potential human shields.

Min Aung Hlaing's visit was seen as an attempt to boost junta morale.

Kachin communities are condemning the regime for detaining Kachin Baptist leader Dr. Hkalam Samson last week. The former Kachin Baptist Convention president was seized while attempting to fly to Bangkok for medical treatment.

The regime claims the KIA is providing military and financial help to resistance forces in Kachin and neighboring Sagaing Region. The armed group has rejected junta invitations to peace talks.

<https://www.irrawaddy.com/news/burma/myanmar-junta-chief-visits-kachin-amid-high-military-tensions.html>

Kawthoolei Army leader calls for ethnic groups to fight against common enemy

By **Thanlwintimes** - December 14, 2022

KAWTHOOLEI ARMY

မေတ္တာ ၂၂-၂၀၂၂

KTLA စစ်ဦးစီးချုပ် စောနယ်ဒါးတို့မြေမှ ကရင်နှစ်သစ်ကူး (၂၀၂၂) နှစ်ပြည့် မိန့်ခွန်း

- ၁. ကရင်ပြည်သူလူထုများအဖို့ ယနေ့သည် ကရင်သက္ကရာဇ် (၂၇၆၂) ခုနှစ်တွင် ကျရောက်သော ကရင်နှစ်သစ်ကူး နေ့ကောင်းနေ့ဖြစ် တရုတ်ပြန်ပါသည်။ ယနေ့တွင် ကျရောက်သော ကရင်နှစ်သစ်ကူးနေ့ရက်တွင် ဘေးရန်ကင်းရှင်းပြီး ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြူ ကျွန်ုပ်တို့အတွက် လွတ်ငြိမ်းရေးအဖွဲ့အစည်းများ အဆင်ပြေချောမွေ့နိုင်ပါစေဟု ဆုမွန်ကောင်းတောင်းအပ်ပါသည်။
- ၂. ယနေ့ကျရောက်သော ကရင်နှစ်သစ်ကူးနေ့သည် ကျွန်ုပ်တို့ ကရင်လူမျိုးများအတွက် နေ့ထူးနေ့မြတ် ဖြစ်ပြီး ရှေးယခင်ဘိုးဘွားများ လက်ထက်ကတည်းကပင် ကမ္ဘာက အသိအမှတ်ပြုသော ကရင်နှစ်သစ်ကူးနေ့တစ်နေ့ ဖြစ်ပါသည်။
- ၃. နိုင်ငံတကာက လူမျိုးစုတစ်ခုအနေဖြင့် အသိအမှတ်ပြုထားသကဲ့သို့ ကျွန်ုပ်တို့ ကရင်လူမျိုးများမှာ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ရေးရှိခြင်း၊ လူမျိုးစုရွေးချယ်ထားသော ခေါင်းဆောင်ရှိခြင်း၊ ကရင်လက်နက်ကိုင်စစ်သားများရှိခြင်းနှင့် ကရင်ပြည်သူလူထုများ ရှိကြပါသည်။ လူမျိုးစုအရေအတွက် မည်သို့ပင်များပါသော်လည်း လွတ်လပ်ခြင်းမရှိလျှင် အစေခံရသော ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ရှေးဘိုးဘွားလက်ထက်ကတည်းကပင် ကရင်လူမျိုးများကို လူမျိုးစုတစ်ခုအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုခြင်းကို နည်းလမ်းပေါင်းများစွာဖြင့် ကြိုးစားဆောင်ရွက်ခဲ့သော်လည်း ယနေ့တိုင် လွတ်လပ်မှုပြည့်စုံခြင်း မရှိသေးပါ။ ကျွန်ုပ်တို့ ကရင်လူမျိုးများအား မိန့်ခွန်းချယ်သော်ဖြတ်မှုများကို နည်းလမ်းပေါင်းများစွာဖြင့် မတရားနှိပ်စက်မှုများကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့ နည်းနည်းလျှော့နှင့် အတုတကွ လက်တွဲကာ ကရင်ပြည်သူများကို လွတ်လပ်မှုရအောင် ကြိုးစားလုပ်ဆောင်ရပါမည်။
- ၄. လွတ်လပ်ခြင်းနှင့် အနိုင်ရရှိခြင်းသည် ကျွန်ုပ်တို့ လက်ထဲတွင်သာ ရှိပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့မှ မလုပ်ဆောင်လျှင် မည်သူတို့မှ တာယာကကျ မလုပ်ဆောင်ပါ။ ကျွန်ုပ်တို့ ကရင်လူမျိုး၏ အခက်အခဲသည် ကျွန်ုပ်တို့အားလုံး၏ အခက်အခဲပင်ဖြစ်သည်။ ကျွန်ုပ်တို့ အတုတကွ ပြန်လည်ပေါင်းစည်းပြီး ရဲရဲရင့်ရင့် သတ္တိရှိရှိဖြင့် ကရင်လူမျိုးတို့၏ လွတ်လပ်မှုအတွက် လုပ်ဆောင်ရပါမည်။

Kawthoolei, December (14) The Commander-in-Chief of the Kawthoolei Army (KTLA), Saw Nerdah Mya, urged the Karen people to fight common enemies together with other ethnic groups who share the same goals in order to gain independence as soon as possible.

Saw Nerdah Mya, Commander-in-Chief of the Kawthoolei Army, made this comment in his speech for the Karen New Year, which will fall on December 22.

Efforts have been made since ancient times to recognize the many different Karen ethnic groups as a single ethnic group, but it has yet to be implemented, according to Saw Nerdah Mya.

Saw Nerdah Mya added that they must unite and work together to make the Karen people free because the Karen people are suffering from

oppression, killing, and unjust torture in all kinds of ways.

The Kawthoolei Army (KTLA) participated in the Kawkayeik battle in Karen State, attack on Taungkalay police station in Kyaikmaraw, and Walley battle, together with the allied resistance forces.

The Kawthoolei Army (KTLA) is led by the former Chief of Staff of the Karen National Defense Organization (KNDO), Saw Nerdah Mya.

<https://thanlwin.com/2022/12/14/kawthoolei-army-leader-calls-for-ethnic-groups-to-fight-against-common-enemy/>

Junta reopens roads but keeps aid pathways closed following temporary ceasefire in Rakhine State

In the weeks since the informal agreement was announced, international organisations say the transport of humanitarian assistance into western Myanmar remains a ‘challenge’

[Thein San](#) | Published on Dec 14, 2022

A woman walks past the Narzi Quarter of Sittwe, Rakhine State, on November 4, 2017 (Lauren DeCicca / Getty Images)

Despite the [temporary ceasefire](#) agreed to between the junta and the Arakan Army (AA) in Rakhine State last month, international humanitarian organisations say that the military has continued to restrict aid access to the

region.

While the military council has since reopened some previously blocked roads and waterways, Medecins Sans Frontieres (MSF) Myanmar said in a Monday statement that reaching populations in need in Rakhine State continued to be difficult. The aid organisation attributed this to “the resumption and escalation of fighting” as well as “a restriction on the movement of people and goods, such as medications.”

“While news of a ceasefire is welcome, the impact of the conflict and ongoing difficulties with the movement of people and goods remain a great challenge for the civilian population,” their statement said.

MSF Myanmar reported conducting nearly 11,000 medical consultations and interventions across the state in June, but noted that this number had dropped to just over 3,800 by late October, citing an ongoing lack of access.

This pattern could have “fatal outcomes” for patients, the organisation said.

After clashes reignited between the AA and the military in September, the junta blocked the transport of emergency aid by international institutions—including the UN—to six townships in northern Rakhine: Buthidaung, Maungdaw, Minbya, Mrauk-U, Myebon and Rathedaung.

Aid access was later also restricted for the townships of Pauktaw and Kyauktaw, the UN’s Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA) announced in a statement on November 23.

On December 7, UN OCHA expressed optimism that the informal ceasefire between the AA and Myanmar army—declared on November 25—would allow for aid pathways to reopen to reach the nearly 100,000 persons internally displaced in the region by both recent fighting and previous military campaigns.

“[H]umanitarians hope that the ceasefire may allow for the resumption of civilian movement and delivery of life-saving assistance that had been heavily restricted in many townships since September,” the agency said in a statement.

According to representatives of multiple internally displaced persons (IDP) camps, the military’s administrative mechanism has not provided residents with rice rations in nearly eight months.

“The displaced people survived on supplies from the World Food Programme because the department of social welfare never distributes rice on time,” a man from Kyauktaw Township’s Wah Taung IDP camp said. “No organisation has come here for a long time since the fighting started again [in September]. We do odd jobs and sell our belongings in order to make ends meet.”

Arakan Army spokesperson Khaing Thukha said in a November 28 press conference about the ceasefire that IDPs in Rakhine State were in urgent need of food, medicine, clothing, and basic humanitarian services.

If the military’s blockade were to be continued, he recommended that donations to address IDP needs be made through the Rakhine People’s Government, operated by the AA’s political wing, the United League of Arakan.

Since the temporary ceasefire was agreed upon, the AA announced that its members have been assisting displaced farmers by harvesting their paddy fields.

Meanwhile, the military has reportedly been replenishing rations and ammunition for its troops by air, water and ground routes, locals said.

<https://myanmar-now.org/en/news/junta-reopens-roads-but-keeps-aid-pathways-closed-following-temporary-ceasefire-in-rakhine>

Junta Attacking TNLA With Five Battalions In Namhsan

By **SHAN** | December 14, 2022

The regime has continued sending fresh troops to attack the Ta’ang National Liberation Army (TNLA) during an escalation of fighting that has already displaced over 1,000 civilians in Namhsan Township located in northern Shan State.

“I think about 400 regime soldiers are attacking us in Namhsan,” a front line TNLA soldier told SHAN on condition of anonymity. He said there’s five regime battalions: IB 276, IB 223 and LIB

348 from Mongmit and two from Lashio, as well as a Commando unit dispatched from Mandalay. The regime has deployed jet fighters, air ships and fired artillery at the Ta'ang armed group's village camp.

Damaged temple at Koong Sar village.

“We can still hear the explosions of shells around Koong Sar (Kon Tha) this morning. I think 7 or 8 shells landed near the village yesterday, but I don't know if there were civilian casualties,” said the TNLA soldier. At least five houses have been destroyed by shells since the conflict began last week.

Residents of Koong Sar and surrounding villages have sought shelter at the Zayang Gyi Buddhist monastery in Namhsan town, where they lack food, warm clothing and blankets to protect themselves from the freezing temperatures at night.

According to observers, the regime has used an informal ceasefire negotiated with the TNLA's ally the Arakan Army in Rakhine State at the end of November to launch attacks in Namhsan.

SHAN was unable to reach TNLA spokesperson Brigadier General Tar Bone Kyaw for comment despite repeated calls.

<https://english.shannews.org/archives/25649>

Scores of Myanmar Junta Forces Killed in Week of Resistance Attacks

By **THE IRRAWADDY** | 14 December 2022

At least 79 Myanmar junta forces including a regime-appointed administrator were killed in the past seven days as People's Defense Force groups (PDFs) and an ethnic armed organization (EAO) escalated their attacks on regime targets across the country.

The junta suffered heavy losses during a fierce, week-long battle with an ethnic rebel group in northern Shan State.

Incidents were reported in Sagaing, Mandalay, Magwe, Bago and Tanintharyi regions and Chin and Shan states.

The Irrawaddy has rounded up the following reports of significant attacks from the EAO and PDF groups.

Some military casualties could not be independently verified.

Nearly 50 junta soldiers killed in week-long clash in Shan

odies of killed regime forces are seen along with weapons seized by the TNLA during recent fighting in Nansang Township. / Shan News

At least 47 regime soldiers were killed and 24 captured during seven days of intense firefights with the Ta'ang National Liberation Army (TNLA) in Nansang Township, northern Shan State, according to local media reports.

The heavy clashes started on Dec. 7 when five regime helicopters dropped regime troops in an area controlled by the TNLA near two villages. The intense fighting continued until Tuesday.

During the clashes, the junta used helicopter gunships and fighter jets to attack the ethnic rebel forces and to bomb two villages, the TNLA said. Two villages were destroyed by the junta's aerial bombardments.

There were also casualties on the TNLA side, an official of the ethnic resistance group told the media.

Eight junta soldiers killed by PDF land mines in Sagaing

Local resistance group Brother Defense Forces claimed it and three PDF groups killed eight regime forces and injured 12 others when they jointly used clusters of land mines to ambush a military convoy of five vehicles on the Monywa-Pathein Highway in Sagaing Region on Monday.

The convoy, which departed from a military base in Monywa, was ambushed with land mines at four locations on the highway, the PDF group said.

PDF fighter killed in clash in Sagaing

The entrance to the town of Ye-U in Sagaing Region / CJ

A resistance fighter was killed in Ye-U Township, Sagaing Region on Tuesday when local PDF group People's Defense Comrade attacked a military detachment attempting to raid Ywar Maik Thar Village, said the PDF group.

There were also military casualties, the PDF group said.

Five regime forces killed by PDF land mines in Sagaing

The remains of a house torched by regime forces in Moke Si Village in Ye U Township. / Tiger-Ye-U LPDF

Local resistance group Tiger Ye-U Local PDF group claimed to have killed five regime forces on Monday when it used landmines to ambush regime forces departing from Moke Si Village in Ye U Township, Sagaing Region.

Before the ambush, the regime forces occupied the village for two days and burned 122 houses. Regime forces also killed and burned Moke Si villager Ko Phoe Kite, who was suffering from a mental illness, the PDF group said.

Four regime forces killed in PDF attacks in Sagaing

At least four regime soldiers were killed in Kale Township, Sagaing Region on Monday when combined PDF groups used land mines and firearms to ambush 70 soldiers stationed at Kyaung Tike Village in the northern part of the township, said PDF-Kalay, which coordinated the attack.

They ambushed the military detachment while it was heading to Nan Chaung Village. After the ambush, regime forces burned down 19 houses in Nan Chaung Village and arrested some villagers to use as human shields. Two PDF fighters also suffered injuries in the mine blasts.

On Tuesday, the PDF group continued to bomb regime forces in the village using drones. More regime forces are believed to have been killed and injured in the drone strikes. After being bombed, the regime forces burned down three more houses in the village, PDF-Kalay said.

Pro-regime village bombed by PDF groups in Sagaing

PDF group Demo Poukkwe said it and another PDF group jointly used more than a hundred 60-mm improvised mortar rounds to bomb pro-regime Kywel Pon Village in Sagaing Township, Sagaing Region on Monday.

Many militia members were killed or injured, the PDF group said.

Five regime forces killed in clash with PDFs in Magwe

The funeral of two PDF fighters killed in a recent clash with junta forces in Saw Township. / Laung She Regional-PDF

A least five regime forces were killed and 13 others injured in Laungshe in Saw Township, Magwe Region on Saturday when five PDF groups jointly attacked a military detachment of 70 troops from a military weapons factory, said Laung She

Regional PDF, which was involved in the attack.

The regime forces were ambushed from close range by the PDF groups using land mines, heavy explosives and firearms while they were raiding the villages.

In the clash, two PDF fighters were also killed, the PDF group said.

After being ambushed, the regime forces torched two houses in nearby Kan Lal Village and used some resident detainees as human shields in their retreat.

Three regime forces killed in shootout with PDFs in Magwe

Three regime forces were killed and three resistance fighters were injured in Pauk Township, Magwe Region on Tuesday evening when a shootout broke out between regime sentries and the PDF group Southern Pauk Guerrilla Force, the PDF group said.

In the clash, the PDF group also lost a G-3 rifle, a vehicle and a mobile phone.

Pro-regime militia group bombed in Magwe

At least four pro-regime Pyu Saw Htwe militia members were seriously injured in Pauk Township, Magwe Region on Monday when local PDF group Anonymous Special Task Force-Pauk used improvised rockets, mortar shells and drones to attack the militia group in Kokko Su Village, the PDF group said.

Military detachment ambushed in Magwe

A military detachment including pro-regime Pyu Saw Htee militia members was ambushed by several PDF groups in Yesagyio Township, Magwe Region on Sunday, said Urban Underground Revolution Force-Yesagyio, which was involved in the ambush.

Regime forces, who were taking civilian detainees along with them, were ambushed by four PDF groups from Yesagyio, Pakokku and Myingyan townships near a village.

All regime forces fled from the area when four more PDF groups approached to attack them.

Military casualties were unknown.

Regime sentries ambushed in Chin

Resistance fighters of Chin Defense Force-Mindat in Chin State / CDF-Mindat

Three regime troops were killed and two others injured in Mindat Township, Chin State on Tuesday afternoon when resistance fighters of Chin Defense Force-Mindat attacked a patrol of 20 regime forces from close range on a road, the ethnic defense group said.

After the ambush, regime forces attacked villages with heavy explosives, the resistance group said.

Military convoy hit by mines in Mandalay

Bo Kaung Kin revolutionary alliance group said it and two PDF groups used land mines to ambush seven military vehicles in Madaya Township, Sagaing Region on Tuesday.

Military casualties were unknown.

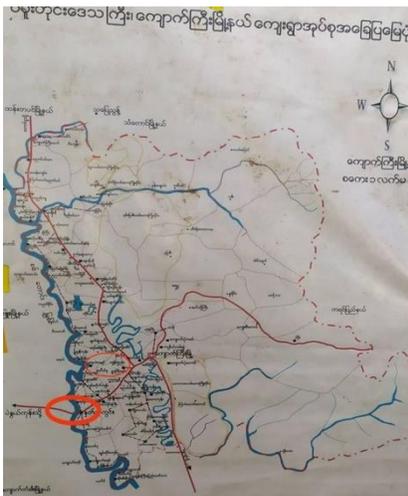
A video shot by the PDF shows land mines exploding near a moving military vehicle.

Junta-appointed ward administrator killed in Mandalay

Underground resistance group Special Task Force-Mandalay claimed it assassinated U Sein Win, a regime-appointed administrator for Yadanar Bumi Ward in Mahar Aungmyay Township, Mandalay Region, on Tuesday evening.

A video shot by the PDF shows the victim being shot dead by gunmen while he stands in a food shop.

Military checkpoint attacked in Bago

Location of a PDF attack on a junta checkpoint in Kyaukkyi Township / Bago PDF-Yoma

Four regime forces and pro-regime Pyu Saw Htee militia members were seriously injured in Kyaukkyi Township, Bago Region on Tuesday when Bago PDF-Yoma forces raided a military checkpoint at a bridge over the Salween River, the PDF group said.

After being attacked, regime forces blocked the bridge, the resistance group said.

Military checkpoint attacked in Tanintharyi

Three regime forces were killed and five injured in Dawei Township, Tanintharyi Region on Sunday when four PDF groups used six 40-mm explosives to attack a military checkpoint in Maung Mal Shaung Village, said Dawei Guerrilla Revolutionary Force, which was involved in the attack.

The PDF group said they had to abandon their original mission to occupy the junta checkpoint after information about their operation leaked. Therefore, they attacked the checkpoint with grenade launchers instead of raiding it.

After being attacked, regime forces randomly attacked nearby areas with both heavy explosives and firearms. However, there were no PDF casualties, the resistance group said.

<https://www.irrawaddy.com/news/war-against-the-junta/scores-of-myanmar-junta-forces-killed-in-week-of-resistance-attacks.html>

Myanmar Junta Snubs Pro-Regime Armed Groups' Call for Peace Talks

By **THE IRRAWADDY** | 14 December 2022

Seven ethnic armed organizations, which are signatories to the Nationwide Ceasefire Agreement (NCA), have failed to arrange an informal meeting with Myanmar's regime.

The Restoration Council of Shan State (RCSS), New Mon State Party, Karen National Union/Karen National Liberation Army Peace Council (KPC), Arakan Liberation Party, Democratic Karen Benevolent Army, Pa-O National Liberation Organization (PNLO) and Lahu Democratic Union on December 7 proposed a meeting with Lieutenant General Yar Pyae, chairman of the regime's National Solidarity and Peace Negotiation Committee.

The committee replied that a meeting was impossible at the moment, Colonel Saw Kyaw Nyunt of the KPC told The Irrawaddy.

"We were told the next day that the committee could not meet due to challenges and crises across the country in the unusual landscape. No meeting will not take place for now," he said.

A letter from the seven groups to the regime seen by The Irrawaddy said they wanted to reach common agreements to build a permanent peace.

They proposed an informal, low-key meeting in Chiang Mai on Monday with a few representatives from each side, followed by a round of informal meetings in Taunggyi, Shan State, or Mawlamyine, Mon State, this week.

PNLO patron Khun Okkar said they asked for a meeting to ease the crisis in Myanmar.

"We need to discuss how to overcome the crisis to stop daily casualties and damage in the interests of the country," he said.

Meanwhile, the Karen National Union (KNU), which is a signatory to the NCA but fighting the regime, said it has no plans to hold talks.

KNU external relations head Padoh Saw Taw Nee said: "Myanmar's military has become illegal since the coup. We will also be illegitimate if we attend talks. We will be the same as them if we attend. We will never do it."

The KNU is fighting the regime in Karen and Mon states and Bago and Tanintharyi regions.

One observer said six of the seven groups are powerless and calling for talks to survive.

"Apart from the RCSS, they are toothless. They are just trying to survive. A meeting is just self-interest," the analyst.

The regime released prisoners and pretends to hold peace talks just to give ASEAN and the rest of the international community the impression it wants peace, he added.

“The junta claims that groups want peace and will hold talks while only terrorists won’t,” he said.

The regime has labeled the civilian National Unity Government and its allied resistance groups as terrorist organizations.

Junta chief Min Aung Hlaing held two rounds of talks with NCA signatories that are not fighting military rule.

<https://www.irrawaddy.com/news/burma/myanmar-junta-snubs-pro-regime-armed-groups-call-for-peace-talks.html>

Myanmar Crisis Leads to Humanitarian Peril on Thailand’s Western Border

By **KAVI CHONGKITTAVORN** | 14 December 2022

While Thailand’s political machinery and personnel are now gearing up for the upcoming election, there is a humanitarian crisis in waiting on the western border. Politicians have so far turned a blind eye.

Prior to the COVID-19 outbreak and the coup in Myanmar in February 2021, the un-demarcated 2,401-km common border had been manageable and relatively calm. However, in the coming months, the frontier could become the country’s biggest time bomb. All it needs is a small spark, which is unfortunately outside of Bangkok’s control.

A recent assessment by the Thai security agencies of the country’s border situation with Laos, Cambodia, Malaysia and Myanmar concluded that the Thai-Myanmar side is the most vulnerable. Other border areas do not face the immediate disruption of the border administration’s capacity as there is no possible influx of asylum seekers in the near term which could cause a dramatic humanitarian crisis.

For instance, the border with Cambodia used to be the country’s No. 1 concern due to illegal migrant workers when bilateral ties were at a low ebb. Now thanks to Cambodia’s stability and its excellent relationship with Thailand, the government-to-government deal on migrant workers has proved useful. Before the outbreak, nearly 50,000 Cambodians were working in the country legally.

However, in the case of the Thai-Myanmar border, although there is a similar arrangement for migrant workers, it does not work very well. The sheer number of people wanting to cross the border is 20-fold that on the Cambodian side, in particular over the past 23 months. Two interrelated issues can be discerned here: the ever-increasing number of illegal border crossings through natural channels with a myriad of well-connected human smuggling rings, and insufficient preparedness on the Thai side to handle the sudden massive influx of villagers

across the border in the coming dry season. Currently, only six border checkpoints are in operation.

More than the Thai authorities would like to admit, the constant influx of new arrivals has already caused a strain on the provincial health system, which still has to fight the COVID-19 pandemic as well as other contagious diseases such as malaria. At the moment, at least 250,000-300,000 Myanmar people from all parts of the country are congregating along the Thai-Myanmar border, which is mostly under the control of ethnic armed groups.

For the time being, most of them are eking out a meager living, waiting for their turn and fortune to cross the border for jobs and life security. For the well-to-do, they can easily find places in cities of their choice across the border.

With the new ASEAN chairman, Indonesia, taking over next month, anxiety and uncertainty are increasing among Myanmar people residing along the border. Given the long-standing history of Indonesia's tough stance on Myanmar, there could be shifts in ASEAN's strategies towards the military junta, officially known as the State Administration Council. If there are further push-backs by the junta against the border areas, these groups of people will likely panic and attempt to cross the border no matter what the risk is.

As a temporary measure over the years, the Thai government has thrice extended the period for Myanmar migrant workers to obtain legal work permits. But due to heavy bureaucratic procedures and extensive local corruption, a large number of potential migrant workers have still been unable to be properly processed and get their permits. Thailand still urgently needs at least 600,000 workers to ramp up its economy in the post-pandemic era.

Thai Prime Minister Prayut Chan-o-cha must rectify this problem without delay. It has to be said that Interior Minister General Anupong Paojinda must be held responsible for his team's slow actions in implementing the 20-year National Strategic Plan related to good governance principles and cooperation with civil society organizations to ensure peace and stability in neighboring countries.

Given the current circumstances on the western frontier, Thailand needs to overhaul its national security approach. Due to past enmity between Thailand and Myanmar, hard security has been the only approach even though the context and scope of the present security ecosystem have already changed.

Thailand's biggest threat today comes from the lack of human security among the Myanmar people living across the border. For decades since independence, Myanmar's governments have been fighting ethnic armed organizations (EAOs). In the past, Thailand backed the EAOs to shield the country from the hostile Tatmadaw (Myanmar's military). However, this security template has now changed completely. Ties with Myanmar have been normalized gradually since 2011 with both civilian and military governments. Thailand and Myanmar now have stable

relations and functional cooperation. Relations with the EAOs are cordial as Thailand maintains good ties with them, especially those bordering Thailand.

Although efforts have been made to provide humanitarian assistance to needy persons across the border through the Thai Red Cross Society and provincial grassroots groups, this has been done sporadically, perhaps given a lack of systematic or long-term strategic thinking. The Prayut government must now ensure that people across the border receive timely and sufficient humanitarian and emergency assistance so that they can remain inside Myanmar.

When normalcy resumes, they can return to their homes without difficulty. Thailand must be firm in pursuing this approach. After all, Thailand has the capacity and a convincing level of power to ensure that people living across the border can stay safe and healthy. That way, Thailand and the international community will have one less problem to deal with.

On a positive note, something unique is happening: a sudden boom in SME businesses in the border areas, especially Mae Sot, Chiang Mai and Mae Hong Son, by Myanmar entrepreneurs. After the coup, the economic conditions inside Myanmar deteriorated to the point that the country's middle class were slowly leaving the country. In the past, they used to stay and try their luck rather than face any unpredictable risks outside. However, these days Myanmar's middle classes see their future risks clearly and they are coming to the border zones with the hope of crossing to Thailand. Unlike those fleeing the military regime in 1988, those who make it are better educated, more cosmopolitan, and entrepreneurial.

One of the most visible signs has been the mushrooming of Myanmar-style tea salons catering to both local Thais and their own people. In Mae Sot alone, more than two dozen tea rooms of various sizes and decorative styles are doing brisk business. The same holds true for Chiang Mai and other border areas. Some of the new arrivals are professional people such as doctors and nurses, technicians, and engineers. They must be allowed to use their skills in whatever form. Prayut and Anupong must understand this new dynamic and help them.

If the government continues its "business as usual" approach to the current management of border affairs and immigration procedures, Thailand will soon face the region's largest human security dilemma since the Vietnam war. In the late 1970s, when Thailand experienced a refugee crisis on its eastern front, the government of the day with the full cooperation of an enthusiastic and unified international community could cope with the humanitarian crisis in a more effective way. However, today with the Ukraine war continuing, global attention and resources are zeroed in on Europe's conflict.

However, the current situation along the western border with Myanmar will become more volatile as the Myanmar crisis is gaining renewed focus from the new ASEAN chair, Indonesia, and more enthusiastic Western countries, which are eager to punish the military junta for its brutality against its own people. In recent days, global headlines have focused on the lives of seven students who were sentenced to death by the military regime.

Under these new circumstances, Thailand needs to tighten intra-agency coordination and cooperation and forge proactive policies against the above headwinds otherwise there will be a “human security” catastrophe on the western border.

Kavi Chongkittavorn is a veteran journalist on regional affairs.

This article first appeared in [The Bangkok Post](#).

<https://www.irrawaddy.com/opinion/guest-column/myanmar-crisis-leads-to-humanitarian-peril-on-thailands-western-border.html>

‘We are facing a crisis’: New law puts Myanmar NGOs in ‘impossible’ position

DECEMBER 14, 2022 | By FRONTIER

People receive food distributed by a volunteer group in a conflict-hit area of Kutkai Township, Shan State in June last year. (MNWM / AFP)

Many groups plan to boycott the regime’s new Organization Registration Law for political and safety reasons, but also fear this could leave them unable to respond to Myanmar’s humanitarian crisis.

For Ko Zin Yaw*, it was always a matter of when, not if, the military regime would begin systematically cracking down on civil society and non-government organisations.

Zin Yaw has since 2015 been working for a Rakhine State-based civil society organisation focused on regional development and supporting people displaced by conflict.

Over the past 18 months, he has experienced first-hand the growing restrictions the military regime has placed on the activities of domestic and international organisations, affecting everything from withdrawing cash to accessing conflict areas. Nevertheless, he said, they’d still managed to find workarounds so they could carry out many of their activities.

But then, on October 28, the regime enacted the Organization Registration Law, replacing a similarly named 2014 statute.

“All CSOs have been worried about [a crackdown],” he told *Frontier*. “Now it’s really happening ... they are oppressing us openly.”

The two laws couldn’t be more different. The 2014 Associations Registration Law was widely praised for fostering the growth of Myanmar’s domestic civil society and facilitating cooperation with the government. Registration was voluntary and there were no prohibitions or punishments.

Under the new law, however, running an unregistered organisation can result in a prison term of up to three years, while members of an unregistered NGO can be fined up to K500,000 and, if they refuse to pay, jailed for up to two years.

Organisations were also given only 60 days to register with the junta's Ministry of Home Affairs, meaning a deadline at the end of this month.

"Freedom of organisation – a fundamental democratic right – has now been banned," said Daw Nyo Nyo Thin, a lawyer who has run as an independent candidate in several parliamentary elections.

The toughest punishments are reserved for officials from organisations that "directly or indirectly contact or encourage" contact with an opponent of the regime, or are deemed to have harmed "national unity" or "law and order". If convicted, they face up to five years in prison.

"The military enacted this law so that organisations don't have contact with or provide support to revolutionary forces, such as the National Unity Government, People's Defence Forces and ethnic armed organisations," Zin Yaw told *Frontier*.

'The future is dark'

Zin Yaw said the new law had left NGOs and CSOs in a dilemma. Many organisations registered when the former law was enacted but their five-year registration certificates have since expired, meaning they must decide whether to re-register by the deadline.

Most don't want to register under the new law because they view the regime as illegitimate, Zin Yaw said. At the same time, though, they are worried about how they can continue operating without formal registration.

"All civil society organisations are in trouble," Zin Yaw said. "We are facing a crisis."

On November 3, the Mandalay CSOs Network [announced](#) it would not comply with the new law because it had been issued by an "illegal terrorist military" that was perpetrating violence against the Myanmar people.

National Unity Government Minister for Human Rights U Aung Myo Min said the registration law was designed to "strictly control" organisations and punish those that fail to comply.

"This is not the law," he [posted](#) on social media. "It is an arbitrary declaration imposed to arrest those who are providing humanitarian aid and working for democracy."

Ma May Phyu*, who works at an international NGO that is providing political training in Myanmar, said that most local organisations seemed unwilling to register under the new law.

But their reluctance is not only about politics, May Phyu added – they're also concerned about the safety and security of their staff, as well as those who benefit from their work.

Under the former registration law, organisations were required to give only limited information to the authorities on an ongoing basis – typically, she said, just annual financial statements.

“Now if we register, we have to report everything – from where we operate, to where our income comes from,” she said. “If we tell the truth, every organisation will have to worry about being arrested.”

Those that work on politics or human rights, or that provide support to IDPs in conflict zones, are most at risk, she suggested.

“Now we are going to be under a lot of pressure. The future is dark.”

International NGOs are also required to register under the law, and face many of the same – and some additional – restrictions.

However, *Frontier* understands that many of them are likely to register, despite reservations about engaging the regime, because they believe the risks of not registering are simply too great.

With organisational bank accounts, offices across the country and foreign staff who require visas, it is far less feasible for international NGOs – particularly the larger ones – to operate under the radar.

Karen refugees wade across the Thaug Yin River, which forms the border with Thailand, to receive aid. (Frontier)

Access to funding

“It’s impossible to register, but if you’re not registered it’s impossible to operate ... that’s the dilemma we are facing,” said Ko Shwe Than Kyaw, a member of the Mrauk-U Youth

Association, which was established in 2015 and has been providing training and support to IDP camps in Rakhine.

Choosing not to register could have consequences beyond the risk of prosecution by the regime, he said. Because many donors require partners to be registered, local organisations could soon face difficulties accessing funding.

“When you apply for a project, you can’t get funding if you don’t have an organisation registration certificate,” he said.

However, since the military coup in February last year, donors have become increasingly flexible on the issue of registration. Most local organisations are no longer registered but have continued to receive funds, usually through intermediaries like international NGOs, or other workarounds.

Ma Honey*, who works at an international NGO in Myanmar, said that some organisations have registered as companies in order to comply with donor rules and circumvent regime restrictions.

“Some are registered as non-profit organisations through the Directorate of Investment and Company Administration,” Honey said. “But I expect that it’s going to be very difficult to register in that way in future.”

The new law though will create additional complications, because it means that donors won’t just be providing funds to unregistered organisations – they’ll be giving money to groups that the regime considers illegal.

The head of one international NGO, who spoke on condition of anonymity, said it was “very important” that donor agencies “don’t just reach for the easiest solution, which is to try and twist the arm of local CSOs and NGOs to register”.

“Some of them simply can’t register, and others won’t register due to security concerns – there’s an expectation that registration will enable the authorities to monitor their work. And, of course, there are also plenty of reasons why entities might not want to register for political reasons,” they said.

Even if donors agree to fund unregistered organisations, they will also likely need to be flexible on how the money is moved into the country.

Since the coup it has been difficult for local organisations to withdraw funds from their bank account, particularly if their registration has lapsed.

“If an organisation tries to withdraw money from their account, the bank will only give it to them if they can show a registration certificate. So, it’s already very difficult to withdraw money, and it’s only going to get worse,” May Phyu said.

‘They’re always watching us’

Registration will not only be required to secure and withdraw funding – it’s also likely to be a necessity when organisations are in the field, members of local organisations told *Frontier*.

Shwe Than Kyaw said it was difficult for them to avoid the military regime entirely.

“Soldiers and police are already monitoring all social relief organisations and CSOs. This will make it really hard to operate without registration,” he said.

The challenge is particularly acute for organisations carrying out humanitarian work in conflict areas. For the most part, they have to remain in close contact with regime police and the General Administration Department, said Ko Min Naung*, who works for a relief group based in Yangon. “And they’re always watching us.”

To operate safely these CSOs also need to coordinate with ethnic armed organisations, and other groups that the regime deems “terrorist” groups or unlawful associations. But under the new law, that could see them punished with a prison term of up to five years.

“When we need to carry out relief activities to help residents in conflict areas, we need to contact both the military and other armed forces in that area,” Zin Yaw said.

“In Rakhine State, for example, most of the villages are now controlled by the Arakan Army. So, if we want to work in those places, we need to contact them. That’s where the problem is.”

Min Naung said relief organisations were also compelled to help whoever was in need, including resistance fighters who had been injured.

“Under the new law, that would be considered communicating with terrorists. But if you don’t help them, it’s a violation of your ethics,” Min Naung said. “We can’t choose which side we’re on. We have to help everyone.”

Uncertain future

As local organisations weigh the benefits and risks of registering, the expanding conflict in the wake of the coup also means there is a huge need for humanitarian aid.

As of the end of November, more than 1.1 million people had been displaced across the country since the coup, in addition to 330,000 who had already been forced to flee their homes prior to the military takeover. In many areas, local aid groups are the only organisations able to deliver assistance.

But amid this need, there is a great deal of uncertainty about how the law will be implemented.

In 2006, the then-military regime introduced highly restrictive “guidelines” for humanitarian aid, not dissimilar to the Organization Registration Law. In practice, however, these were not implemented consistently, and donors were often able to establish workarounds that meant aid to Myanmar continued to flow into the country.

“We don’t yet know what [the new law] means in practice,” said an official from a donor agency. “Will it be consistently implemented across the country? It’s not at all clear. They may target one or two NGOs initially and after that the law will be kept there as a way of scaring people.”

The official said that because of this uncertainty, it was important for donors to constantly monitor the environment and respond appropriately.

“This is just another example of how the context keeps shifting. It’s important to understand what’s actually happening on the ground and do your best to manage the risk.”

Neither the United Nations Country Team nor international NGOs operating in the country have spoken out publicly about the new law, for fear of retribution from the regime.

However, sources said there is a huge amount of concern and they are closely coordinating on the issue, by assessing the likely impact and how it can potentially be ameliorated. *Frontier* understands that rather than pushing for the law to be repealed, the UN has decided to lobby for a delay in implementation and changes to the text.

The international NGO chief told *Frontier* that if implemented in full, the law would “destroy the independence of NGOs to a great degree”, but agreed that it remained uncertain how widely it would be enforced.

“We don’t know how they’re going to implement it in practice, particularly given the General Administration Department is basically not functioning in many areas,” they said. “It’s going to be impossible for most organisations to register by the deadline – they haven’t even released the bylaws yet.”

Nevertheless, May Phyu said that the law was another example of how the hard-won rights earned over a decade of political liberalisation had been lost in the wake of the coup.

“For CSOs and NGOs in Myanmar, this is a return to the dark ages,” she said. “If anything, it looks like it could be even worse than before.”

*indicates the use of a pseudonym for security reasons

<https://www.frontiermyanmar.net/en/we-are-facing-a-crisis-new-law-puts-myanmar-ngos-in-impossible-position/>

Rights groups slam Malaysia court decision on Myanmar deportation

By [AFP](#) | 14 December 2022

Evacuated Rohingya people from Myanmar sit on the shorelines of Lancok village, in Indonesia's North Aceh Regency. Photo: AFP

The Kuala Lumpur High Court on Tuesday gave the green light for 114 Myanmar nationals to be deported from Malaysia, with rights groups slamming the decision and "strongly" urging authorities to reconsider.

Malaysia deported some 1,000 Myanmar nationals just weeks after their home country's 2021 military coup, despite strong objections from the United States and rights groups.

A court later granted a stay of deportation for 114 Myanmar nationals pending a judicial review. The government filed an application in May to lift the stay.

"This court decision demonstrates how despite international outcry, calls to halt the forcible return of people from Myanmar continue to be ignored," a joint statement from Amnesty International and Asylum Access Malaysia said.

"Despite today's lifting of the stay of deportation, we strongly urge the government to reconsider its plan."

The statement added that Malaysia's new government "should end its dishonest approach of criticizing the Myanmar military authorities while continuing to quietly subject people to refoulement".

It is not known when the 114 people will be sent back to Myanmar, and immigration officials declined comment.

Malaysia does not formally recognise refugees, treating them as undocumented migrants.

Myanmar has been in turmoil since the military coup last year, with swathes of the southeast Asian nation engulfed by fighting.

More than 2,300 people have been killed in the military's crackdown on dissent, which rights groups say includes razing villages, mass extrajudicial killings and air strikes on civilians.

The junta blames anti-coup fighters for the deaths of almost 3,900 civilians.

In October, Human Rights Watch said Malaysia, since April, had returned over 2,000 Myanmar nationals to the country, including military defectors.

UNHCR, the UN's refugee agency, also said it had received "multiple disturbing reports" of refoulement -- the forcible return of refugees and asylum seekers -- since April.

<https://mizzima.com/article/rights-groups-slam-malaysia-court-decision-myanmar-deportation>

INTERVIEW: 'The Myanmar people are suffering, physically and mentally'

Ambassador Kyaw Moe Tun discusses the UN's response to his country's crisis.

By Khin Khin Ei for RFA Burmese | 2022.12.14

Kyaw Moe Tun, Myanmar's permanent representative to the United Nations, displays the three-finger salute of opposition to the military junta during an interview with RFA in September 2022. RFA

Kyaw Moe Tun, Myanmar's ambassador to the United Nations, will continue to serve as his country's permanent representative to the international body in New

York for another year, a position he has held since 2020. The United Nations General Assembly Credentials Committee decided to uphold his status at a meeting on Monday, though a formal announcement has yet to be made.

Myanmar's military junta, which seized power from the elected government in a February 2021 coup, opposes the move. Its information team said in a comment on the instant-messaging software app Viber on Wednesday that Kyaw Moe Tun had been fired from his position because of his treason against the government. The junta also said he represented "terrorist groups," such as Myanmar's shadow National Unity Government, its armed wing the People's Defense Force, and the Burmese legislative body in exile.

Kyaw Moe Tun, who does not represent the military regime, has spoken out against the junta for its attacks on and arrests of anti-regime protesters and ordinary citizens. The Burmese diplomat spoke with reporter Khin Ei Ei of Radio Free Asia's Burmese service about his reappointment and the U.N.'s response to the violence and rights violations in Myanmar. The interview has been edited for length and clarity.

RFA: If you are appointed to the same position as the permanent representative for another year, do you see more opportunities for you to work on trying to resolve the crisis in Myanmar?

Kyaw Moe Tun: I believe that I will be able to continue striving for the good of our people and our country within the boundary of a permanent representative as usual. I do believe that I will be able to educate the international community more about the problems and issues that Myanmar people are facing and do as much as I can for them in any possible way. Like I said earlier, I am going to work for the good of the people in accordance with the values in the charter, and I believe that since I am working for the righteous desire of Myanmar people, I will be able to do more and achieve more for them.

RFA: There has been criticism that the U.N. merely issues statements expressing concern about the crisis in Myanmar without taking any effective action to help the people there. Do you see any possibility that the U.N. could give more help and assistance to the citizens of Myanmar?

Kyaw Moe Tun: The Myanmar people are suffering, physically and mentally. Over 2,500 or nearly 2,600 innocent civilians have been lawlessly tortured and killed by the military junta, and a large number of people have been detained and imprisoned. Over 16,000 people have been arrested. The number of civilians who had to flee their homes for safety has been constantly rising, up to over 1.4 million so far. About 14 million Myanmar people have been facing the problem of scarcity of food according to U.N. data. That's why, we, the Myanmar people, both local and foreign, the National Unity Government, and other organizations have

been vocal about everyday challenges such as losing lives, insufficient food and various problems.

In the same way, on the New York front, we are telling the international community about the situation in Myanmar in many different ways. However, as the Myanmar people are saying, the international community, including the United Nations have not taken decisive action, as we have called for, so far. But in the way of multilateralism, some decisions can be made within a day, but others take days or longer.

In November, the Third Committee of the U.N. General Assembly submitted a draft resolution on Myanmar titled “Human Rights Situation of Rohingya Muslims and Other Minorities in Myanmar.” In that draft resolution, there are expressions that reflect the current happenings in Myanmar, although it does not cover the entire picture. The resolution was agreed to among the member countries. Also, the members of the United Nations Security Council, especially the U.K., have been working on a draft proposal for Myanmar since August, and it is close to being passed. We hear that the member countries are discussing the resolution. These are the progress.

If a resolution for Myanmar is passed in the U.N. Security Council, it is going to highlight the atrocities that the military junta is committing against innocent Myanmar people and put new pressure on the junta in some ways. That’s why I would like to request that the members of the Security Council listen carefully to the voice of the Myanmar people, to take their true aspirations and their troubles into consideration, and make decisions that will enable decisive and effective actions for their vulnerable situation.

RFA: The U.N.’s office in Yangon has suggested that the U.N. should cooperate with the military junta to help the people? What do you think of this?

Kyaw Moe Tun: The U.N. agencies in Myanmar are trying in many different ways to carry out their tasks, especially to provide effective humanitarian help to the people. What we always point out is that although we support them in giving humanitarian assistance to our people, the help should get to the actual people who are in desperate need of it. But we do not support the help that goes to those who are close to the military junta. Humanitarian help should indiscriminately reach all unfortunate people who are in need of it.

That’s why we have always suggested that the U.N. needs to connect and work with all parties involved in order to provide humanitarian assistance directly to the people who actually need it. All parties means all organizations, including the National Unity Government, ethnic revolutionary organizations, NGOs and social help groups and those on the front lines of the incidents. We always point out that these groups need to be helped indifferently and fairly with complete transparency. That’s why we continue to urge the U.N. agencies in Myanmar to listen to our suggestions and help the people only in the ways we

have suggested and to reach out to those really in need and provide humanitarian assistance as soon as possible.

RFA: What can you say about the degree of recognition that the shadow National Unity Government has achieved from the international community, including the United Nations, and their relations?

Kyaw Moe Tun: If we look back on the NUG and our revolution, we started building from the ground up and after 22 months [following the military coup], the role of the NUG, ethnic revolutionary organizations, and those who are shaping the people’s revolution has become more and more crucial. This is an undeniable fact. That’s why we can’t look at the United Nations alone, which can have some delays in its decisions and actions as it is a multilateral organization that needs to take every member into account.

As Thomas Andrew, the special rapporteur on the situation of human rights in Myanmar, said, actions like coordinated and targeted sanctions are necessary because it takes a long time and effort for the U.N. to reach a common decision. Similarly, member countries have not yet come to a common decision on the crisis in Myanmar because of different opinions. It will take a certain length of time. Although some countries have not been publicly recognized, we have seen many of them connecting and working with the NUG and urging other members to do the same. That’s why, we can see the progress in the role of the NUG in the last 20 months and now. With this progress, I would like to request all members to continue and extend help together for the people of Myanmar.

Translated by Myo Min Aung for RFA Burmese. Written in English by Roseanne Gerin. Edited by Malcolm Foster.

<https://www.rfa.org/english/news/myanmar/kyaw-moe-tun-12142022175908.html>

Countries forging ties with Myanmar junta

By [Mizzima](#) | 14 December 2022

Yohei Sasakawa, Chairman of The Nippon Foundation speaks at a press conference announcing the start of the Iroha Nihon-Experience, the Soul of Japan project, at the Kyoto National Museum in Kyoto city, Kyoto prefecture Japan. Photo: EPA

Civil society organisation (CSO) Progressive Voice has issued a statement reminding other countries not to forge ties with the Myanmar junta.

It says that the only way to forge real ties with the Myanmar people and its government, is through the National Unity Government, ethnic revolutionary organisations and civil society groups.

Amongst those singled out for criticism are longtime friend of the Myanmar military and Japanese Special Envoy to Myanmar, Yohei Sasakawa, who has been in the headlines again, as his outfit, the Nippon Foundation, took credit for brokering the recent ceasefire agreed between the Arakan Army (AA) and the Myanmar military junta.

The Nippon Foundation was set up by Yohei Sasakawa's father, Ryoichi, who was deemed a Class A War Criminal for his exploits during World War II.

Yohei Sasakawa had close ties with previous dictator, Than Shwe, enjoying hours-long dinner parties with him.

While lauded for brokering ceasefires and playing a behind-the-scenes role among ethnic armed organizations, his involvement in Myanmar's affairs has never contributed to meaningful change. Rather, they have served to appease the Myanmar military and to stymie opposition.

Another Japanese diplomatic effort is revealing about Japan's priorities – commercial interests.

A former lawmaker for Japan's ruling, Liberal Democratic Party, Hideo Watanabe, met with the military's proxy party – the Union Solidarity and Development Party (USDP) – new Chair, Khin Yi, as well as one of the junta leaders, Soe Win in the past few weeks. Crucially, Watanabe heads the Japan-Myanmar Friendship Association, which seeks to exploit business opportunities in the country, despite the damage the military is doing.

Progressive Voice contrasts these actions with those of the Japanese filmmaker, Toru Kubota, who was illegally imprisoned for three and a half months on trumped-up charges by the junta after attending and filming an anti-junta demonstration.

Upon his recent release he urged the Japanese Government to do more, and to “take a strong proactive approach to human rights violations in Myanmar and also to more proactively criticize Myanmar for that.”

He also reminded Japan of its close economic ties with Myanmar, and the need “to scrutinize very strictly whether such funds are being used by the military and are essentially being used to kill people.”

Kubota has seen and experienced first-hand the terrible violence the junta is inflicting upon the country, and his rebuttal of Japan's softly-softly approach is telling, says Progressive Voice.

The Progressive Voice statement also criticises the Chinese.

It says that a series of diplomatic engagements have also occurred with various Chinese dignitaries. These include the political consul at the Chinese Embassy visiting the USDP-head, Khin Yi, while the Chinese ambassador to Myanmar met with junta officials, Yar Pyae, and Ko Ko Hlaing, donating money for Myanmar's peace process.

What Myanmar's peace process does not need is money. It needs the junta to stop committing war crimes and crimes against humanity against the people of Myanmar. This includes ending airstrikes which are killing, maiming, and displacing whole communities, such as the airstrikes that were launched in Karen State or the bombs that were dropped on schools and monasteries in Sagaing and Magwe Regions, both in the past week.

Incredulously, rather than urging the junta to stop these atrocities, China has sold the Myanmar military six fighter jets which it will surely use to cause more death and destruction for Myanmar people.

Progressive Voice also says that China is not the only neighbor that prioritizes profit over the tragic violence and killings.

It points out that On the heels of the Sasakawa-brokered ceasefire, outlined above, the Indian consul met with the Junta's Rakhine Chief Minister to finalise the Kaladan Multi-Modal Transit Transport Project.

This comes after the Indian Foreign Minister visited Naypyidaw earlier in November to meet with Min Aung Hlaing, urging the revival of this major infrastructure and transport corridor project. In return India has offered to support Min Aung Hlaing's planned farce 'elections' which the junta does not have the legitimacy to conduct.

Closer ties between India and the junta are not lost on Myanmar's resistance forces. A people's defence force (PDF) attack on a junta convoy from India, allegedly transporting weapons, was launched on the weekend of 26-27 November.

Another of the junta's allies is Russia, which is engaged in its own slaughter of civilians in Ukraine.

The Myanmar military has long been a major buyer of Russian arms and military equipment, and this has increased since the coup attempt – the two countries seeing eye-to-eye on the acceptability of committing atrocities and putting a whole country into crisis.

Most recently, these ties have extended to pledging cooperation on the building of nuclear power plants while a Russian military delegation also met with Min Aung Hlaing at the end of November, agreeing to more cooperation on 'anti-terrorism.'

The junta is continuously trying to succeed with its 'illegal and brutal attempt to grab power through deepening military, commercial, economic, and diplomatic ties with powerful regional neighbors, according to Progressive Voice. It believes that these countries are backing the wrong horse.

It says that not only is it morally reprehensible to lend any type of support to the junta, but the military does not have control of large swathes of the country, is destroying the economy, losing on the battlefield, and facing increased defections from a demoralized military.

The Myanmar people will not forget who its friends are when the revolution succeeds, and who supported their fight for a federal democratic future.

According to Progressive Voice this is of course, not limited to states, and perhaps this shows more than ever who are the allies in this fight. It is not businesses, states, or multilateral institutions, all of which have been ineffective at taking concrete actions or worse, supporting the illegal junta, but the people-to-people solidarity, such as that shown by filmmaker Kubota, that provide the moral, political, and material support for Myanmar's Spring Revolution.

<https://mizzima.com/article/countries-forging-ties-myanmar-junta>

EU wants to 'reconnect' with Southeast Asia amid Ukraine war

By [AFP](#) | 14 December 2022

European flags fly in front of the European Commission headquarters in Brussels, Belgium, 11 December 2022. Photo EPA

EU leaders meet their counterparts from Southeast Asia for a summit in Brussels on Wednesday, looking to bolster ties in the face of the war in Ukraine and challenges from China.

Europe is keen to boost trade with the Association of Southeast Asian Nations (ASEAN), which counts some of the world's fastest-growing economies.

"There is a need for Europeans to reconnect with ASEAN, one of the most dynamic areas in the world," the French presidency said.

The EU has been on a diplomatic push to galvanise a global front against Moscow as its invasion has sent economic and political shock waves around the world.

But ASEAN's 10 nations have been divided in their response to the Kremlin's war on Ukraine.

Singapore has gone along with Western sanctions on Russia, while Vietnam and Laos, which have close military ties to Moscow, have remained more neutral.

Along with Thailand, they abstained from a United Nations vote in October condemning Russia's attempted annexation of regions of Ukraine seized since February.

The diverging views led to intense wrangling over a final declaration from the summit as the EU pushed for stronger language to condemn Moscow.

An EU official said Brussels was satisfied in the end that it sent a "crystal clear message" of the need to respect Ukraine's sovereignty and independence.

- China looms -

While Europe presses for a tougher response to Russia, there is another global giant looming over the summit.

Chinese claims over the South China Sea have set it against some neighbours and sparked fears in Europe over trade flows through the key global thoroughfare.

But China remains the biggest trade partner for ASEAN and many in the region are wary of distancing themselves from their giant neighbour.

The EU is keen to pitch itself as a reliable partner for Southeast Asia's dynamic economies amid the growing rivalry between Beijing and Washington.

The EU and ASEAN are each other's third-largest trading partner and Europe sees the region as a key source for raw materials and wants to increase access to its booming markets.

EU nations are pushing to diversify key supply chains away from China as the war in Ukraine has highlighted Europe's vulnerabilities.

The EU is set to unveil investments that could be worth 10 billion euros (\$10.6 billion) for the region under its Global Gateway strategy designed as a counterweight to China's largesse.

- Sex law furore -

ASEAN and the EU suspended their push for a joint trade deal over a decade ago and Brussels has focused on striking agreements with individual members.

So far deals with Vietnam and Singapore are in place, but the bloc is keen to make progress with ASEAN's largest economy Indonesia and to resume talks with Malaysia, Philippines and Thailand.

The crisis in ASEAN member Myanmar will also figure as its regional neighbours have struggled to calm the bloodshed in the junta-ruled country.

But Myanmar will not be represented at the summit as its military rulers were not invited.

One issue that risks clouding discussions is a new law in Indonesia criminalising sex outside marriage that has sparked fears for foreign visitors to country.

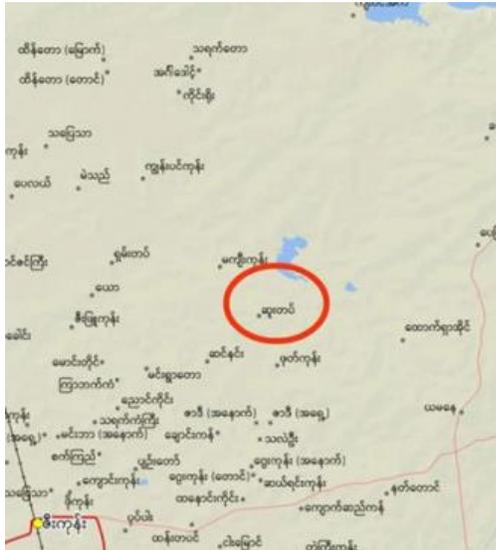
An EU official said the matter would likely be raised with Indonesia's President Joko Widodo.

"I think even from an investment point of view, there are questions as to whether this legislation will encourage further people to visit," he said.

<https://mizzima.com/article/eu-wants-reconnect-southeast-asia-amid-ukraine-war>

ကလေး၊ မြောက်နှင့် ကန့်ဘလူမြို့နယ်တို့တွင် တိုက်ပွဲဖြစ်၊ စစ်တပ်က နေအိမ်များကို မီးရှို့ဖျက်ဆီး

Published By DVB | 14 December, 2022

စစ်ကိုင်းတိုင်း၊ ကလေးမြို့နယ် အနောက်မြောက်ပိုင်းတိုက်ပွဲမှာ စစ်ကောင်စီဘက်က ၄ ဦး ကျဆုံး၊ ကလေး PDF ဘက်က မိုင်းအဖွဲ့ဝင်တပ်သား ၂ ဦး ထိခိုက်ဒဏ်ရာရခဲ့ပြီးနောက် စစ်တပ်က နန်းချောင်းရွာက ဒေသခံ နေအိမ်တွေကို ဒုတိယအကြိမ် ထပ်မံမီးရှို့ခဲ့တယ်လို့ ကလေး PDF က ပြောပါတယ်။

ဒီဇင်ဘာ ၁၂ ရက်က ကလေးမြို့နယ်မြောက်ပိုင်း ကျောင်းတိုက်ကျေးရွာမှာ တပ်စွဲထားတဲ့ အင်အား ၇၀ ဝန်းကျင်ရှိ စစ်ကောင်စီတပ်ဟာ နန်းချောင်းကျေးရွာဘက်ကို ဦးတည်စစ်ကြောင်းထိုးလာစဉ် ကလေး PDF မိုင်းတပ်ဖွဲ့က အသင့်တပ်ဆင်ထားတဲ့ မိုင်းတွေနဲ့ ဖောက်ခွဲတိုက်ခိုက်ခဲ့တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။

ဒီနောက် စစ်ကောင်စီ တပ်နဲ့ PDF (Kakay)၊ CDF-KKG ပူးပေါင်းတပ်ဖွဲ့တို့ ထိတွေ့တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားခဲ့တယ်လို့ ကလေး PDF တပ်ဖွဲ့ဝင်တဦးက ပြောပါတယ်။

"နန်းချောင်းရွာကိုလည်း ထပ်မံမီးရှို့နေတယ်။ စစ်ကြောင်းကလည်း ရွာထဲက မထွက်သေးဘူး။ ဒေသခံတွေအနေနဲ့ ဒိုးဝိုင်းချောင်း-ရာဇဂြိုဟ်လမ်းမကြီးကို အသွားအလာမပြုလုပ်ကြပါနဲ့။"

စစ်ကောင်စီ တပ်ဖွဲ့ဟာ ထိတွေ့မှုဖြစ်ပွားခဲ့တဲ့နေရာမှ နန်းချောင်းကျေးရွာကို တပ်ဆုတ်ကာ နန်းချောင်းကျေးရွာရှိ ဘုရားကျောင်းနှင့် လူနေနေအိမ် ၁၉ လုံးကို မီးရှို့ဖျက်ဆီးခဲ့သလို ဒေသခံတွေကလည်း ဘေးလွတ်ရာ တိမ်းရှောင်နေကြရပါတယ်။

ဒီဇင်ဘာ ၁၃ ရက် မနေ့ကလည်း ကလေး PDF တပ်ဖွဲ့ဝင်တွေက Drone နဲ့ နန်းချောင်းကျေးရွာရှိ စစ်ကောင်စီတပ်အား တိုက်ခိုက်ခဲ့ပြီး ထိခိုက်ကျဆုံးမှု အခြေအနေတော့ မသိရသေးဘူးလို့ ဆိုပါတယ်။

အဆိုပါတိုက်ခိုက်မှုအပြီး စစ်ကောင်စီတပ်ဟာ နန်းချောင်းကျေးရွာရှိ လူနေအိမ် ၃ လုံးအား ထပ်မံမီးရှို့ ဖျက်ဆီးခဲ့ပါသေးတယ်။

ကလေးမြို့နယ်အတွင်း လက်ရှိစစ်ရေးအခြေအနေတွေအရ ဒိုးဝိုင်းချောင်း-ရာဇဂြိုဟ် အနောက်မြောက်လမ်းမကြီးအား ဒီဇင်ဘာ ၁၃ ရက်နေ့ကစပြီး အသုံးမပြုကြဖို့ ကလေး PDF က အရေးပေါ်ပိတ်ထားပါတယ်။

ဒီဇင်ဘာ ၁၃ ရက်မနက်ကလည်း စစ်ကောင်စီတပ်ဟာ မြောင်မြို့နယ်ကို စစ်ကြောင်းထိုးဝင်ရောက်လာပြီး နေအိမ်တွေကို မီးရှို့ဖျက်ဆီးခဲ့တာကြောင့် ပြည်သူ ၁၀၀၀ ကျော် နေရပ်စွန့်ခွာ ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်နေရတယ်လို့ ဒေသခံတွေက ပြောပါတယ်။

စစ်ကောင်စီတပ်က ကူးတို့ကုန်းကျေးရွာကို လက်နက်ကြီးနဲ့ ပစ်ခတ်ပြီး စစ်ကြောင်းထိုးဝင်ရောက်ကာ နေအိမ်တွေကို မီးရှို့ဖျက်ဆီးခဲ့တာလို့ ဆိုပါတယ်။

"မနက် ၈ နာရီကျော်လောက် စစ်တပ်က အင်အား ၆၀ ကျော်လောက်နဲ့ လက်နက်ကြီးနဲ့ ပစ်ပြီးရွာထဲဝင်လာတယ်။ တိုက်ပွဲဖြစ်တာလည်းမရှိဘဲ ပစ်ပြီးဝင်လာတာ။ ပစ်ခတ်ပြီး

မီးရှို့တော့တာပဲ။ နေအိမ် ၈၀ ကျော်လောက် မီးလောင်သွားတယ်။ စစ်တပ်ဝင်လာပြီး မီးရှို့လို့ ထွက်ပြေးရတာလည်း လူတထောင်ကျော်လောက်ရှိတယ်" လို့ ဒေသခံတဦးက ပြောပါတယ်။

ကူးတို့ကုန်းကျေးရွာမှာ နေအိမ် ၃၀၀ ကျော်ရှိတဲ့အနက် နေအိမ် ၈၀ ကျော်ကို စစ်တပ်က မီးရှို့ဖျက်ဆီးခဲ့တာကြောင့် ဒေသခံပြည်သူ ၁၀၀၀ ကျော်ဟာ နေရပ်စွန့်ခွာ ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်နေကြရပါတယ်။

စစ်ကောင်စီတပ်ဟာ နေအိမ်တွေ မီးရှို့ဖျက်ဆီးတာကြောင့် မြောင်မြို့နယ်အတွင်းက ကြည့်ခြံကျေးရွာ၊ လှေတင်ဦး၊ ကူးတို့ကုန်း၊ ဆွဲလဲအို၊ နဘက်ကုန်း၊ ပေါက်တော၊ ကျောက်ဖူးကုန်း၊ ဘိုးမြတ်သာနဲ့ ကသစ်ကုန်းကျေးရွာတွေက ပြည်သူတွေ နေရပ်စွန့်ခွာ တိမ်းရှောင်နေကြရပါတယ်။

စစ်ကိုင်းတိုင်း ကန့်ဘလူမြို့နယ် ဆူးတပ်ကျေးရွာရှိ နေအိမ်တွေကို မီးရှို့နေတဲ့ စစ်ကောင်စီတပ်နဲ့ ပျူစောထီးပူးပေါင်းအဖွဲ့ကို လက်နက်ကြီးတွေနဲ့ ပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်ခဲ့တယ်လို့ ဒေသကာကွယ်ရေးအဖွဲ့က ပြောပါတယ်။

ဒီဇင်ဘာ ၁၃ ရက် မနက် ၁၀ နာရီခွဲလောက်က ဆူးတပ်ကျေးရွာကို စစ်ကောင်စီတပ်နဲ့ ပျူစောထီးပူးပေါင်းအဖွဲ့အင်အား ၆၀ ကျော်က လက်နက်ကြီးတွေနဲ့ ပစ်ခတ်ဝင်ရောက်လာပြီး နေအိမ်များကို မီးရှို့ဖျက်ဆီးနေစဉ် ဒေသကာကွယ်ပူးပေါင်းအဖွဲ့တွေက ၆၀ မမ လက်နက်ကြီးနဲ့ ပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်ခဲ့ကြတာလို့ Kanbalu Underground Warriors မှ တာဝန်ရှိသူတဦးက ပြောပါတယ်။

"စကစ နဲ့ ပျူအဖွဲ့က ဆူးတပ်ရွာဘက်ကို စစ်ကြောင်းထိုးလာတော့ ကာကွယ်ရေး မဟာမိတ်အဖွဲ့တွေက လမ်းမှာ ဖြတ်တိုက်ကြသေးတယ်။ ၁၅ မိနစ်လောက် တိုက်ပွဲဖြစ်ကြတာ။ အဲ့ဒီကနေ စကစဘက်က ဆူးတပ်ရွာထဲကို လက်နက်ကြီးတွေနဲ့ ပစ်ခတ်ပြီး မီးရှို့တာ။ အဲ့လို ရှိနေလို့ ဒီကမဟာမိတ်အဖွဲ့တွေက ၆၀ မမ ၁၂ လုံးလောက်နဲ့ ပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်ခဲ့တာပဲ။ ရန်သူ့ဘက်က အသေပျောက်တော့ မသိရသေးဘူး၊ စုံစမ်းနေဆဲပါ။"

အဲ့ဒီတိုက်ခိုက်မှုကို Kanbalu Underground Warriors၊ မြေပြင်လှုပ်ရှားညှိနှောင်များ၊ MPF U.18၊ ကန့်ဘလူတောင်ခြမ်း Local PDF များမှ ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်ခဲ့တာလို့ သိရပါတယ်။

စစ်ကောင်စီတပ် ဝင်ရောက် မီးရှို့ဖျက်ဆီးတာကြောင့် ဆူးတပ်ကျေးရွာနဲ့ အနီးပတ်ဝန်းကျင်ကျေးရွာတွေမှ ဒေသခံပြည်သူတွေ ဘေးလွတ်ရာ ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်ခဲ့ရပါတယ်။

ဒီဇင်ဘာ ၉ ရက်ကလည်း ကန့်ဘလူမြို့နယ် ဝက်သအင်းကျေးရွာကို စစ်ကောင်စီတပ်နဲ့ ပျူစောထီးပူးပေါင်းအဖွဲ့ရဲ့ မီးရှို့ဖျက်ဆီးလို့ ပြည်သူလူထု နေအိမ် ၄၄ လုံး ဆုံးရှုံးခဲ့ရပါတယ်။

<https://burmese.dvb.no/archives/568764>

စာရင်းတွေကို အခြေခံထားပြီး မပြည့်စုံတဲ့ အချက်အလက်တွေ ချန်ထားခဲ့ရတာမို့ မြေပြင်အရေအတွက်က ပိုများနိုင်တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။

လက်ရှိအချိန်ထိ မြန်မာနိုင်ငံအနှံ့ မြို့ရွာတွေမှာ အာဏာသိမ်းစစ်အုပ်စုရဲ့ ပြည်သူ့လူထုအပေါ် အကြမ်းဖက် ဖိနှိပ်ဖမ်းဆီး တိုက်ခိုက်သတ်ဖြတ်နေမှုတွေကို ပြည်သူ့လူထုတစ်ရပ်လုံးက အသက်ရှင်သန်ရေးအတွက် ခုခံကာကွယ်ပိုင်ခွင့်အရ ပြည်သူ့ခုခံစစ် (Peoples Defensive War) ကို ဆင်နွှဲနေကြတာပါ။

နိုင်ငံတဝန်းမှာတော့ မြန်မာပြည်သူတွေဟာ စစ်အာဏာရှင်စနစ် မြန်မာ့မြေပေါ်မှ အပြီးတိုင် ချုပ်ငြိမ်းရေးနဲ့ ဖက်ဒရယ်ဒီမိုကရေစီ တည်ဆောက်ရေးအတွက် ငြိမ်းချမ်းစွာဆန္ဒပြတဲ့ လူထုသပိတ်တိုက်ပွဲတွေ တိုင်း ဒေသကြီးနဲ့ ပြည်နယ်တွေ အနှံ့အပြား ဖြစ်ပွားနေပါတယ်။

နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားများ ကူညီစောင့်ရှောက်ရေးအသင်း (အေအေပီပီ) ရဲ့ ထုတ်ပြန်ချက်အရ မြန်မာနိုင်ငံမှာ အာဏာသိမ်းကာလ ၁ နှစ်ခွဲကျော်အကြာ စစ်ကောင်စီတပ်တွေရဲ့ အကြမ်းဖက် ပစ်ခတ်သတ်ဖြတ်မှု ကြောင့် အပြစ်မဲ့ကျဆုံး ပြည်သူ ၂,၅၈၀ နီးပါးနဲ့ ဖမ်းဆီးထိန်းသိမ်းခံရသူပေါင်း ၁၆,၅၅၀ နီးပါးထိ ရှိလာခဲ့ပြီလို့ ဖော်ပြထားပါတယ်။

<https://burmese.dvb.no/archives/568874>

ယင်းမာပင်နဲ့ ဆားလင်းကြီးက ဒေသခံတစ်သောင်းကျော် ထွက်ပြေးရ

RFA Burmese | 2022.12.14

စစ်ကောင်စီတပ် နယ်မြေရှင်းလင်းရေးလုပ်သောကြောင့် ပုသိမ်-မုံရွာ ကားလမ်းမဘေး ရွာများမှ ပြည်သူတွေဟာ ၂၀၂၂ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၁၄ ရက်နေ့ မနက်စောစော ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်နေကြရသည်ကို တွေ့ရစဉ်။
Citizen Journalist

စစ်ကောင်စီတပ်က ဒီဇင်ဘာလ ၁၄ ရက် ဒီမနက်မှာ စစ်ကိုင်းတိုင်း၊ ယင်းမာပင်မြို့နယ်နဲ့ ဆားလင်းကြီးမြို့နယ်ကို

နယ်မြေရှင်းလင်းရေးလုပ်တဲ့အတွက် ကျေးရွာ ၁၃ ရွာက အရပ်သားတစ်သောင်းကျော် ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်နေရတယ်လို့ ဒေသခံတွေက RFA ကို ပြောပါတယ်။

ယင်းမာပင်မြို့နယ်နဲ့ ဆားလင်းကြီးမြို့နယ်အစပ် ပုသိမ်-မုံရွာ ကားလမ်းမဘေးက ကျေးရွာတွေကို ဒီမနက် ၂ နာရီဝန်းကျင်မှာ နယ်မြေရှင်းလင်းရေးလုပ်တာလို့ ဆိုပါတယ်။

ဆားလင်းကြီးမြို့နယ် ဂုဏ်တော၊ ဒုန်းတော၊ ကံကုန်း၊ ဖောင်းကားနဲ့ ယင်းမာပင်မြို့နယ် အောင်မိုး၊ မြပင်စိ၊ မြရွှေစည်၊ ဘိမ်းနွယ်ချောင်၊ ကျေးစာကျ၊ ဝေကုန်း၊ ထန်းတောကြီး၊ ရွာသာနဲ့ ဝါးတန်းရွာတွေက ဒေသခံတွေ ထွက်ပြေးနေရတာပါ။

အရပ်သားတွေဟာ ဦးတည်ရာမဲ့ ပြေးလွှားနေကြတယ်လို့ ယင်းမာပင်မြို့နယ်ဒေသခံ ကိုသက်ဦးက ပြောပါတယ်။

"ဒီမနက် ၂ နာရီတည်းက စစ်ကြောင်းက ဟန်ရေးပြနေတာပေါ့။ မနက် ၄ နာရီမှာတော့ ယမားတံတားဘေးက ရွာတွေကို စဝင်နေပြီ၊ စမွေနေပြီပေါ့။ ပြည်သူတွေကတော့ ပြေးရတာပေါ့။ အိုးနင်းခွက်နင်း ပြေးကြရတာ၊ ဘယ်နေရာကို ပြေးတာရယ်လို့ ပြောလို့မရဘူး။ စစ်ကြောင်းလွတ်တဲ့နေရာ အများရှောင်ကြတဲ့နေရာ ပြေးကြတာပဲ"

မွေးကင်းစ ကလေးငယ်တွေ၊ ကိုယ်ဝန်ဆောင်တွေနဲ့ သက်ကြီးရွယ်အိုတွေပါမကျန် ပြေးလွှားခဲ့ရပြီး နီးစပ်ရာရွာတွေ၊ တောတောင်တွေနဲ့ ဘုန်းကြီးကျောင်းတွေမှာ ခိုလှုံနေကြတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။

ရွာတွေထဲကို နယ်မြေရှင်းလင်းရေးလုပ်တာနဲ့ပတ်သက်လို့ စစ်ကောင်စီ စစ်ကိုင်းတိုင်း ပြောရေးဆိုခွင့်ရှိသူ ဦးအေးလှိုင်ကို RFA က ဒီကနေ့မနက် ဖုန်းနဲ့ဆက်သွယ်ခဲ့ပေမယ့် လက်ခံဖြေဆိုတာ မရှိပါဘူး။

အာဏာသိမ်းပြီးနောက် ပဋိပက္ခနဲ့ မလုံခြုံမှုတွေကြောင့် စစ်ကိုင်းတိုင်းမှာ အရပ်သား ၆၁၆,၅၀၀ ဦး အိုးအိမ်စွန့်ခွာ ထွက်ပြေးခဲ့ရတယ်လို့ ကုလသမဂ္ဂလူသားချင်း စာနာမှုဆိုင်ရာ ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းရေးမှူးရုံး (UNOCHA) က ဒီဇင်ဘာလ ၃ ရက်မှာ ထုတ်ပြန်ခဲ့ပါတယ်။

<https://www.rfa.org/burmese/news/villagers-flee-in-yinmarbin-sarlingyi-12142022031053.html>

ကရင်လူမျိုးလွတ်လပ်မှုအမြန်ဆုံးရရှိရန် ရန်သူကိုတိုက်ထုတ်ရမည်ဟု KTLA စစ်ဦးစီးချုပ် ပြော

Published By lusane | 14 December, 2022

ကရင်လူမျိုးလွတ်လပ်မှု အမြန်ဆုံးရရှိဖို့ တခြားတိုင်းရင်းသားတွေနဲ့ အတူတကွလက်တွဲပြီး ရန်သူကို တိုက်ထုတ်ရမှာဖြစ်သလို လူမျိုးစုအရေအတွက် များနေပါစေ၊ လွတ်လပ်မှုမရှိရင် အစေခံမျှသာ ဖြစ်တယ်လို့ ဒီဇင်ဘာ ၂၂ ရက် ကျရောက်မယ့် ကရင်သက္ကရာဇ် ၂၇၆၂ ခုနှစ် ကရင် နှစ်သစ် ကူးနေ့မိန့်ခွန်းမှာ ကော်သူးလေတပ်မတော် (KTLA) စစ်ဦးစီးချုပ် စောနယ်ဒါးမြက ပြောပါတယ်။

ဒီဇင်ဘာ ၂၂ ရက်နေ့ ကျရောက်မယ့် ကရင်နှစ်သစ်ကူးနေ့ဟာ ကရင်လူမျိုးတွေအတွက် နေ့ထူးနေ့မြတ်ဖြစ်ပြီး ရှေးယခင်ဘိုးဘွားတွေ လက်ထက်ကတည်းကပင် ကမ္ဘာက အသိအမှတ်ပြုတဲ့ ကရင်နှစ်သစ်ကူးနေ့တနေ့ ဖြစ်တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။

နိုင်ငံတကာက လူမျိုးစုတစုအနေနဲ့ အသိအမှတ်ပြုထားသလို ကရင်လူမျိုးတွေဟာ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ရေးရှိတာ၊ လူမျိုးစုရွေးချယ်ထားတဲ့ ခေါင်းဆောင်ရှိတာ၊ ကရင်လက်နက်ကိုင်စစ်သားတွေအပြင် ကရင်ပြည်သူတွေလည်းရှိကြောင်း ဆိုထားပါတယ်။

ဒါ့အပြင် လူမျိုးစုအရေအတွက် မည်သို့ပင်များနေပါစေ၊ လွတ်လပ်မှုမရှိရင် အစေခံမျှသာဖြစ်ပြီး ရှေးဘိုးဘွားလက်ထက်ကတည်းက ကရင်လူမျိုးတွေကို လူမျိုးစုတစုအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုဖို့အတွက် နည်းလမ်းပေါင်းများစွာနဲ့ ကြိုးစားခဲ့ပေမဲ့ ဒီကနေ့တိုင် လွတ်လပ်ပြည့်စုံမှု မရှိသေးဘူးလို့ KTLA စစ်ဦးစီးချုပ် စောနယ်ဒါးမြက ပြောပါတယ်။

ဆက်လက်ပြီး ကရင်လူမျိုးတွေကို ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ် သတ်ဖြတ်မှုတွေ၊ နည်းလမ်းပေါင်းများစွာနဲ့ မတရားနှိပ်စက်မှုတွေကို စည်းစည်းလုံးလုံးနဲ့ အတူတကွလက်တွဲပြီး ကရင်ပြည်သူတွေ လွတ်လပ်မှုရအောင် ကြိုးစားလုပ်ဆောင်ရမယ်လို့ ဆိုပါတယ်။

လွတ်လပ်မှုနဲ့ အနိုင်ရရှိမှုကို မိမိတို့မလုပ်ဆောင်ရင် မည်သူတဦးတယောက်ကမှ မလုပ်ဆောင်ကြောင်း၊ ကရင်လူမျိုးတွေရဲ့ အခက်အခဲဟာ အားလုံးရဲ့ အခက်အခဲဖြစ်ပြီး အတူတကွ ပြန်လည်ပေါင်းစည်းပြီး ရဲရဲရင့်ရင့် သတ္တိရှိရှိနဲ့ ကရင်လူမျိုးတွေရဲ့ လွတ်လပ်မှုအတွက် လုပ်ဆောင်ရမယ်လို့ ဆိုပါတယ်။

ဒါကြောင့် ကရင်လူမျိုးလွတ်လပ်မှုကို အမြန်ဆုံးရရှိစေဖို့၊ တခြားတိုင်းရင်းသား လူမျိုးစုတွေနဲ့ အတူတကွလက်တွဲပြီး ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်အပြင် ဦးတည်ချက်တူညီသူတွေနဲ့ ပေါင်းစည်းကာ ရန်သူတွေကို တိုက်ထုတ်ရမှာဖြစ်ပြီး ကရင်ခေါင်းဆောင် ဗိုလ်ချုပ်ကြီးစောဘိုမြ ပြောကြားခဲ့တဲ့ “လွတ်လပ်ခြင်းသည် တိုက်ရဲသောသူများအတွက်သာ” ဖြစ်တယ်လို့ ပြောပါတယ်။

အခုကာလ ကရင်နှစ်သစ်ကူးနေ့ဟာ ကရင်လူမျိုးတွေအတွက် ပျော်ရွှင်ဝမ်းမြောက်မှုနဲ့ ပြည့်စုံတဲ့ နှစ်သစ်ကူးအချိန်ဖြစ်ပြီး မိမိတို့ ကရင်လူမျိုးတွေရဲ့ လိုအပ်ချက်ဖြစ်တဲ့ အောင်မြင်မှုတွေကို ရရှိနိုင်မယ့် နှစ်သစ်တခုဖြစ်စေဖို့ ဆုမွန်ကောင်းတောင်း တိုက်တွန်းလိုကြောင်း စစ်ဦးစီးချုပ် စောနယ်ဒါးမြက အခမ်းအနားမိန့်ခွန်းမှာ ထည့်သွင်း ပြောဆိုပါတယ်။

ကော်သူးလေတပ်မတော် (KTLA) ကို ၂၀၂၂ ခုနှစ် ဇူလိုင် ၁၉ ရက်မှာ စောနယ်ဒါးမြက စစ်ဦးစီးချုပ်အဖြစ် လက်မှတ်ရေးထိုးပြီး ဖွဲ့စည်းခဲ့တာဖြစ်သလို ကော်သူးလေတပ်မတော်က တပ်ဖွဲ့ဝင်တွေဟာ တပ်မဟာ ၆ နယ်မြေအတွင်းက စစ်ကောင်စီတပ်စခန်းတွေ၊ ရဲစခန်းတွေ၊ စစ်ကြောင်းတွေကို KNLA၊ KNDO တပ်ဖွဲ့တွေနဲ့ ပူးပေါင်းတိုက်ခိုက်နေပြီး အောင်မြင်မှုတွေပါ ရရှိနေတဲ့ တပ်မတော်ဖြစ်ပါတယ်။

<https://burmese.dvb.no/archives/568885>

လူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်မှုကို နိုင်ငံတကာက ဆက်လက်လျစ်လျူရှုလျှင် စစ်ရာဇဝတ်ကျူးလွန်မှု သက်ဆိုးရှည်မည်ဖြစ်ကြောင်း KHRG ပြော

ဒီဇင်ဘာလ ၁၄ ရက်၊ ၂၀၂၂ ခုနှစ်။ ဂေအိုင်စီ

Photo: KHRG

မြန်မာပြည်တွင် စစ်တပ်၏ လူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်မှုများကို အရေးယူမှုမပြုဘဲ နိုင်ငံတကာက ဆက်လက် လျစ်လျူရှုလျှင် စစ်ရာဇဝတ်ကျူးလွန်မှုကို သက်ဆိုးရှည်ရန် လုပ်ဆောင်ခြင်းဖြစ်ကြောင်း ကရင်လူ့အခွင့်အရေးအဖွဲ့ (Karen Human Rights Group-KHRG) ၏ ယမန်နေ့က ပြုလုပ်သည့် ၎င်း တို့၏ အစီရင်ခံစာထုတ်ပြန်မှုတွင် ပြောဆိုခဲ့သည်။

မြန်မာပြည်အရှေ့တောင်ပိုင်းတွင် ဆယ်စုနှစ် ၃ ခုအတွင်း ဒေသခံပြည်သူများအပေါ် ကျူးလွန်သည့် မြန်မာစစ်တပ်၏ စစ်ရာဇဝတ်မှု၊ လူသားမျိုးနွယ်အပေါ် ကျူးလွန်သည့်ရာဇဝတ်မှု သက်သေခံချက်များ ကို ထုတ်ပြန်သည့် အဆိုပါ အစီရင်ခံစာထုတ်ပြန်မှုတွင် ၎င်းပြစ်မှုများကို နိုင်ငံတကာက ယနေ့အချိန်အထိ အပြစ်ကင်းလွတ်ခွင့်ပေးထားကြောင်းဖော်ပြပြောဆိုထားသည်။

ကရင်လူ့အခွင့်အရေးအဖွဲ့၏ စည်းရုံးလှုံ့ဆော်ရေးတာဝန်ခံ စောနန္ဒဆူးက “ကျနော်တို့ မြန်မာစစ် တပ် တွေဝန်ခံဖို့ သက်သေအထောက်အထားအစုံအလင်နဲ့ထုတ်ပြန်ထားပြီးသား။ အခုက ကျနော်တို့ တိုက် တွန်းပြီး ပြတ်ပြတ်သားသား ပြောချင်တာက နိုင်ငံတကာတာဝန်ရှိတဲ့အကြီးအကဲတွေ စစ်ကောင်စီ အပေါ် အပြစ်ဒဏ်ယူပေးဖို့၊ ဒီကျူးလွန်မှုတွေကို ဥပက္ခမပြုဖို့ပေါ့။ ဒီကျူးလွန်မှုတွေကို ဥပက္ခမပြုမယ် ဆိုရင် မြန်မာစစ်တပ်တွေ အပြစ်ဒဏ်ကနေလွတ်မြောက်ပြီး သက်ဆိုးရှည်ဖို့လုပ်တာနဲ့တူတူပဲ” ဟု ဂေအိုင်စီသို့ ပြောသည်။

ယမန်နေက ထုတ်ပြန်သည့် KHRG ၏ အစီရင်ခံစာပါ ထုတ်ပြန်ချက်တွင် စစ်ကောင်စီက ကျူးလွန်နေ သည့် စစ်ရာဇဝတ်မှုနှင့် လူသားမျိုးနွယ်အပေါ် ကျူးလွန်သည့် ရာဇဝတ်မှုများကို ဖော်ပြရာတွင် လူသား မဆန်စွာ သတ်ဖြတ်ခြင်း၊ အတင်းအဓမ္မပြောင်းရွှေ့စေခြင်းခြင်း၊ ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်ခြင်း၊ အတင်း အဓမ္မလုပ်အားပေး စေခြင်းခြင်း၊ ကျွန်ပြုခြင်း၊ ကျေးရွာများအား ရွာလုံးကျွတ် မီးရှို့ဖျက်ဆီးခြင်း၊ အခြေခံလိုအပ်ချက်များကို ပိတ်ပင်တားဆီးခြင်း၊ ဆာလောင်ငတ်မွတ် စေခြင်းနှင့် လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ အကြမ်းဖက်ခြင်းများ ပါဝင်ကြောင်း ဖော်ပြထားသည်။

ထို့အပြင် မြန်မာပြည်အရှေ့တောင်ပိုင်းဒေသများတွင် စစ်အာဏာသိမ်းပြီးနောက်ပိုင်း နယ်မြေခံ တော်လှန်ရေးလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် စစ်ကောင်စီအကြား တိုက်ပွဲများ တကျော့ပြန် ပြန်လည် ပြင်းထန်လာရာတွင် စစ်ကောင်စီဘက်မှ လေကြောင်းတိုက်ခိုက်မှုများ၊ ကျေးရွာအတွင်း လက်နက်ကြီး ပစ်ခတ်မှုများ ပြင်းပြင်းထန်ထန် ပြုလုပ်ခဲ့သည့်အပြင် လေကြောင်းတိုက်ခိုက်မှုပေါင်း (၇၂) ကြိမ်အထိ ပြုလုပ်ခဲ့ပြီး ဒေသခံအရပ်သား (၃၀၀,၀၀၀) ကျော် စစ်ဘေးရှောင်နေကြရ သည်ဟုလည်း အစီရင်ခံစာတွင် ဖော်ပြပါရှိသည်။

ယခု ထုတ်ပြန်ထားသည့် အစီရင်ခံစာအရ မြန်မာပြည်အရှေ့တောင်ပိုင်းကျေးလက်ဒေသများတွင် မြန်မာ စစ်တပ်၏ ပြည်သူ့လူထုအပေါ် ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်သောလူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်မှု၊ စစ်ရာဇဝတ်မှု ကျူးလွန်မှုများသည် ငြင်းဆို၍မရနိုင်သော ဒေသခံပြည်သူများ၏ သက်သေခံချက်များဖြစ်ကြောင်းလည်း KHRG က ပြောသည်။

ကရင်လူ့အခွင့်အရေးအဖွဲ့(KHRG)ကို ၁၉၉၂ ခုနှစ်တွင် စတင်ဖွဲ့စည်းခဲ့ပြီး လွတ်လပ်သည့် လူထုအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းဖြစ်ကာ မြန်မာပြည်အရှေ့တောင်ပိုင်းရှိဒေသခံများ ကြုံတွေ့နေရသည့် လူ့အခွင့်အရေး ချိုးဖောက်မှုများကို မှတ်တမ်းယူ၍ အစီရင်ခံစာထုတ်ပြန်ခြင်း၊ ဖြန့်ဝေခြင်းနှင့်လူ့အခွင့်အရေးကာကွယ်မှု ဆိုင်ရာလုပ်ဆောင်မှုများကို ပြည်သူများအား အသိပညာပေးလုပ်ဆောင်နေသည့်အဖွဲ့ဖြစ်သည်။

<https://kicnews.org/2022/12/လူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်/>

မောင်တောမြို့ပေါ်ရှိ စစ်ရှောင်များ နေရပ်ပြန်

By ဧရာဝတီ | 14 December 2022

စစ်ကောင်စီနှင့် ရက္ခိုင့်တပ်တော် (AA) တို့ နိုင်ငံဘာ နောက်ဆုံးအပတ်မှစ၍ နှစ်ဖက် ယာယီအပစ်ရပ်၍ ပိတ်ထား သော လမ်းများ ပြန်ဖွင့်ပေးခဲ့ရာ မောင်တောမြို့ပေါ်တွင် ခိုလှုံနေသော စစ်ရှောင်များ နေရပ်ပြန်ကြပြီ ဖြစ်ကြောင်း သိရသည်။

ပြီးခဲ့သည့် သြဂုတ်လအတွင်းက မောင်တောမြို့နယ် မြောက်ပိုင်း မြန်မာ-ဘင်္ဂလားနယ်စပ် တလျှောက် စစ်ကောင်စီတပ်နှင့် AA တို့ကြား တကျော့ပြန်တိုက်ပွဲများ ပြင်းထန်စွာ ဖြစ်ခဲ့ရာ နယ်စပ်ရှိ ရွာများမှ လူ့ဝ ထောင်ကျော် မောင်တောမြို့ပေါ်သို့ သွားရောက်ခိုလှုံခဲ့ရသလို ယင်းမြို့နယ်မြောက်ပိုင်းအတွင်းက စာသင်ကျောင်းများလည်း ပိတ်ထားခဲ့ရသည်။

စစ်ရှောင်အရေး ကူညီနေသည့် မောင်တောမြို့ခံ ပြည်နယ်လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်ဟောင်း ဦးမောင်အုန်းက “လမ်းတွေ လည်း ပြန်ဖွင့်ပေးပြီဆိုတော့ စစ်ရှောင်တွေ တဖြည်းဖြည်း ပြန်သွားကြပြီ။ အိမ်ထောင်စု ၁၀ စု လောက်ပဲ ကျန်နေခဲ့တယ်။ အဲဒီ ကျန်နေခဲ့တဲ့ သူတွေကလည်း လမ်းစရိတ် အဆင်ပြေရင်တော့ ပြန်ဖို့ စီစဉ်နေကြတယ်” ဟု ဧရာဝတီကို ပြောသည်။

မောင်တောနယ်စပ်တွင် တိုက်ပွဲများ ပြင်းထန်ခဲ့ပြီး လေကြောင်းကပါ တိုက်သော်လည်း မိုင်တိုင် ၄၀၊ လိပ်ရ၊ မီးတိုက်၊ ကြိမ်ချောင်း-ဂုပွီကျော်လမ်းစသည့် စခန်းကုန်းများ ဆုံးရှုံးခဲ့ပြီး နယ်ခြားစောင့်စခန်း အမြောက်အမြား

ရုပ်သိမ်းခဲ့ရသဖြင့် စစ်ကောင်စီက ဖြတ်လေးဖြတ်ပျူဟာဖြင့် မြောက်ပိုင်းမြို့နယ်တစ်ခုလုံးကို လမ်းကြောင်းများ ပိတ်ထားခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

မောင်တောမြောက်ပိုင်း မြဝတီကျေးရွာသူ တဦးက “ကျမတို့ ရွာသားတွေ အကုန်နီးပါးတော့ ရွာကို ပြန်ရောက်နေကြပါပြီ။ အခု လမ်းတွေလည်း ဖွင့်ထားတယ်။ ကားတွေလည်း သွားလို့ရတယ်။ ကျီးကန်းပြင်ဌာနချုပ်နဲ့ ကြိမ်ချောင်း ဂိတ်တွေမှာ ပုံမှန် စစ်ဆေးတာတော့ ရှိတယ်။ အရင်လို အနှောင့်အယှက်တွေ ဘာတွေတော့ မပေးတော့လို့ စားသောက်ကုန်တွေလည်း သယ်ယူလို့ရတယ်” ဟု ပြောသည်။

စစ်ကောင်စီ၏ အဆိုပါ ဖြတ်လေးဖြတ်ပျူဟာကြောင့် မောင်တောမြောက်ပိုင်းရှိ အောင်သပြေ၊ တမန်းသား၊ မင်းခမောင်း၊ ဗန္ဓုလ၊ တပ်ချောင်း၊ နံ့သာတောင်၊ ရန်အောင်ပြင်၊ မင်္ဂလာညွန့်၊ တရိန်း၊ မင်းကွေ့ အောင်ချမ်းသာ၊ ငါးခူရ စသည့် ကျေးရွာ များတွင် စားနပ်ရိက္ခာ လုံးဝ ပြတ်လပ်သည့် အခြေအနေသို့ပင် ရောက်ရှိခဲ့ရကြောင်း ဒေသခံများက ဆိုသည်။

လက်ရှိ မောင်တောမြို့နယ်အတွင်း စစ်ကောင်စီပျူ ဟာကုန်းများ ဖြစ်သော တောင်ပြို၊ ခမောင်းဆိပ် စသည့် ပျူဟာကုန်း များကို စစ်ကောင်စီက လေကြောင်းမှ စစ်အင်အားများ ပို့ဆောင် ဖြည့်တင်းထားသလို ရွာများအနီး ၎င်းတို့ တပ်စွဲထား သည့် ဝက်ကျိန်းဘုရားစခန်း၊ ဗန္ဓုလစခန်း၊ အောင်သပြေစခန်း၊ ငါးရံချောင်းစခန်းများကိုလည်း စစ်ကောင်စီက ခရီးသည် ကားများ အသုံးပြုပြီး ရိက္ခာများ ပို့ဆောင်နေကြောင်း ဒေသခံများထံမှ သိရသည်။

ထို့ပြင် ယင်းစခန်းကုန်းများရှိ စစ်ကောင်စီ တပ်သားများသည် အပြင်ကို မထွက်ရဲတော့ဘဲ ပိတ်မိနေသကဲ့သို့ ဖြစ်နေကြောင်းလည်း ဒေသခံတချို့က ဆိုသည်။

စစ်ကောင်စီ တပ်စွဲနေထိုင်သည့် အနီးဝန်းကျင်မှ ကျေးရွာသားတဦးကလည်း “စစ်တပ်နဲ့ နယ်ခြားစောင့် ပူးပေါင်းထားတဲ့ စခန်းတွေတော့ ရှိပါသေးတယ်။ သူတို့ ရွာနားက တောင်ကုန်းတွေမှာ စခန်းချပြီး နေကြတယ်။ ဒါပေမဲ့ သူတို့ အပြင်မထွက် ရဲဘူး။ စခန်းထဲကနေ အပြင်ကို မထွက်ကြတာ။ ဟိုဟိုဒီဒီလည်း သွားလို့ မရဘူး။ သူတို့ ပိတ်မိနေကြတာ။ ကျနော်တို့ ရွာ သားတွေကို ရွာထဲကနေ ဘယ်မှ မထွက်နဲ့ဆိုပြီး ပိတ်ထားတာ။ အခု သူတို့ ပြန်ခံရပြီလေ။ သူတို့ ဝင်လည်ပြီ” ဟု ပြောသည်။

ထိုသို့ စစ်ကောင်စီ တပ်သားများ စခန်းထဲမှအပြင်သို့ ထွက်မရဘဲ ဖြစ်နေသည့် အခြေအနေကြောင့် နယ်စပ်ဒေသရှိ ကျေးရွာဒေသခံများ အနေဖြင့် နယ်စပ်ကို စိုးမိုးထားသော AA တပ်ဖွဲ့ဝင်များထံ သတင်းပို့၊ လက်မှတ်ထိုးပြီး တဖက် ဘက်လားဒေ့ရှ်နိုင်ငံနှင့် ကုန်ကူးသန်းရောင်းဝယ်မှုများ ပြုလုပ်ကာ ဝမ်းရေးအတွက် ဖြေရှင်းနေကြကြောင်းလည်း သိရသည်။

<https://burma.irrawaddy.com/news/2022/12/14/256639.html>

WFP ပေးသည့်ဆန် စားရန်အဆင်မပြေ စစ်ရှောင်များ ဒေသထွက်ဆန်ဖြင့် လဲလှယ်ပြီး စားနေရ

By **SHAN** | December 14, 2022

ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂ UN ထောက်ပံ့သည့် WFP တံဆိပ်ပါသည့် ဆန် သည် အရည်အသွေးကြောင့် ကရင်နီ စစ်ရှောင်များ စားသုံးရန် ခက်ခဲသဖြင့် ပြန်လည်ရောင်းပြီး ဒေသထွက် ဆန်များကို ဝယ်ယူ စားသုံးရကြောင်း သိရသည်။

ကရင်နီ (ကယားပြည်) စစ်ဘေး ဒုက္ခသည်များအတွက် ပြီးခဲ့သည့် ဇူလိုင်လပိုင်း က WFP တံဆိပ်ပါ ဆန်အိတ် ၅၀ ကီလိုဂရမ်အိတ်ကို စစ်ဘေးရှောင် တစ်ဦးလျှင် ဆန် ၆ ပြည် နှင့် စားနပ်ရိက္ခာ ကူညီထောက်ပံ့ပေးခဲ့ကြောင်း သိရသည်။

WFP မှ ထောက်ပံ့ပေးသော ဆန်

စတုတ္ထကြိမ်မြောက် ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂ UN က ထောက်ပံ့ပေးတဲ့ WFP တံဆိပ်ပါ ဆန်အမျိုးအစားမှာ အရည်အသွေးကြောင့် စားသုံးရန် ခက်ခဲသဖြင့် ပြန်လည်ရောင်းချပြီး ဒေသထွက်ဆန်များကို ဝယ်ယူ စားသုံးရကြောင်း လှိုင်ကော်မြို့ စစ်ဘေးရှောင် အမျိုးသားတစ်ဦးက

သျှမ်းသံတော်ဆင့်ကို ပြောသည်။

“ စားနေကြ ဆန် ရွှေရင်အေး၊ ရွှေအပ်ဆန်တို့ က အဆင်ပြေတယ်ဗျာ။ WFP တံဆိပ် ဆန်က အရမ်းမာတယ်၊ စားလို့အဆင်မပြေဘူး။ သူတို့ သိုလှောင်ထားတဲ့ နေရာက အဆင်မပြေသလား၊ ဆန်က တခါတလေ တိုးတာတွေ ရှိတယ်။ တချို့က သျှမ်းဆန် နဲ့ ရောပြီး စားရတယ်။ အချို့က မစားနိုင်တော့ ဒီ UN ကပေးတဲ့ ဆန်ကို ရောင်းပြီး သျှမ်းဆန်တွေကို ပြန်ဝယ်စားရတယ် “ ဟု ၎င်းအမျိုးသားတစ်ဦးက ပြောသည်။

စစ်အာဏာသိမ်းပြီးနောက်ပိုင်း ကရင်နီ (ကယားပြည်) တွင် တိုက်ပွဲကြောင့် လှိုင်ကော်မြို့ပေါ်ရှိ စစ်ဘေးဒုက္ခသည် များအတွက် WFP တံဆိပ်ပါ ဆန်အမျိုးအစားကို လက်ရှိမှာ လေးကြိမ်မြောက် ကူညီထောက်ပံ့ပေးနေကြောင်း သိရသည်။

သျှမ်းပြည်တောင်ပိုင်း ဆီဆိုင်မြို့နယ် ကရင်နီ (ကယားပြည်) စစ်ဘေး ဒုက္ခသည်များကို ကူညီနေသူ အမျိုးသားတစ်ဦးက ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂ UN က ထောက်ပံ့ပေးသည့် စားနပ်ရိက္ခာတွေမှာ မြို့ပေါ်ရှိ စစ်ဘေးရှောင်စခန်းသာ ရောက်ပြီး ကျေးလက်ဒေသရှိ စခန်းငယ်တွေမှာတော့ တစ်ကြိမ်မှ မရောက်ရှိလာကြောင်း ဆိုသည်။

“ စဖြစ်တဲ့ အချိန်တုန်းကတော့ ICRC တစ်ခါလောက်တော့ ဝင်သွားတယ်။ စစ်ဘေးရှောင်စခန်း အကြီးတွေမှာပဲ ဝင်သွားတယ်။ ဒုတိယပိုင်းမှာလည်း ICRC တွေက စားနပ်ရိက္ခာအနည်းအကျဉ်း နဲ့ သုံးဖို့ငွေ တစ်ခေါက် ထောက်ပံ့တာတွေရှိတယ်။ ဒါပေမယ့် ကျနော်တို့ဆီ ရောက်မလာဘူး စာရင်း ရထားတဲ့ ကျေးလက်ဒေသက စခန်းငယ်တွေမှာ UN ကထောက်ပံ့ပေးတယ်ဆိုပြီး ဒီနေ့ ဒီချိန် တခါမှ ရောက်မလာဖူးသေးဘူး “ ဟု ၎င်းအမျိုးသားတစ်ဦးက ပြောသည်။

ယင်းကဲ့သို့ ပေးဝေလှူဒါန်းထားသည့် ဆန်အိတ်များက ဈေးကွက်သို့ ရောက်ရှိသွားပြီး ရောင်းဝယ်မှုများ ဖြစ်နေခြင်းနှင့် ပတ်သက်ပြီး WFP ကို ဆက်သွယ်မေးမြန်းရာ WFP ၏ ပံ့ပိုးကူညီပေးမှုများ ပိုမိုထိရောက်မှုရှိစေရန်အတွက် ဆက်လက်လုပ်ဆောင်သွားမည်ဟု သျှမ်းသံတော်ဆင့်ကို ပြောသည်။

“WFP က လှူဒါန်းထားတဲ့ စားနပ်ရိက္ခာအချို့ အကျိုးခံစားခွင့်ရှိသူ မိသားစုဝင်တွေက သူတို့ရရှိထားတဲ့ ဆန်ရိက္ခာ အနည်းအကျဉ်းကို တခြားအိမ်သုံးပစ္စည်းတွေ၊ အစားအစာတွေနဲ့ လဲလှယ်ရောင်းချတတ်ကြပါတယ်။ မြေပြင် မှာ ရောက်နေတဲ့ WFP ဝန်ထမ်းတွေလည်း ကူညီမှုတွေ ပိုမိုထိရောက်စေဖို့အတွက် စဉ်ဆက်မပြတ် ပြုလုပ်လျက် ရှိပါတယ်” ဟု မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာ ဌာနကိုယ်စားလှယ် Mr. Stephen Anderson က ပြောကြားသည်။

ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂ UN က ထောက်ပံ့သည့် စားနပ်ရိက္ခာ အစီစဉ် WFP တံဆိပ်ပါ ဆန်အမျိုးအစား အိတ် ၅၀ ကီလိုဂရမ်အိတ် တစ်အိတ်ကို လက်ရှိမှာ ကျပ်ငွေ (၅၂,၀၀၀) ကျပ်အထိ ကာလ ပေါက်ဈေး ရှိနေကြောင်း သိရသည်။

<https://burmese.shannews.org/archives/32014>

နမ့်ဆန်မြို့ တိုက်ပွဲကြား ကုန်းသာရွာလုံးကျွတ်နီးပါး ပျက်စီး

By SHAN | December 14, 2022

သျှမ်းပြည်မြောက်ပိုင်း နမ့်ဆန်မြို့နယ် အတွင်း တအာင်း (ပလောင်) အမျိုးသား လွတ်မြောက်ရေး တပ်မတော် (TNLA) နှင့် အာဏာသိမ်း စစ်ကောင်စီ တပ်ဖွဲ့တို့ကြား ထိတွေ့တိုက်ပွဲသည် ၆ ရက်ကြာ ဖြစ်ပွားခဲ့ပြီးနောက် ကုန်းသာရွာ လုံးကျွတ် ပျက်စီးသွားကြောင်း သတင်းသိရသည်။

(Photo:Credit) ကုန်းသာကျေးရွာ

ဒီဇင်ဘာ (၇) ရက်မှ (၁၂) ရက်နေ့ထိ တိုက်ပွဲကာလ အတွင်း စစ်ကောင်စီဘက်မှ တိုက်လေယာဉ် ရဟတ်ယာဉ်များဖြင့် ဗုံးကြဲတိုက်ခိုက်ခြင်း ရှိသည့် အတွက် ကုန်းသာကျေးရွာသို့ လက်နက်ကြီး ကျပြီး ဘုန်းကြီးကျောင်း အပါအဝင် ပြည်သူ့နေအိမ် ရွာလုံးကျွတ်နီးပါး ပျက်စီးကြောင်း ဒေသခံများက ပြောသည်။

“ကုန်းသာရွာထဲကို လက်နက်ကြီး အများအပြား ကျတယ်လေ၊ ဒါကြောင့် ရွာသားတွေလည်း စစ်ရှောင်ထွက်ပြေး ရတယ်။ အိမ်တွေ ဘုန်းကြီးကျောင်းတွေလည်း လက်နက်ကြီးတွေ ထိပြီး မီးလောင်တာ၊ ပျက်စီးတာက ရွာလုံးကျွတ်နီးပါးပဲ။ ရတရာကို မရှိတော့အောင် ဖြစ်နေပြီ” ဟု အမည်မဖော်လိုသူ ဒေသခံ အမျိုးသမီးတစ်ဦးက သျှမ်းသံတော်ဆင့်ကို ပြောသည်။

ကုန်းသာကျေးရွာသည် လူနေအိမ်ခြေ ၆၀ ကျော် ရှိသည့် ရွာကြီး တစ်ရွာဖြစ်ပြီး၊ လက်ရှိတွင် စစ်ကောင်စီတို့ ပစ်လိုက်သည့် လက်နက်ကြီးကြောင့် အိမ်ခြေ ၅၀ ကျော်က လုံးဝ ပျက်စီးသွားပြီး ကျန်အိမ်များက ထိခိုက် ပျက်စီးမှု ရှိနေကြကြောင်း သိရသည်။

ယင်းကဲ့သို့ နှစ်ဖက် တိုက်ပွဲကြား ပြည်သူ့နေအိမ်များ ထိခိုက်ပျက်စီးရခြင်း နှင့် ပတ်သက်ပြီး တအာင်း (ပလောင်) အမျိုးသား လွတ်မြောက်ရေး တပ်မတော် TNLA ကို ဆက်သွယ်မေးမြန်းရာ ပြန်လည်ပြုပြင် နေရာချထားရေး အတွက် မပြောနိုင်သေးကြောင်း သျှမ်းသံတော်ဆင့်ကို ပြောသည်။

“ပြည်သူလူထုနေအိမ် ထိခိုက်ပျက်စီးတာလည်း တော်တော်များတယ်လို့ သိရတယ်။ ဒါကြောင့် ပြန်လည်ထူထောင် ရေးတော့ ကျနော်တို့ မပြောတတ်သေးဘူး။ ခါတိုင်းကတော့ ကျနော်တို့ တပ်က တောက်လျှောက်လုပ်ခဲ့ ဖူးတယ်” ဟု TNLA ပြောရေးဆိုခွင့် ဒု - ဗိုလ်မှူးကြီး တားအိုက်ကျော် က သျှမ်းသံတော်ဆင့်ကို ပြောသည်။

ထို့အပြင် ကုန်းသာရွာ၊ ဟူးမန်းရွာ၊ ပိန်းလုံရွာတို့မှ စစ်ရှောင်ထွက်ပြေးရသည့် ပြည်သူများသည် မိသားစုဝင် နှင့် ကွဲပြီး တောထဲပျောက်ဆုံးနေသည့် စစ်ရှောင်များလည်း ရှိနေကြောင်း သတင်းသိရသည်။

ပျောက်ဆုံးနေသည့် စစ်ရှောင်များအနက် အသက်မပြည့်သေးသည့် ကလေးငယ် (၁၀) ဦး ထက်မနည်း ရှိနေပြီး သက်ကြီးပိုင်း အပါအဝင် (၃၀) ထက်မနည်း ပျောက်ဆုံးနေကြောင်း သတင်းသိရသည်။

<https://burmese.shannews.org/archives/32009>

ပျက်စီးသွားသော နေအိမ်များ နှစ်ဘက် လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များ ပြန်ဆောက်ပေးစေလို

သတင်းနှင့် မီဒီယာ ကွန်ရက်။ ၂၀၂၂ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၁၄ ရက်။

လက်နက်ကြီး ပစ်ခတ်မှုများကြောင့် သော်လည်းကောင်း၊ လေယာဉ်ဖြင့် ဗုံးကြဲတိုက်ခိုက်၍ သော်လည်းကောင်း ပျက်စီးသွားသည့် နေအိမ်များကို နှစ်ဖက်လက်နက်ကိုင် အဖွဲ့အစည်းက တာဝန်ယူမှု တာဝန်ခံမှု အပြည့်နှင့် ပြန် လည် ပြုပြင်တည်ဆောက်ပေးရန် ဒေသခံများက တောင်းဆိုသည်။

ရှမ်းပြည်နယ် မြောက်ပိုင်း၊ နမ့်ဆန်မြို့နယ်အတွင်းတွင် စစ်တပ်၏ လက်နက်ကြီး ပစ်ခတ်မှုများနှင့် လေယာဉ် ဖြင့်

ဗုံးကြဲတိုက်ခိုက်မှုတို့ကြောင့် ဒေသခံ ၁ သေဆုံးပြီး ၂ ဦး ထိခိုက်ဒဏ်ရာ ရရှိခဲ့သည့်အပြင် နေအိမ်အများ အပြားလည်း မီးလောင်ပျက်စီးသွားခဲ့သည်။

ပြီးခဲ့သည့် ရက်ပိုင်းအတွင်းက နမ့်ဆန်မြို့နယ် ကုန်းသာကျေးရွာတွင် ဖြစ်ပွားခဲ့သည့် စစ်တပ်နှင့် တအာန်းအမျိုး သား လွတ်မြောက်ရေး တပ်မတော် TNLA တို့အကြားက တိုက်ပွဲအတွင်း စစ်တပ်၏ လက်နက်ကြီး ပစ်ခတ်မှု များနှင့် လေယာဉ်ဖြင့် ဗုံးကြဲတိုက်ခိုက်မှုတို့ကြောင့် နေအိမ်အများအပြား မီးလောင်ပျက်စီးခဲ့သည်ဟု ဒေသခံ များနှင့် တအာင်း အရပ်ဖက် အဖွဲ့အစည်းများက ပြောသည်။

နမ့်ဆန်မြို့သို့ စစ်ဘေးရှောင်လာသည့် ကုန်းသာကျေးရွာသားတစ်ဦးက “အိမ်ရဲ့ အခြေအနေက သူကမီး လောင် သွားတာ မီးလောင်တဲ့အိမ်က ၇ အိမ်လောင်တယ်။ အိမ်ပေါင်း ၅၀ ကျော် ပျက်စီးတယ်။ ပျက်စီးသွားတဲ့ အိမ် တွေကျတော့ သူတို့ လက်နက်ကြီးတွေလည်းထိတာလည်း ရှိတယ်။ လေယာဉ်ပျံလာပစ်တယ်။ လာပစ် တယ် ဆိုတော့ အဲသလိုမျိုး ပျက်စီးသွားတာ။ လက်နက်ကြီးကျတဲ့ အိမ်တွေဆိုရင်တော့ မီးလောင်သွားတဲ့ အိမ်လည်း အဲလိုမျိုးပါသွားတာ” ဟုပြောသည်။

တအာင်းအရပ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းက တာဝန်ရှိသူ အမျိုးသမီးတစ်ဦးကလည်း ကုန်းသာကျေးရွာရှိ လူနေအိမ်များ ထိခိုက် ပျက် စီးသည့် အခြေအနေများနှင့် ပတ်သက်၍ ယခုလိုပြောသည်။

“တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားတဲ့ ဧရိယာ အထူးသဖြင့် ဒီကုန်းသာ ကျေးရွာပေါ့နော ကုန်းသာ ခေါ် ဂျောင်ဘရမ်းလို့ ခေါ် တယ်။ အဲဒီမှာဆိုရင်တော့ ကျမတို့ သိရသလောက်ဆိုရင်တော့ အိမ်က လုံးဝကို ပျက်စီးသွားတာက ၄ လုံး ရှိ တယ်။ လုံးဝကို ပြာကျသွားတယ်။ ပြီးရင်ဘုန်းကြီးကျောင်းကလည်း တော်တော်များများ ထိခိုက်ထား တဲ့ဟာ တွေ ရှိတယ်။ ကျန်တဲ့ တစ်ရွာလုံးနီးပါးလိုမျိုးကတော့ ထိခိုက်မှုတွေတော့ ရှိတယ်။ ဒါပေမယ့် ခုနပြောသလို မျိုး အိမ် ၄ လုံးကျတော့ လုံးဝကို မီးလောင်ပြာကျပြီးတော့မှ ကျန်တဲ့ဟာတွေကျတော့ တစ်စွန်းတစ်စ ထိခိုက် ပျက်စီးတဲ့ဟာတွေတော့ ရှိတယ်။ တစ်ရွာလုံး နီးပါးလိုလို ထိခိုက်မှုတွေတော့ တွေ့ရတယ်။”

စစ်တပ်၏ လက်နက်ကြီး ပစ်ခတ်မှုများနှင့် လေယာဉ်ဖြင့် ဗုံးကြဲတိုက်ခိုက်မှုတို့ကြောင့် လူနေအိမ်များ မီးလောင် ပျက်စီးခဲ့ရသည့်အပြင် လူထိခိုက်သေဆုံးမှုများလည်း ရှိခဲ့သည်ဟု အဆိုပါ တအာင်း အရပ်ဖက်အဖွဲ့ အစည်းက တာဝန်ရှိသူ အမျိုးသမီး က ဆက်ပြောသည်။

၎င်းက “လောလောဆယ်က ကျမတို့ သတင်းရထားပုံအရဆိုရင်တော့ ဒေသခံ ၂ ယောက်ပေါ့နော ၂ ယောက်က တော့ ဒဏ်ရာ ရထားတယ်။ လောလောဆယ် ဆေးကုသမှု ခံယူနေတယ်။ နောက်တစ်ယောက်ကျတော့ သေဆုံး သွားတယ်။ ကျန်တဲ့ ထိခိုက်မှုတွေကျတော့ အသေးစိတ်တော့ မသိရသေးဘူး။ ကျန်တဲ့ ဒီတိရစ္ဆာန်ပိုင်း ကျွဲ၊ နွား တွေနဲ့ ဆက်စပ်ပြီးမှ ထိခိုက်မှုတွေလည်း ရှိတယ်။ အသေးစိတ်ကတော့ မရသေးဘူးရှင်” ဟု ပြောသည်။

တိုက်ပွဲများကြောင့် လူသေဆုံးမှုများနှင့် နေအိမ်များ ပျက်စီးခဲ့ရသည့်အတွက် နှစ်ဖက်လက်နက်ကိုင် အဖွဲ့အစည်း များအနေဖြင့် ပြည်သူများနေထိုင်သည့် ကျေးရွာအတွင်းတွင် တိုက်ပွဲဖော်ဆောင်မှု မလုပ်ရန် ဒေသခံများက တောင်းဆိုသည်။

ကုန်းသာရွာသားတစ်ဦးက “ကျနော်တို့က ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်နေရတာဆိုတော့ ကျနော်တို့ ပြန်ကြည့် တော့ ဒီနေ့ပြန်ကြည့်လိုက်တော့ အိမ်တွေကလည်း မီးလောင်သွားတယ်ဆိုတော့ စိတ်တွေမ ကောင်းဘူးပေါ့။ နောက် တစ်ကြိမ် အဲလိုမျိုး မဖြစ်အောင် ကျနော်တို့ကို သူတို့ ရှောင်ပေးသင့်တယ်ပေါ့။ အဲသလိုမျိုး ကျနော်တို့ နောက် ထပ်တစ်ခါ မဆုံးရှုံးအောင်ပေါ့” ဟု ပြောသည်။

တအာင်းအရပ်ဖက် အဖွဲ့အစည်းက တာဝန်ရှိသူတစ်ဦးကလည်း “ဒီ တိုက်ပွဲဖြစ်နေတယ်ဆိုရင်တော့ အခုဆောင် ရွက် နေတဲ့ဟာနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ ပြန်ကြည့်မယ်ဆိုရင်တော့ ဒေသခံတွေနေထိုင်တဲ့ ဧရိယာဖြစ်တယ်။ ဆိုရင် တော့ အတတ်နိုင်ဆုံး ဒီလိုမျိုးပြည်သူလူထုတွေ နေထိုင်နေတဲ့ ဒေသမှာ အများသွားလာနေတဲ့ ဧရိယာမှာ အထူး သဖြင့် ကျေးရွာထဲမှာက မဖြစ်ဖို့ မေတ္တာရပ်ခံချင်တာပေါ့နော။ တစ်ဖက်မှာလည်း အထူးသဖြင့် ဒီစစ်ကောင်စီ တွေကလည်း လေယာဉ်တွေ ပြီးရင် အဝေးကနေ လက်နက်ကြီး အသုံးပြုတာမျိုးတွေကတော့ လုံးဝ မလုပ်သင့် တဲ့ အရာလို့တော့ ပြောချင်တာပေါ့နော” ဟုပြောသည်။

လက်ရှိ ကုန်းသာကျေးရွာတွင် နှစ်ဖက်လက်နက်ကိုင် အဖွဲ့အစည်းအကြား တိုက်ပွဲများ ပြင်းထန်စွာ ဆက်လက် ဖြစ်ပွားခြင်း မရှိသော်လည်း ပစ်ခတ်သံများ ကြိုးကြား ကြိုးကြား ကြားနေရဆဲဖြစ်သည်ဟု ဒေသခံများက ပြော သည်။ တိုက်ပွဲများ ပြင်းထန်စွာ ဖြစ်ပွားခြင်း မရှိသော်လည်း စစ်တပ်၏ လေယာဉ်များ ကုန်းသာကျေးရွာအနီး တွင် ပျံဝဲနေသည်ဟု ဆိုသည်။

ကုန်းသာကျေးရွာတွင် ဖြစ်ပွားလာသည့် တိုက်ပွဲများကြောင့် ဒေသခံများမှာ နမ့်ဆန်မြို့နှင့် စစ်ဘေးလွတ်သည့် နီးစပ်ရာ ကျေးရွာများသို့ ထွက်ပြေး တိမ်းရှောင်နေရပြီး နေထိုင်စားသောက်ရေးအတွက် အဖက်ဖက်မှ အကူ အညီများလိုအပ်နေသည်ဟု စစ်ဘေးရှောင်များကို အကူအညီပေးနေသူများက ပြောသည်။

တအာင်းအမျိုးသား လွတ်မြောက်ရေးတပ်မတော် TNLA နှင့် စစ်တပ်တို့အကြား တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားခြင်း မရှိပဲ အချိန် အတန်အကြာ ရပ်တန့်နေရာမှာ ဒီဇင်ဘာလ ၇ ရက်နေ့မှ စတင်ကာ တိုက်ပွဲများ ပြန်လည်ဖြစ်ပွားခဲ့ပြီး လက်ရှိ အချိန်အထိ နှစ်ဖက် စစ်ရေးတင်းမာမှုများ ဆက်လက်ရှိနေသည်ဟု ဒေသခံများက ပြောသည်။

<https://www.nmg-news.net/2022/12/14/22614>

စစ်ကောင်စီတပ်က TNLA ရှိရာ မိုးမိတ်ဒေသသို့ ရဟတ်ယာဉ်ဖြင့် လာရောက်ပစ်ခတ်

Published By DVB | 14 December, 2022

ရှမ်းပြည်မြောက်ပိုင်း၊ ကျောက်မဲခရိုင် ပလောင်ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ နမ့်ဆန်မြို့နယ်ထဲမှာ စစ်ကောင်စီလက်အောက်ခံတပ်ဖွဲ့ဝင်တွေနဲ့ တအာင်းအမျိုးသားလွတ်မြောက်ရေးတပ်မတော် (TNLA) တို့ကြား ၅ ရက်ကျော်တိုက်ပွဲဖြစ်ပြီး လတ်တလော မြေပြင်မှာ တိုက်ပွဲငြိမ်နေပေမယ့် စစ်တပ်ဘက်က လေကြောင်းတိုက်ခိုက်မှုရှိနေဆဲပဲလို့ သိရပါတယ်။

ကျောက်မဲခရိုင် ကုန်းသာအုပ်စု ကုန်းသာ နဲ့ ဟူးမန်းရွာအနီးတဝိုက်မှာ ဒီဇင်ဘာ ၇ ရက်မှ ၁၁ ရက် သန်းခေါင်ကျော် ၁၂ ရက်မနက်ထိ ထိတွေ့ပစ်ခတ်မှုတွေရှိခဲ့ပြီး ခုရက်ပိုင်း မြေပြင်တိုက်ပွဲ

ငြိမ်နေပေမယ့် မနေ့မနက်က မိုးမိတ်မြို့နယ် ရေပုံးကျေးရွာဘက်မှာ ရဟတ်ယာဉ်နဲ့ လာပစ်သလို နမ့်ဆန်မှာလည်း တနေကုန် လေယာဉ်နဲ့ လာဝဲနေတယ်လို့ PSLF/TNLA ပြန်ကြားရေးဌာန ပြောရေးဆိုခွင့်ရှိသူ ဒုဗိုလ်မှူးကြီး မိုင်းအိုက်ကျော်က ဒီဗီဘီကို ပြောပါတယ်။

“မြေပြင်တိုက်ပွဲက လတ်တလောငြိမ်နေတယ်။ ဒါပေမဲ့ မိုးမိတ်မြို့နယ် ရေပုံးကျေးရွာဘက်မှာတော့ စစ်တပ်ဘက်က မနေ့မနက် ၁၀ နာရီကနေ မွန်းလွဲ ၁ နာရီထိ ရဟတ်ယာဉ်နဲ့ လာပစ်သွားတယ်။ ထိခိုက်ပျက်စီးမှုအခြေအနေတော့ မသိရသေးပါဘူး။ နမ့်ဆန်မှာလည်း မနေ့က လေယာဉ်နဲ့ တနေကုန် လာဝဲတယ်။ ၁ နာရီခြား ၁ ခါ ၂ နာရီကြား ၁ ခါ၊ တခါလာရင် ၁ စီး ဒါမှမဟုတ် ၂ စီး လာတယ်။”

ပြီးခဲ့တဲ့ ဒီဇင်ဘာ ၇ ရက်ကတော့ စစ်ကောင်စီတပ်က လေယာဉ်ပေါ်ကနေ ဗုံးကြဲချလို့ ကုန်းသာရွာက ဘုန်းကြီးကျောင်းနဲ့ စာသင်ကျောင်း ပျက်စီးပြီး နေအိမ် ၄ လုံး မီးလောင် ပြာကျသွားပါတယ်။

မြေပြင်ပေါ်မှာလည်း စစ်ကောင်စီတပ်ဘက်က မြင်မြင်ရာရမ်းသန်းပစ်ခတ်တာကြောင့် အိမ်ခြေ ၆၀ လောက်ရှိတဲ့ ကုန်းသာရွာက နေအိမ်အလုံး ၅၀ ကျော် ကျည်ထိမှန်ပျက်စီးပြီး ဟူးမန်းရွာမှာတော့ စကစတပ်သားတွေ အိမ်ထဲဝင်ရောက်မွေ့နှောက်ကာ ရွှေ၊ ငွေ၊ အဖိုးတန်ပစ္စည်းတွေနဲ့ ဆန်တွေပါ သယ်သွားတယ်လို့ TNLA ဘက်က ထုတ်ပြန်ထားပါတယ်။

ဒီပစ်ခတ်မှုတွေမှာ ကုန်းသာရွာသား ၁ ဦး သေဆုံးပြီး ၂ ဦး ဒဏ်ရာရတယ်လို့ တအာင်းအမျိုးသမီးအဖွဲ့ Ta'ang Women's Organization - TWO ကလည်း ထုတ်ပြန်ထားပါတယ်။

တိုက်ပွဲမှာ TNLA ဘက်က စစ်ကောင်စီရဲ့ တပ်သားအလောင်း ၅၀ လောက် ရထားပြီး တပ်သား ၂၀ အရှင်ဖမ်းမိထားတယ်လို့ လူမှုကွန်ရက်မှာ ပြန့်နေပါတယ်။

နှစ်ဘက်လုံး ထိခိုက်ကျဆုံးမှုတွေ ရှိခဲ့ပေမယ့် စာရင်းအတိအကျမသိရသေးကြောင်း၊ နမ့်ဆန်မြို့နယ်ထဲမှာ ယခင်က စစ်ကောင်စီတပ်နဲ့ TNLA တပ်တို့ကြား ထိတွေ့ပစ်ခတ်မှုတွေ ကြီးကြားကြီးကြားရှိခဲ့ပေမဲ့ ဒီတကြိမ်ကတော့ အပြင်းထန်ဆုံးနဲ့ ထိခိုက်ဆုံးရှုံးမှု အကြီးဆုံးပဲလို့ မိုင်းအိုက်ကျော်က ပြောပါတယ်။

ခုတကြိမ်တိုက်ပွဲဟာ စစ်ကောင်စီဘက်က နမ့်ဆန်မြို့နယ်ထဲမှာ သူတို့စစ်သည် အင်အားတွေ နောက်ထပ်လာပြီး ချထားစဉ် TNLA တပ်ဖွဲ့နဲ့ ရင်ဆိုင်တိုက်ပွဲတွေ ဖြစ်ပွားခဲ့တာဖြစ်ပါတယ်။

ဘာကြောင့် အခုလို အင်အားသုံးတိုက်ခိုက်ရသလဲဆိုတာတော့ အကြောင်းရင်းကို မသိရကြောင်း၊ ဒါပေမဲ့ တဘက်ကို တိုက်ပွဲရပ်ထားရင် နောက်တဖွဲ့ကို ထိုးစစ်ဆင် လေ့ရှိတာကတော့ စစ်ကောင်စီတပ်က လုပ်နေကျဖြစ်ကြောင်း၊ ရခိုင်ပြည်နယ်ဘက်မှာ တိုက်ပွဲနားထားစဉ် ပလောင်ဒေသကို ထိုးစစ်လာဆင်တာလို့ TNLA ပြောခွင့်ရ ဒုဗိုလ်မှူးကြီး မိုင်းအိုက်ကျော်က ပြောပါတယ်။

တိုက်ပွဲကြောင့် ကုန်းသာရွာနဲ့တကွ အနီးတဝိုက်ရွာပေါင်း ၇ ရွာလောက်က ရွာသား ၁ ထောင်ကျော် ၂ ထောင်နီးပါး နမ့်ဆန်မြို့နယ် ဇယန်းကြီးဟိုနမ့်ကျောင်းတိုက်မှာ ဝင်ရောက်ခိုလှုံနေရပါတယ်။

ခုရက်ပိုင်း တိုက်ပွဲမရှိပေမယ့် အခြေအနေ စိတ်ချလို့မရတာကြောင့် စစ်ဘေးရှောင်တွေ အိမ်မပြန်နိုင်သေးကြောင်း၊ တိုက်ပွဲက မိုင်းပုံးအကြွင်းအကျန်တွေလည်း ရှိနေဆဲမို့ လက်ဖက်ခင်း ယာတော လုပ်ငန်းခွင်သွားဖို့ မလွယ်ကူသေးဘူးလို့ TNLA ပြောခွင့်ရ ဒုဗိုလ်မှူးကြီး မိုင်းအိုက်ကျော်က ပြောသွားပါတယ်။

<https://burmese.dvb.no/archives/568780>

အာဏာသိမ်းစစ်အုပ်စု အကြမ်းဖက်သတ်ဖြတ်မှုကြောင့် အပြစ်မဲ့ကျဆုံးပြည်သူ ၂၅၈၀ ထိ ရှိလာ

Published By DVB | 14 December, 2022

မြန်မာနိုင်ငံမှာ အာဏာသိမ်း ၁ နှစ်ခွဲကျော်အကြာ စစ်ကောင်စီတပ်တွေ အကြမ်းဖက် ပစ်ခတ်သတ်ဖြတ်မှုတွေကြောင့် နိုင်ငံတဝန်း အပြစ်မဲ့ကျဆုံးပြည်သူ ၂,၅၇၈ ယောက်နဲ့ ဖမ်းဆီးထိန်းသိမ်းခံရသူပေါင်း ၁၆,၅၄၉ ယောက် ထိရှိလာခဲ့ပြီလို့ နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားများ ကူညီစောင့်ရှောက်ရေးအသင်း (အေအေပီပီ) က ထုတ်ပြန်ပါတယ်။

ဒီစာရင်းဟာ ပြီးခဲ့တဲ့ ၂၀၂၁ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီ ၁ ရက်မှ ၂၀၂၂ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာ ၁၃ ရက်အထိ အေအေပီပီက ကောက်ယူမှတ်တမ်းပြုစုထားတာဖြစ်ပြီး အမှန်တကယ် ကျဆုံးသူတွေဟာ

ဒီထက်ပိုနိုင်တယ်လို့ ဖော်ပြပါတယ်။

နွေဦးတော်လှန်ရေးကာလအတွင်း ဒီဇေအထိ ၁၃,၀၇၆ ယောက် လက်ရှိ ချုပ်နှောင်ခံထားရဆဲဖြစ်ပြီး အဲဒီထဲက ၁,၇၁၂ ယောက်ကတော့ ထောင်ဒဏ် ချမှတ်ခံထားရပါတယ်။

တော်လှန်ရေးနဲ့ ဆက်စပ်ပြီး သေဒဏ်ချမှတ်ခံထားရကာ အကျဉ်းထောင်တွေထဲ ထိန်းသိမ်းခံနေရသူအရေတွက်ကတော့ ၉၇ ယောက် ရှိနေပြီး မျက်ကွယ် သေဒဏ်ချမှတ်ခံထားရသူ ၄၂ ယောက်အပါအဝင် ၁၂၁ ယောက်ကတော့ မျက်ကွယ်ဖြစ်ဒဏ်ချမှတ်ခံထားရတာကြောင့် သေဒဏ်ချမှတ်ခံထားရသူ စုစုပေါင်း ၁၃၉ ယောက် ရှိလာခဲ့ပြီဖြစ်ပါတယ်။

လတ်တလောအချိန်ထိ အာမခံနဲ့ လွတ်မြောက်သူ ၂၄ ယောက်ရှိပြီး ပြန်လည်လွတ်မြောက်လာသူဦးရေကတော့ ၃,၄၄၉ ယောက် ရှိခဲ့တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ ဒါ့အပြင် အေအေပီပီကနေ လက်လှမ်းမီသမျှ မှတ်တမ်း ပြုစုထားချက်အရ အာဏာသိမ်းချိန်ကနေ ပြီးခဲ့တဲ့ နိုဝင်ဘာလကုန်ထိ အကြမ်းဖက်စစ်အုပ်စုက မတရားချုပ်ပိတ်သိမ်းဆည်းခဲ့တဲ့ နေအိမ်၊ အဆောက်အဦ အရေအတွက် စုစုပေါင်း ၉၀၀ ခုထက်မနည်း ရှိခဲ့တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။

အင်းစိန်အကျဉ်းထောင်မှာ ဖမ်းဆီးခံထားရတဲ့ သတင်းစာဆရာဦးစည်သူအောင်မြင့်ကို ပြီးခဲ့တဲ့ ဒီဇင်ဘာ ၉ ရက်မှာ အင်းစိန်အကျဉ်းထောင်တွင်းရှိ ဗိုလ်တထောင်ခရိုင် အထူးတရားရုံးကနေ ရာဇသတ်ကြီးဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၄ (က) နဲ့ ထောင်ဒဏ် ၇ နှစ်နဲ့ ဒဏ်ငွေ ၁ သောင်းကျပ် ထပ်မံချမှတ်ခဲ့တယ်လို့ သိရပါတယ်။ ဦးစည်သူအောင်မြင့်ဟာ ရာဇသတ်ကြီးဥပဒေပုဒ်မ ၅၀၅ - က ၂ မှုအတွက် ထောင်ဒဏ် ၅ နှစ် ချမှတ်ခံထားရပြီး ဖြစ်ပါတယ်။

ဒါ့အပြင် ဧရာဝတီတိုင်း၊ မော်လမြိုင်ကျွန်းမြို့နယ်၊ လှိုင်းဘုန်းကျေးရွာအုပ်စု၊ စလောင်းကျကျေးရွာမှာ နေထိုင်တဲ့ ကိုမင်းပိုင်နဲ့ ကိုအောင်မင်းဦးတို့ကို ပြည်သူ့ကာကွယ်ရေးတပ်ဖွဲ့ (PDF) ကို ထောက်ပံ့ ပေးတယ်လို့ စွပ်စွဲကာ စစ်ဘက်ရေးရာလုံခြုံရေးတပ်ဖွဲ့ကနေ ပြီးခဲ့တဲ့ ဒီဇင်ဘာ ၇ ရက်က ဖမ်းဆီးခဲ့တယ်လို့ သိရပါတယ်။

ပြီးခဲ့တဲ့ ဒီဇင်ဘာ ၉ ရက်ကနေ ၁၂ ရက်နေ့အတွင်း စစ်ကိုင်းတိုင်း၊ ကောလင်းမြို့နယ်အတွင်းက ကုက္ကိုကျွန်းကျေးရွာ၊ ပေပင်ချောင်ကျေးရွာ၊ ညောင်ကုန်းကျေးရွာ၊ ဇီးဖြူကျွန်းကျေးရွာနဲ့ လျော်ဖြူကျွန်းကျေးရွာတွေ က နေအိမ် ၂၂၄ လုံးကို အကြမ်းဖက်စစ်အုပ်စုရဲ့ ကန့်ဘလူမြို့နယ်၊ ကိုးတောင်ဘို့မှာ တပ်စွဲထားတဲ့ အင်အား ၆၀ ခန့်ရှိ ခမရ ၃၆၃ တပ်နဲ့ ချပ်သင်းဒေသမှာ တပ်စွဲထားတဲ့ အင်အား ၇၀ ခန့်ရှိ ခမရ ၃၆၉ တပ်တို့က မီးရှို့ဖျက်ဆီးခဲ့ပြီး ဒီဇင်ဘာ ၁၁ ရက်ညနေပိုင်းမှာတော့ ပေပင်ချောင်ကျေးရွာကို ဝင်ရောက်မီးရှို့ခဲ့ပြီး ပြည်သူ ၅ ယောက်ကို သတ်ဖြတ်ခဲ့တယ်လို့ သိရပါတယ်။ သတ်ဖြတ်ခံထားရသူတွေကတော့ သိန်းအောင်၊ အဲမောင်၊ နိုင်ဝင်းထွန်း၊ ကံမင်းစိုးနဲ့ မြင့်စိုးတို့ဖြစ်တယ်လို့ အေအေပီပီက ဆိုပါတယ်။

အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်းတွေက ခေါင်းဆောင်တွေ၊ အရပ်သားတွေ၊ တက်ကြွလှုပ်ရှားသူတွေ၊ သတင်းသမားတွေ၊ CDM လှုပ်ရှားနေတဲ့ ဝန်ထမ်းတွေ စတဲ့ နယ်ပယ်အသီးသီးမှ ဘယ်သူမဆို ဖမ်းဆီး၊ ထိန်းသိမ်း၊ တရားစွဲဆိုခံထားရတာတွေနဲ့ ပတ်သက်လို့ နွေဦးတော်လှန်ရေး ကာလအတွင်း ကျဆုံးသွားသူတွေရဲ့ အချက်အလက်တွေကို သိရှိပါက အေအေပီပီကို ဆက်သွယ်အသိပေး အကြောင်းကြားနိုင်ပါတယ်။

ဒါ့အပြင် ကျဆုံးအချက်အလက်တွေကို ဖော်ပြပါ fatality-data@aappb.org အီးမေးလ်နဲ့ အဖမ်းအဆီး အချက်အလက်တွေကို detention-data@aappb.org အီးမေးလ်တွေဆီလည်း တိုက်ရိုက်ပေးပို့ ဆက်သွယ်အကြောင်းကြားနိုင်ကြောင်း အသိပေးထားပါတယ်။

<https://burmese.dvb.no/archives/568721>

မိုက်မဲသော အာဏာသိမ်းမှုကြောင့် စစ်ကောင်စီ ကျဆုံးရမည်

By ဧရာဝတီ | 14 December 2022

ရွေးကောက်ခံအစိုးရအား ဖြုတ်ချကာ နိုင်ငံ၏ ထိခိုက်လွယ်ပြီး ကာလကြာမြင့်စွာ မျှော်လင့်နေသည့် နိုင်ငံရေး အပြောင်းအလဲကို ဖျက်ဆီး၍ ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီး မင်းအောင်လှိုင် အာဏာသိမ်းခဲ့သည်မှာ နှစ်နှစ်နီးပါး ကြာပြီဖြစ်သည်။

အရှေ့တောင်အာရှတွင် သယံဇာတကြွယ်ဝပြီး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရန် အလားအလာကောင်းနေသည့် မြန်မာနိုင်ငံသည် ထိုအချိန်မှ စတင်ပြီး ဖရိုဖရဲဖြစ်သွားကာ အာဏာသိမ်းပြီး တနှစ်အတွင်း ကျဆုံးနိုင်ငံအဆင့်အတန်း ရောက်သွားသည်။

စစ်ကောင်စီကို တားဆီးရန် မြန်မာလူငယ်မျိုးဆက်သည် လူမှုကွန်ရက်မီဒီယာ ကျွမ်းကျင်မှုမှလွှဲလက်နက်ကိုင် အင်အားစုများ ဖွဲ့စည်းခြင်းအထိ နည်းလမ်းပေါင်းစုံ သုံးသည်။ ၎င်းတို့၏ အားထုတ်မှုများကြောင့် အာဏာသိမ်းသူများ အောင်မြင်မှုမရသည်မှာ သေချာလာသည်။

လူသန်းပေါင်းများစွာ လမ်းမများပေါ် ထွက်လာပြီး ထိုစဉ်က ဆိုရှယ်လစ်အစိုးရကို ဆန့်ကျင်ကန့်ကွက်သည့် နိုင်ငံတဝန်းကျယ်ပြန့်သော ၁၉၈၈ အရေးတော်ပုံသည် အကြမ်းမဖက်ရေး လှုပ်ရှားမှု၏ အစိတ်အပိုင်းဖြစ်သည်။ ထိုစဉ်ကနှင့် မတူသည်မှာ ယခုတကြိမ်တွင် စစ်ကောင်စီကို ဆန့်ကျင်သူများသည် ထိုသို့သော ကတိကဝတ်များ ပြုခြင်းမရှိဘဲ စစ်အာဏာသိမ်းမှုကို အဆုံးသတ်ရန် လိုအပ်သည့် မည်သည့် သေနင်္ဂဗျူဟာနှင့် နည်းလမ်းမဆိုကို အသုံးပြုကြသည်။

ဆွဲဆောင်စည်းရုံးနိုင်သော ခေါင်းဆောင်ဖြစ်သည့် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည် ၁၉၈၈ ခုနှစ်တွင် နိုင်ငံရေးလောကသို့ ဝင်ရောက်လာသောအခါ အကြမ်းမဖက် တိုက်ပွဲဝင်ရေးမူများကို ပြတ်ပြတ်သားသား ဆုပ်ကိုင်ခဲ့သည်။ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်ကို ယနေ့တိုင် လေးစားနေဆဲဖြစ်သော်လည်း သူ့ကို ထောက်ခံသူများနှင့် ပင်မနိုင်ငံရေးလောက အတွင်းအပြင်မှ လူအများအပြားသည် လက်ရှိတိုက်ပွဲကို မတူညီသော အမြင်များဖြင့် ရှုမြင်ကြသည်။

တချိန်တခါက ပြည်သူ့လေးစားခံရသော မြန်မာစစ်တပ်သည် ယနေ့တွင် စစ်ရာဇဝတ်ကောင်များနှင့် လူရမ်းကားများသဖွယ် ပြုမူနေပြီး စစ်ကိုင်းတိုင်းနှင့် မကွေးတိုင်းတွင် ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်စွာ ပြည်သူများကို နှိမ်နင်းကာ ကျေးရွာ ထောင်နှင့်ချီ၍ မီးရှို့သည်။ စစ်ကောင်စီသည် ကျေးရွာများနှင့် ပြည်သူ့ကာကွယ်ရေးတပ် (PDF) ခုခံတော်လှန်ရေး အင်အားစုများနှင့် တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင် အဖွဲ့အစည်းများ၏ ပိုင်နက်များကို တိုက်ခိုက်ရန်

တရုတ်နှင့် ရုရှားလုပ် ဂျက်တိုက်လေယာဉ်များနှင့် ရဟတ်ယာဉ်များ ပုံမှန်စေလွှတ်နေသည်။ ယနေ့ စစ်ကောင်စီတပ်သည် ပြည်ပကျူးကျော်တပ်သဖွယ် ပြုမူနေသည်။

သို့သော် လက်နက်ကြီးများနှင့် လေကြောင်းဖုံးကြဲ တိုက်ခိုက်ခြင်းကို အသုံးပြုခြင်းကြောင့် ပြည်သူများက စစ်ကောင်စီကို စက်ဆုပ်ရွံရှာမှု တိုးလာစေပြီး ခုခံတိုက်ခိုက်ရန် ၎င်းတို့၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ပိုမိုခိုင်မာစေသည်။

ဒေသတွင်းတွင် အာဏာသိမ်းခေါင်းဆောင် မင်းအောင်လှိုင်နှင့် သူ၏ စစ်ကောင်စီသည် သံတမန်ဆက်ဆံရေး၌ အထီးကျန်ဆုံးအဖြစ် ထိုက်ထိုက်တန်တန် ဖြစ်နေသည်။

အရှေ့တောင်အာရှနိုင်ငံများအသင်း (ASEAN) သည် စစ်ခေါင်းဆောင် မင်းအောင်လှိုင်နှင့် သူ၏ ရုပ်သေးနိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး ဦးဝဏ္ဏမောင်လွင် အပါအဝင် စစ်ကောင်စီ ထိပ်တန်းခေါင်းဆောင်များကို ပစ်ပယ်ထားသည်။

ကနဦးတွင် ကန့်ကွက်ဆန္ဒပြပွဲများ၊ နောင်တွင် လက်နက်ကိုင်ခုခံမှု၊ နိုင်ငံတကာ သပိတ်မှောက်မှုများနှင့် ရင်ဆိုင်ရသော မင်းအောင်လှိုင်သည် ရုရှားမှ ပူတင်အစိုးရနှင့် အလျင်အမြန် ချစ်ကြည်ရေး တည်ဆောက်ရပြီး တရုတ်နှင့် ပုံမှန်ချစ်ကြည်မှုကို ထိန်းသိမ်းထားရသည်။ မော်စကိုနှင့် နေပြည်တော်အကြား ကြီးထွားလာသော ဆက်ဆံရေးသည် မြန်မာ့အရေး လေ့လာသူများနှင့် အတိုက်အခံ အင်အားစုများအကြား ပူပန်မှုဖြစ်စေသည်။ သို့သော် အားလုံးက ပြောနိုင်သောအချက်မှာ စစ်ကောင်စီခေါင်းဆောင် မင်းအောင်လှိုင်သည် ယူကရိန်းစစ်တွင် ရှုံးနိမ့်ပြီး ဒုက္ခရောက်နေသော သမ္မတ ပူတင်နှင့် အတူလုပ်ဆောင်နေသည် ဆိုသည့်အချက်ဖြစ်သည်။ ကံဆိုးမ သွားရာ မိုးလိုက်ရွာသော မင်းအောင်လှိုင်ဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံအခြေအနေကို ကောင်းမွန်ပြည့်စုံစွာ နားလည်သောတရုတ်သည် စစ်ကောင်စီကို အသက်ဆက်နိုင်အောင် လုပ်ထားပေးပြီး အကူအညီများပေးကာ ကုန်သွယ်ရေးနှင့် လက်နက် ဆက်လက် စီးဆင်းစေသည်။

မြန်မာတွင် တရုတ်ကို အမိလိုက်ရန် စိတ်အားထက်သန်နေပြီး မြန်မာနယ်စပ် အရှေ့မြောက်ဒေသမှ ပုန်ကန်မှုများကို စိုးရိမ်ကာ နယူးဒေလီသည် နိုင်ငံတကာ စိုးရိမ်ပူပန်မှုများကို လျစ်လျူရှု၍ စစ်ကောင်စီကို နွေးထွေးစွာဆက်ဆံပြီး မြန်မာပြည်သူများနှင့် အတိတ်က တည်ဆောက်ထားသည့် ချစ်ကြည်ရင်းနှီးမှု အရင်းအနှီးများကို အလျင်အမြန် သုံးဖြုန်းလိုက်သည်။

ယခုအခါ ထို သုံးနိုင်ငံလုံးကို မြန်မာပြည်သူများက ထိုက်တန်စွာ ပြစ်တင်ရှုတ်ချနေကြသည်။

ဝေဒနာခံစားရသောအခါ လူတိုင်းလူတိုင်း ကျယ်ကျယ်လောင်လောင် ခံစားကြသည့် မဟုတ်ကြောင်း ထိုနိုင်ငံများ သိသင့်သည်။ မြန်မာပြည်သူများသည် နာကျင်နေပြီး အစုအဝေးလိုက် စိတ်ဒဏ်ရာနှင့် စိတ်ဖိစီးမှုများ ခံစားနေကြသည်။ မြန်မာပြည်သူများ၏ နာကျင်မှုသည် အသံမထွက်သည်ကို ရုရှား၊ တရုတ်နှင့် အိန္ဒိယ သိသင့်သည်။

မေးစရာရှိသည်မှာ ၎င်းတို့သည် စစ်ကောင်စီနှင့် အမှန်တကယ် ရပ်တည်ပါသလားဆိုသည့် မေးခွန်းဖြစ်သည်။ စစ်ကောင်စီ၏ သက်တမ်းသည် တိုတောင်းပြီး ထိုစစ်ကောင်စီနှင့် ပူးပေါင်းခြင်းသည် သစ္စာမဲ့ခြင်းဖြစ်သည်သည်ကို ကမ္ဘာတဝန်းရှိ အစိုးရတိုင်းမှ အရွယ်ရောက်ပြီးသူ အားလုံးသိသည်။ ဟစ်တလာကို အပေါင်းအသင်းလုပ်သည်နှင့် တူတော့သည်။

ယနေ့သတင်းကောင်းမှာ စစ်ကောင်စီသည် အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုထံမှ ပိုမိုများပြားသည့် အရေးယူပိတ်ဆို့မှုများကို ရင်ဆိုင်နေရသည် ဆိုသည့်အချက်ဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံ ဒီမိုကရေစီအတွက် အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုက ဆက်လက် ရပ်တည်နေသောကြောင့် အားတက်စရာကောင်းသည်။

ဒီဇင်ဘာ ၇ ရက်နေ့တွင် အမေရိကန် အောက်လွှတ်တော်သည် အမေရိကန်အမျိုးသား ကာကွယ်ရေးလုပ်ပိုင်ခွင့် အက်ဥပဒေ (NDAA) ကို အတည်ပြုလိုက်သည်။ ထိုဥပဒေက မြန်မာမှ တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင် အဖွဲ့အစည်းများ (EAOs) နှင့် PDFs များသို့ စစ်ရေးမဟုတ်သော အကူအညီပေးပြီး ထိတွေ့ဆက်ဆံရန် ကတိပြုထားသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ ဒီမိုကရေစီ၊ လူ့အခွင့်အရေးနှင့် တရားမျှတမှုအတွက် ရုန်းကန်နေရချိန်တွင် မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာ အမေရိကန် မူဝါဒကို ထောက်ကူရန် ထိုအက်ဥပဒေက ရည်ရွယ်သည်။

ထိုအက်ဥပဒေက မြန်မာသို့ အရပ်သား အုပ်ချုပ်ရေး ပြန်လည်ထူထောင်ရန်၊ လူ့အခွင့်အရေး ချိုးဖောက်မှုများအတွက် တာဝန်ခံမှု ရှိစေရန်၊ EAOs နှင့် PDFs များအပါအဝင် စစ်ကောင်စီဆန့်ကျင်ရေး အင်အားစုများကို ကူညီပံ့ပိုးရန် ကတိပြုသည်။

ထိုအက်ဥပဒေတွင် စင်ပြိုင် အမျိုးသားညီညွတ်ရေးအစိုးရ (NUG) နှင့် ထိုအစိုးရ၏ လွှတ်တော် အဖွဲ့အစည်းဖြစ်သော ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် ကိုယ်စားပြုကော်မတီ (CRPH) တို့၏ အမည်များကို ဖော်ပြထားသည်။

ထိုဥပဒေတွင် လူမှုအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများ၊ စစ်တပ်မှ ဘက်ပြောင်းလာသူများ၊ နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားများကို ပံ့ပိုးရန် အခွင့်အာဏာပေးထားပြီး ဒီမိုကရေစီလှုပ်ရှားမှု၊ လူမှုအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများနှင့် နိုင်ငံရေးအဖွဲ့အစည်းများ၊ EAOs များနှင့် ပတ်သက်သော အသင်းအဖွဲ့များကို ၂၀၂၃ မှ ၂၀၂၇ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်အထိ ငွေကြေး အထောက်အပံ့ပေးရန် ကတိပြုသည်။ ဖက်ဒရယ်စနစ် ခိုင်မာစေရေး၊ တိုင်းရင်းသား ပြန်လည်သင့်မြတ်ရေးကို ကူညီရေး၊ နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားများအား အကာအကွယ်ပေးရေး၊ စစ်တပ်မှ ဘက်ပြောင်းလာခြင်းကို အားပေးရေးနှင့် ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်မှုများကို စုံစမ်းစစ်ဆေး မှတ်တမ်းတင်ရေး တို့အတွက်လည်း ရန်ပုံငွေများ သတ်မှတ်ထားပေးသည်။

ထို့ပြင် စစ်ကောင်စီကို ကုလသမဂ္ဂတွင် အမေရိကန်က ပိုမိုကြီးမားစွာ တွန်းအားပေးရေးကို ကတိပြုပြီး စစ်ကောင်စီကို ထောက်ခံသော ရုရှားနှင့် တရုတ်တို့ တာဝန်ယူမှု၊ တာဝန်ခံမှု ရှိရေးကိုလည်း တောင်းဆိုသည်။

ထိုဥပဒေကို အမေရိကန်သမ္မတ ဂျိုးဘိုင်ဒင်က မကြာမီလက်မှတ်ထိုးမည်ဟု မျှော်လင့်ရပြီး ဒီမိုကရေစီ ပြန်လည် ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် နေပြည်တော်မှ လူရမ်းကား စစ်ကောင်စီကို ရင်ဆိုင်ရန် မြန်မာကို ကူညီရာတွင် အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုသည် ယခင်ကအတိုင်း အဓိကအခန်းမှ ပါဝင်ရန် ခွင့်ပြုမည်ဖြစ်သည်။

သို့သော် ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်သော စစ်ကောင်စီကို ဆက်လက် ခုခံတိုက်ခိုက်ရမည်မှာ အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုမဟုတ်ဘဲ မြန်မာပြည်သူများသာ ဖြစ်သည်။ မည်သို့ဆိုစေကာမူ အမေရိကန် ပြည်ထောင်စု ကဲ့သို့သော မိတ်ဆွေတစ်ဦးသည် ကူညီနိုင်သည်။ ခုခံတော်လှန်ရေး အင်အားစုများသည် စစ်ခေါင်းဆောင် မင်းအောင်လှိုင်ဘက်က ရှိသည့် နိုင်ငံများကဲ့သို့ အင်အားကြီးမားသည့် မိတ်ဆွေလိုသည်။ ယခု ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုကို မြန်မာပြည်သူများက သတင်းကောင်းအဖြစ် မြင်မည်ကို သံသယရှိရန် မလိုပေ။

မြန်မာ့အရေးတွင် ပါဝင်ခဲ့ကြသော အမေရိကန်နှင့် အနောက်တိုင်း မိတ်ဆွေများသည် အဖိနှိပ်ခံ မြန်မာပြည်သူများကို မစွန့်လွှတ်သင့်ပေ။ သက်တမ်းရှည်ကြာပြီဖြစ်သည့် မိတ်ဆွေများအနေဖြင့် ထိုနိုင်ငံများက ရပ်တည် ကူညီသင့်သည်။

စစ်ကောင်စီ အောင်မြင်သည်ဆိုသည့် စိတ်ကူးသည် မတွေ့ရဲစရာ ဖြစ်သည်။ ထိုသို့ဖြစ်ပါက မြန်မာပြည်သူများသည် နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားဟောင်း မစွတာ ရှောင်တာနဲ့လ် ပြောသော အရူးသဖွယ်ပြုမူသည့် လူသတ်ပိုလ်ချုပ်များ၏ ကျေးကျွန်များ ထာဝရဖြစ်နေမည် ဖြစ်သည်။ ဩစတြေးလျ စီးပွားရေးပညာရှင် မစွတာ ရှောင်တာနဲ့လ်သည် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်၏ ဖြုတ်ချခံအစိုးရအတွက် စီးပွားရေးအကြံပေး ဖြစ်သည်။

ယခုစစ်အာဏာသိမ်းမှုသည် မိုက်မဲသော စစ်အာဏာသိမ်းမှု ဖြစ်သည်ကို မြန်မာနှင့် အနီးကပ်ဆုံးအိမ်နီးချင်း နိုင်ငံအားလုံးမှ ဝါရင့်သံတမန်များပင် သဘောတူကြပြီး ထိုစစ်အာဏာသိမ်းမှုသည် အရှေ့တောင်အာရှတွင် မရေရာမှု၊ မတည်ငြိမ်မှုနှင့် သွေးကွဲမှု လှိုင်းတခုကို ဖန်တီးလိုက်ပြီး ဒေသတွင်းတွင် ကြီးမားသော ဆုတ်ယုတ်မှုဖြစ်သည်ဟု ASEAN နိုင်ငံ အများအပြားက မြင်သည်။

စစ်ကောင်စီခေါင်းဆောင် မင်းအောင်လှိုင်သည် ပြည်သူ့ထံမှအာဏာကို ခိုးယူသည်။ အမြောက်များ၊ ဂျက်တိုက်လေယာဉ်များဖြင့်ပင် သူ၏ စစ်ကောင်စီသည် ပြည်သူနှင့် နိုင်ငံကို ထိန်းချုပ်နိုင်ခြင်း မရှိပေ။

စစ်ခေါင်းဆောင် မင်းအောင်လှိုင် မအောင်မြင်နိုင်သည်မှာ သေချာသည်။ သူသည် မိုက်မဲသော အာဏာသိမ်းမှု ပြုလုပ်ခဲ့သောကြောင့်ပင်။

(ဧရာဝတီ အင်္ဂလိပ်စာတိုင်းပါ It Was a Stupid Coup—That’s Why the Myanmar Junta Will Fail ကို ဆီလျော်အောင် ဘာသာပြန်ဆိုသည်။)

<https://burma.irrawaddy.com/opinion/editorial/2022/12/14/256637.html>

"အဆံ့ချောင် မိစ္ဆာ" မြန်မာစစ်ဗိုလ်ချုပ်များ

Bertil Lintner | 14 December 2022

အဒေါ့ဖ် အိုက်ခမန်းကို ၁၉၆၁ ခုနှစ်က ဂျေရုဆလင်တွင် ရုံးတင်စစ်ဆေးသောအခါ သူသည် ဒုတိယ ကမ္ဘာစစ်အတွင်း နာဇီညှိုးပန်းနိပ်စက်ရေး စခန်းများတွင် ဂျူးသန်းပေါင်းများစွာကို သတ်ဖြတ်မှုအတွက် တာဝန်ရှိသူဖြစ်သည်ဟု မထင်ရလောက်အောင်ပင် ဖြစ်နေသည်။ ထိုရက်စက်ကြမ်းကြုတ်သော လူသတ်သမားက သူသည် သူ့အလုပ် သူလုပ်သည့်သူ သို့မဟုတ် ထိုစဉ်က တရားခွင်တွင် နားထောင်ခဲ့သူတဦး၏ မှတ်ချက်အတိုင်း ဆိုရပါက သာမန် ရုံးဝန်ထမ်းတဦးဖြစ်သည်ဟု ဆိုသည်။ သို့သော် အိုက်ခမန်းသည် ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်သော လူသတ်သမား ဖြစ်သည်။ သူ့ကို လူသားမျိုးနွယ်အပေါ် ကျူးလွန်သော ရာဇဝတ်မှုအပါအဝင် ရာဇဝတ်မှုပေါင်း များစွာဖြင့် သေဒဏ်ချမှတ်ကာ ၁၉၆၂ ခုနှစ် ဇွန်လ ၁ ရက်နေ့တွင် ကြိုးပေးကွပ်မျက်သည်။

ထိုအမှုတွင် ကြားနာစဉ် အစွဲရောတရားရုံးမှ မဖြစ်နိုင်လောက်အောင် ထူးဆန်းသည်ဟု ထင်ရသော မြင်ကွင်းများကြောင့် နိုင်ငံရေးဒဿနပညာရှင်၊ စာရေးဆရာနှင့် ဂျာမန် ဂျူးဒုက္ခသည် ဟန်နာ အားရန့်က “အဆံ့ချောင် မိစ္ဆာ” ဆိုသည့် စကားလုံးကို တီထွင်ခဲ့သည်။ ယနေ့ မြန်မာစစ်တပ်မှ ထိပ်တန်းဗိုလ်ချုပ်များသည်လည်း အလားတူပင်ဖြစ်သည်။ ၂၀၁၁ ခုနှစ်တွင် ကမ္ဘာသို့ မြန်မာကို တံခါးဖွင့် လိုက်သောအခါ ပြည်ပမှ ငြိမ်းချမ်းရေး တည်ဆောက်သူများ၊ ပဋိပက္ခဖြေရှင်းရေးအဖွဲ့များမှ စေ့စပ်ညှိနှိုင်းသူများ၊ နိုင်ငံခြား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများနှင့် ကမ္ဘာတဝန်းမှ အစိုးရအရာရှိများသည် ဗိုလ်ချုပ်များနှင့် တွေ့ဆုံရန် မြန်မာသို့ စုပြုံသွားရောက်ကြသည်။

ရန်ကုန်နှင့် နေပြည်တော်တွင် ၎င်းတို့ကို လက်ခံတွေ့ဆုံသူများသည် ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်သော လူသတ်သမားများ ပုံစံမပေါက်တော့ဘဲ ဥရောပသားများ၊ ဩစတြေးလျများ၊ မြောက်အမေရိက တိုက်သားများ၊ အခြား အနောက်နိုင်ငံသားများနှင့် ထိတွေ့ဆက်ဆံနိုင်သော ကျိုးကြောင်းဆီလျော်သည့် လူသားများသဖွယ် ဖြစ်နေသည်။ ပြည်ပ ကျွမ်းကျင်သူများဟု ဆိုသောသူများကလည်း ၎င်းတို့သည် ထိုဗိုလ်ချုပ်များနှင့် ထိတွေ့ဆက်ဆံနိုင်သည်။ ၎င်းတို့၏ ဒီမိုကရေစီ အသွင်ကူးပြောင်းရေးကို ကူညီနိုင်မည်။ ၁၉၄၈ ခုနှစ်တွင် ဗြိတိန်ထံမှ လွတ်လပ်ရေးရကာတည်းက ဖြစ်ပွားနေသည့် လူမျိုးစုစစ်ပွဲအတွက် ငြိမ်းချမ်းသော အဖြေရှာနိုင်မည်ဟု ယုံကြည်ခဲ့ကြသည်။

မြန်မာမှ အယူမှားသည့် ငြိမ်းချမ်းရေး စီမံကိန်းများအတွက် ဒေါ်လာသန်းပေါင်းများစွာ ပုံအောခွဲပြီး နိုင်ငံခြားရေး မူဝါဒ ဂုဏ်ကြီးများကလည်း “မြန်မာမှ ဒီမိုကရေစီ အသွင်ကူးပြောင်းမှုကို နားလည်ခြင်း”၊ “မြန်မာ့အသွင်ကူးပြောင်းမှုကို ဖွင့်ဆိုခြင်း”၊ “မြန်မာနိုင်ငံ အသွင်ကူးပြောင်းမှု၏ နောက်ကွယ်” စသည် စသည်ဖြင့် ခေါင်းစဉ်တပ်ထားသည့် စာတမ်းပေါင်းများစွာကို ရေးသားထုတ်ဝေကြသည်။ အချို့မှာ လုံးဝ ပညာရှင်မဆန်သည့် အနှစ်သာရကင်းမဲ့သည့် စာများဖြစ်သည်။

မြန်မာမှ အယူမှားသည့် ငြိမ်းချမ်းရေး စီမံကိန်းများအတွက် ဒေါ်လာသန်းပေါင်းများစွာ ပုံအောခွဲပြီး နိုင်ငံခြားရေး မူဝါဒ ဂုဏ်ကြီးများကလည်း “မြန်မာမှ ဒီမိုကရေစီ အသွင်ကူးပြောင်းမှုကို နားလည်ခြင်း”၊ “မြန်မာ့အသွင်ကူးပြောင်းမှုကို ဖွင့်ဆိုခြင်း”၊ “မြန်မာနိုင်ငံ အသွင်ကူးပြောင်းမှု၏ နောက်ကွယ်” စသည် စသည်ဖြင့် ခေါင်းစဉ်တပ်ထားသည့် စာတမ်းပေါင်းများစွာကို ရေးသားထုတ်ဝေကြသည်။ အချို့မှာ လုံးဝ ပညာရှင်မဆန်သည့် အနှစ်သာရကင်းမဲ့သည့် စာများဖြစ်သည်။ ထိုသို့သောစာများတွင် ရခိုင်ပြည်နယ်မှ လူမျိုးစု ပဋိပက္ခနှင့် ပတ်သက်သည့် “လူမျိုးစု မူလအစကို ကွဲပြားမှု မူလအစအဖြစ် ရှုမြင်ခြင်း” ဟု ခေါင်းစဉ်တပ်ထားသည့် စာတမ်းလည်း ပါဝင်သည်။ ထိုစစ်အရာရှိများသည် လူ့အခွင့်အရေးအဖွဲ့များနှင့် လူမှုအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများက ဆယ်စုနှစ်ပေါင်းများစွာ မှတ်တမ်းတင်ထားသည့် ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်မှုများ အားလုံးအတွက် တာဝန်မရှိခဲ့သကဲ့သို့ ဖြစ်နေသည်မှာ သေချာသည် မဟုတ်ပါသလား။

အဒေါ့ဖ် အိုက်ခမ်နန်းကို ၁၉၆၁ ခုနှစ်က ဂျေရုဆလင်တွင် ရုံးတင်စစ်ဆေးစဉ် ထိုနည်းလမ်းသည် အလုပ်မဖြစ်ကြောင်း၊ အာဏာရှင်များသည် နေ့ချင်းညချင်းဆိုသလို လစ်ဘရယ်ဒီမိုကရေစီ အတွက် ကျိုးကြောင်းဆီလျော်သည့် အကျိုးတော်ဆောင်များ ဖြစ်မလာနိုင်ကြောင်း ပြောဆိုပြီး ထိုအမြင်ကို မေးခွန်းထုတ်ခဲ့ကြသည့် စာရေးသူတို့ကို အဆိုးမြင်သမားများ၊ သံသယဝါဒီ ဖြစ်သည်ဟုပင် ဝေဖန်ပယ်ချခဲ့ကြသည်။ ထို့နောက် လွန်ခဲ့သောနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလတွင် စစ်အာဏာသိမ်းမှု ပေါ်ပေါက်လာသည်။ မြို့တော် နေပြည်တော်နှင့် အကြီးဆုံးမြို့ ရန်ကုန်တွင် တင့်ကားများ မောင်းနှင်နေပြီး အာဏာသိမ်းကာ နိုင်ငံတော်စီမံအုပ်ချုပ်ရေးကောင်စီ (SAC) ကို ဖွဲ့စည်းလိုက်သည်။

စစ်အာဏာသိမ်းမှုကြောင့် ပေါ်ပေါက်လာသည့် မြန်မာပြည်သူများအပေါ် အကြမ်းဖက်မှုကြောင့် ပြင်ပမှ လေ့လာသူ အများအပြား အံ့ဩသွားပြီး တနိုင်ငံလုံးတွင် ဆက်လက်ဖြစ်ပေါ်နေသည့် ငြိမ်းချမ်းသော၊ ဆူပူသော ခုခံမှု အင်အားကြောင့် တုန်လှုပ်ကြသည်။ ကနဦးက ငြိမ်းချမ်းစွာ ဆန္ဒပြသူများအပေါ် ကျူးလွန်သည့် အကြမ်းဖက်မှုများကြောင့် စစ်တပ်သည် ထိုမျှဆိုးရွားသော ရာဇဝတ်မှုများကို မကျူးလွန်နိုင်ဟု ယုံကြည်ခဲ့သူများကို တုန်လှုပ်သွားစေသည်။ ပထမဆုံး ပစ်မှတ်ထားခံရသူများမှာ ဆယ်ကျော်သက်အရွယ် ငယ်ရွယ်သည့် ဆန္ဒပြသူများဖြစ်သည်။ အခြားသူများကို ခြိမ်းခြောက်အရှုံးပေးစေရန် ရည်ရွယ်ပြီး ထိုလူငယ်များကို လက်ဖြောင့် သေနတ်သမားများဖြင့် ပစ်သတ်စေသည်။

စစ်အာဏာသိမ်းမှုကြောင့် ပေါ်ပေါက်လာသည့် မြန်မာပြည်သူများအပေါ် အကြမ်းဖက်မှုကြောင့် ပြင်ပမှ လေ့လာသူ အများအပြား အံ့ဩသွားပြီး တနိုင်ငံလုံးတွင် ဆက်လက်ဖြစ်ပေါ်နေသည့် ငြိမ်းချမ်းသော၊ ဆူပူသော ခုခံမှု အင်အားကြောင့် တုန်လှုပ်ကြသည်။ ကနဦးက ငြိမ်းချမ်းစွာ ဆန္ဒပြသူများအပေါ် ကျူးလွန်သည့် အကြမ်းဖက်မှုများကြောင့် စစ်တပ်သည် ထိုမျှဆိုးရွားသော ရာဇဝတ်မှုများကို မကျူးလွန်နိုင်ဟု ယုံကြည်ခဲ့သူများကို တုန်လှုပ်သွားစေသည်။

ထိုသို့လုပ်ခြင်းကြောင့် ထင်သလို ဖြစ်မလာသောအခါ လူအုပ်အတွင်း သိမ်းကြုံးပစ်ခတ်သည်။ လက်နက်ကိုင် ပုန်ကန်မှုများ နိုင်ငံအနှံ့အပြားတွင် ပေါ်ပေါက်လာပြီး စစ်ကောင်စီက ဗုံးကြဲ၍ ရွာလုံးကျွတ် မီးလောင်တိုက်သွင်းကာ

တုံ့ပြန်သည်။ တက်ကြွလှုပ်ရှားသူ ထောင်ပေါင်းများစွာကို ဖမ်းဆီး ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်သည်။ ဇူလိုင်လတွင်မူ တက်ကြွလှုပ်ရှားသူ ၄ ဦးကို ကြိုးပေးကွပ်မျက်သည်။ ၁၉၇၀ ပြည့်နှစ် အလယ်နှောက်ပိုင်း ပထမဆုံး နိုင်ငံရေး ကွပ်မျက်မှုဖြစ်သည်။ လက်ရှိအချိန်အထိ စစ်အာဏာသိမ်းမှုကို ဆန့်ကျင်သူ ၁၃၉ ဦးကို သေဒဏ်ပေးထားသည်။ တနိုင်ငံလုံးမှ မြို့များ၊ ရွာများတွင် အခြားသူ ရာနှင့်ချီပြီး တရားလက်လွတ် အသတ်ခံရသည်။

စစ်တပ်ထိပ်တန်း ခေါင်းဆောင်များ၏ အရောင်အသွေးမှန်ကို ပြသရန် အချိန်သိပ်ကြာကြာ မလိုပေ။ အငြိမ်းစား ဗိုလ်ချုပ် သမ္မတဟောင်း ဦးသိန်းစိန်သည် နိုင်ငံကို ပိုမိုကောင်းမွန်သော အနာဂတ်သို့ ဦးဆောင်သွားမည့် “မြန်မာ ဂေါ်ဘာချက်စ်” ဖြစ်သည်ဟု အနောက်တိုင်း မီဒီယာအချို့က ချီးကျူးခဲ့သည်။ သို့သော် ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်၊ ဇန်နဝါရီလတွင်မူ အမှန်တကယ် သူမည်သို့ ရပ်တည်သည်ကို ပထမဆုံးအကြိမ် ဖော်ပြလိုက်သည်။ စစ်တပ်၏ မူဝါဒများကို ထောက်ခံပြီး မြန်မာနိုင်ငံသည် “ပိုင်နက်နယ်မြေနှင့် အမျိုး၊ ဘာသာ” ခြိမ်းခြောက်မှုများကို အကြီးအကျယ် ရင်ဆိုင်နေကြောင်း ပြောကြားကာ ထိုနှစ်နိုဝင်ဘာလတွင် ကျင်းပမည့် အထွေထွေ ရွေးကောက်ပွဲတွင် နိုင်ငံကို ကာကွယ်မည့် ကိုယ်စားလှယ်လောင်းများကို မဲပေးရန် ပြည်သူများကို ပြောကြားသည်။

လွန်ခဲ့သောနှစ်က အာဏာသိမ်းပြီး နောက်ပိုင်းတွင် စစ်တပ်အတွက် ဒလန် လုပ်သည်ဆိုသည့် သံသယဖြင့် သတ်ဖြတ်ခံရ သို့မဟုတ် ဒဏ်ရာရသော ပြည်ထောင်စုကြံ့ခိုင်ရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးပါတီ (USDP) ပါတီဝင်များ၏ မိသားစုများအတွက် ဦးသိန်းစိန်က ငွေလှူသည်။ အာဏာသိမ်းမှုကို ငြိမ်းချမ်းစွာ ဆန္ဒပြသောကြောင့် စစ်တပ်နှင့် ရဲက ပစ်သတ်ခံရသူများ၏ မိသားစုများအတွက် မည်သည့်ငွေမျှ ဦးသိန်းစိန် လှူဒါန်းမည် မဟုတ်သည်ကို ပြောရန်ပင် မလိုတော့ပေ။

လွန်ခဲ့သောနှစ်က အာဏာသိမ်းပြီး နောက်ပိုင်းတွင် စစ်တပ်အတွက် ဒလန် လုပ်သည်ဆိုသည့် သံသယဖြင့် သတ်ဖြတ်ခံရ သို့မဟုတ် ဒဏ်ရာရသော ပြည်ထောင်စုကြံ့ခိုင်ရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးပါတီ (USDP) ပါတီဝင်များ၏ မိသားစုများအတွက် ဦးသိန်းစိန်က ငွေလှူသည်။

ယခုနှစ် မတ်လ ၂၇ ရက်နေ့ တော်လှန်ရေးနေ့တွင် စစ်အရာရှိဟောင်း ၂ ဒဇင်ခန့်ကို နေပြည်တော်တွင် ကျင်းပသည့် အခမ်းအနားသို့ ဖိတ်သည်။ အာဏာသိမ်း စစ်ကောင်စီခေါင်းဆောင် ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီး မင်းအောင်လှိုင်က ထိုနေ့ညည်တော်များကို အရိုအသေပေးပြီး ထိုသူများတွင် ဦးသိန်းစိန်သာမက ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးသမားဟု တချိန်က အခေါ်ခံရပြီး ၂၀၁၂ ခုနှစ်က နော်ဝေး၊ အော့စလို ဖိုရမ်သို့ ဖိတ်ကြားခံရသူ ရေတပ်ဗိုလ်ချုပ်ဟောင်း ဦးစိုးသိန်းလည်း ပါသည်။ နောက်တနှစ်ကြာသောအခါ သူသည် ဆွစ်ဇာလန်နိုင်ငံ၊ ဒါဗီစ်တွင် ကျင်းပသည့် ကမ္ဘာ့စီးပွားရေး ဖိုရမ်သို့ တက်ရောက်သည်။ သို့သော် လွန်ခဲ့သောနှစ်က စစ်အာဏာသိမ်းမှု နောက်ပိုင်းတွင် ဦးစိုးသိန်းသည် မြန်မာဘာသာဖြင့် စာအုပ်တအုပ် ထုတ်ဝေပြီး မြန်မာ့လွတ်လပ်ရေးကို ၂၀၂၁ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁ ရက်နေ့တွင် ပြန်လည် ထိန်းသိမ်းသည်ဟုရေးကာ မင်းအောင်လှိုင်၏ အာဏာသိမ်းမှုကို ချီးကျူးသည်။

နေပြည်တော်တွင် ၂၀၂၂ ခုနှစ်၊ မတ်လက ကျင်းပသည့် တပ်မတော်နေ့နှင့် ဆက်စပ်သော အခမ်းအနားတွင် ဗိုလ်ချုပ်ကြီးဟောင်း၊ သမ္မတဟောင်း ဦးသိန်းစိန်နှင့် စကားပြောနေသော ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီး မင်းအောင်လှိုင် ထိုမျှဆိုလျှင် ဗိုလ်ချုပ်များသည် မည်သို့သော အာဏာကို ကိုယ်စားပြုသည်ကို ရှင်းလင်းစွာ သိမြင်သင့်သော်လည်း နော်ဝေးအစိုးရက ငွေကြေးထောက်ပံ့ထားသည့် အော်စလို ငြိမ်းချမ်းရေး သုတေသန

အင်စတီကျုမှ သုတေသီ မာတီ နီလ်ဆန်က ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး လုပ်ငန်းစဉ်ဆိုသည့် ပုံပြင်ကို ထပ်မံပြောနေသည်ကို မတားဆီးနိုင်ပေ။ ၂၀၂၁ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၁၃ ရက်နေ့ထုတ် နော်ဝေးမဂ္ဂဇင်း Bistandsaktuell တွင် သူက ဦးသိန်းစိန်သည် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး အစိုးရခေါင်းဆောင်ဖြစ်သည်ဟု ရေးသားသည်။

၂၀၂၁ ခုနှစ် စစ်အာဏာသိမ်းပြီးနောက် စစ်ကောင်စီကခန့်သည့် အစိုးရတွင် ဦးသိန်းစိန်၏ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး အစိုးရဆိုသည့်အဖွဲ့တွင် ပါဝင်သူ ၃ ဦးကို ခန့်ထားခြင်းမှာ မှတ်သားစရာကောင်းသည်။ ယခင်နှင့် ယခု နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး ဗိုလ်မှူးကြီးဟောင်း ဦးဝဏ္ဏမောင်လွင်၊ ၂၀၂၂ ဩဂုတ်လအထိ လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးဝန်ကြီး ဗိုလ်မှူးချုပ်ဟောင်း ဦးခင်ရီနှင့် ယခင် ပြည်ထဲရေးဒုဝန်ကြီးနှင့် ယခု ပြန်ကြားရေးဝန်ကြီး ဗိုလ်ချုပ်ဟောင်း ဦးမောင်အုန်း တို့ဖြစ်သည်။

၂၀၂၁ ခုနှစ် စစ်အာဏာသိမ်းပြီးနောက် စစ်ကောင်စီကခန့်သည့် အစိုးရတွင် ဦးသိန်းစိန်၏ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး အစိုးရဆိုသည့်အဖွဲ့တွင် ပါဝင်သူ ၃ ဦးကို ခန့်ထားခြင်းမှာ မှတ်သားစရာကောင်းသည်။

၂၀၁၇ ခုနှစ်က ရဲချုပ် ခင်ရီသည် စစ်အုပ်ချုပ်ရေးကို ဆန့်ကျင်သည့် ရွှေဝါရောင်တော်လှန်ရေး ဆန္ဒပြပွဲများကို သွေးချောင်းစီး နှိမ်နင်းရာတွင် ဦးဆောင်ခဲ့သည်။ ယခု စစ်ကောင်စီ၏ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် နိုင်ငံခြား စီးပွားဆက်သွယ်ရေး ဝန်ကြီး ဦးအောင်နိုင်ဦးသည် သိန်းစိန်အစိုးရတွင် ဝန်ကြီးမဖြစ်ခဲ့သော်လည်း နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဆိုင်ရာ အကြီးအကဲ ဖြစ်ခဲ့သည်။ ဦးခင်ရီသည် နောင်တွင် စစ်ကောင်စီဝန်ကြီးအဖြစ်မှ ထွက်ပြီး လာမည့်နှစ်တွင် စီစဉ်ထားသည့် ရွေးကောက်ပွဲတွင် USDP ကို ဦးဆောင်မည့် ခေါင်းဆောင် ဖြစ်လာသည်။

ထို့ကြောင့် နှိုင်းယှဉ်ချက်အားဖြင့် လွတ်လပ်ပွင့်လင်းသော ဆယ်စုနှစ်ဖြစ်သည့် ဦးသိန်းစိန် သမ္မတ ဖြစ်သော ၂၀၁၁ ခုနှစ်မှ ၂၀၂၁ ခုနှစ် အာဏာသိမ်းကာလအတွင်း မည်သည့်တို့ ဖြစ်ပျက်ခဲ့သနည်း။ ထိုကာလသည် အသွင်ကူးပြောင်းရေးကာလ မဟုတ်လျှင် မည်သည့်ကာလ ဖြစ်သနည်း။ အဖြေမှာ ရှင်းလင်းလှသည်။ ဦးသိန်းစိန် အာဏာရသည့်ခေတ်တွင် ပြည်သူများခံစားခဲ့ရသည့် မကြုံစဖူး လွတ်လပ်မှုသည် မြန်မာ့လူ့အဖွဲ့အစည်းကို အသွင်ကူးပြောင်းမှုတခု ဖြစ်စေခဲ့သည်။

မျိုးဆက်တဆက်လုံးသည် အင်တာနက် မည်သို့သုံးမည်၊ လူမှုကွန်ရက်တွင် မည်သို့ဆက်သွယ်မည်နှင့် နိုင်ငံသားအခွင့်အရေးနှင့်၊ ဒီမိုကရေစီနှင့် ပတ်သက်သည့် ဆွေးနွေးပွဲများ မည်သို့ကျင်းပမည်ကို လေ့လာကြသည်။ ထို့ကြောင့် စစ်အာဏာသိမ်းမှုကို ကနဦးတွင် ငြိမ်းချမ်းစွာဆန့်ကျင်ပြီး နောင်တွင် လက်နက်ကိုင်ဆန့်ကျင်သည့် နယ်ပယ်သို့ လှုပ်ရှားမှုတခုကို မွေးဖွားလာခဲ့သည်။ အာဏာသိမ်းမှုဖြစ်ပွားစဉ်က မြန်မာ့အရေးလေ့လာသူတဦး ပြောသည့်အတိုင်းဆိုပါက “စစ်တပ်က အတွက်အချက်မှားပြီး လူငယ်မျိုးဆက်ကို သွားဆွလိုက်တယ်” ဟုသာပြောရမည် ဖြစ်သည်။ ၂၀၁၀ ပြည့်နှစ် ရွေးကောက်ပွဲအပြီး အပြောင်းအလဲများကို ပြုလုပ်စဉ်က ထိုသို့သော ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုမျိုးကို ဦးသိန်းစိန်နှင့် ဗိုလ်ချုပ်ဟောင်းများ မျှော်လင့်မထားလောက်ပေ။

အာဏာသိမ်းမှုဖြစ်ပွားစဉ်က မြန်မာ့အရေးလေ့လာသူတဦး ပြောသည့်အတိုင်းဆိုပါက “စစ်တပ်က အတွက်အချက်မှားပြီး လူငယ်မျိုးဆက်ကို သွားဆွလိုက်တယ်” ဟုသာပြောရမည် ဖြစ်သည်။ ၂၀၁၀ ပြည့်နှစ် ရွေးကောက်ပွဲအပြီး အပြောင်းအလဲများကို ပြုလုပ်စဉ်က ထိုသို့သော ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုမျိုးကို ဦးသိန်းစိန်နှင့် ဗိုလ်ချုပ်ဟောင်းများ မျှော်လင့်မထားလောက်ပေ။

ထိုသို့ဆိုလျှင် နိုင်ငံ တံခါးဖွင့်ခြင်းကို စစ်တပ်က မည်သည့်အတွက် သဘောတူခဲ့သနည်း။ တရုတ်အပေါ် အလွန်အကျွံ မှီခိုခြင်းသည် အရေးပါသော အချက်တခုဖြစ်သည်။ နှစ်ပေါင်းများစွာကြာသည့် အနောက်တိုင်း အရေးယူမှုများနှင့် သပိတ်မှောက်ခြင်းများကြောင့် ကုန်သွယ်ရေးနှင့် သံတမန်ရေးတွင် ထောက်ခံမှုအတွက် တရုတ်ကို မှီခိုရသည်။ စာရေးသူ ကြည့်ရှုခဲ့သည့် စစ်ဘက် စာရွက်စာတမ်းများအရ အခြေအနေ လွန်စွာ ဆိုးရွားနေသောကြောင့် နိုင်ငံ၏ အချုပ်အခြာအာဏာ ဆုံးရှုံးတော့မည်ဟု ဗိုလ်ချုပ်များ ထင်လာကြသည်။

ပိုမိုကျယ်ပြန့်သည့် နိုင်ငံတကာ အသိုက်အဝန်းက လက်ခံလာစေရန်အတွက် အပြောင်းအလဲအချို့ကို လုပ်ရန် လိုအပ်လာခဲ့သည်။ လုံးဝ လိမ်လည်သော ဆန္ဒခံယူပွဲဖြင့် အကောင်အထည်ဖော်ခဲ့သည့် ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေအရ ထိုသို့သော အပြောင်းအလဲများကို လုပ်နိုင်ခဲ့ပြီး စစ်တပ်၏ အထွဋ်အထိပ်အာဏာကို

ထိန်းသိမ်းထားနိုင်ခဲ့သည်။ ထိုဖွဲ့စည်းပုံကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရန်မှာ ၎င်းတို့၏တာဝန်ဖြစ်ကြောင်း စစ်တပ်က အကြိမ်ကြိမ်ပြောခဲ့သည်။ ထိုဖွဲ့စည်းပုံတွင် အဓိကကျသည့် မည်သည့် အပြောင်းအလဲကိုမျှ သည်းခံမည် မဟုတ်ကြောင်း ပြောခဲ့သည်။

အခြားအကြောင်းရင်းတစ်ခုမှာ ၁၉၉၂ ခုနှစ်ကတည်းက အထွဋ်အထိပ်အာဏာကို ချုပ်ကိုင်ထားသော အာဏာရှင်ဟောင်း ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီး သန်းရွှေသည် အငြိမ်းစားယူမည့်အချိန် နီးကပ်လာခြင်းဖြစ်သည်။ သူသည် အခြား အုပ်ချုပ်သူများကဲ့သို့ပင် အာဏာရှင်အဖြစ် နိဂုံးမချုပ်ဘဲ နေပြည်တော်ကို တည်ဆောက်ခြင်း အပါအဝင် နိုင်ငံသစ်ကို ထူထောင်သူအဖြစ် နိဂုံးချုပ်လိုသည်။ သူနှင့် သူ့မိသားစုသည် သူ့ယခင် အာဏာရှင်များဖြစ်သည့် ဗိုလ်နေဝင်းနှင့် စောမောင်တို့ကဲ့သို့ အရှက်တကွ အကျိုးနည်း နိဂုံးချုပ်ရမည့် ကံကြမ္မာကို အနှေးနှင့်အမြန်ဆိုသလို ခံစားရမည်ကိုလည်း စိုးရိမ်နေသည်ဟု အတွင်းလူများ ပြောခဲ့သည်။

ထို့ကြောင့် ဦးသန်းရွှေသည် သူ့ကို ဆက်ခံမည့်သူကို တဦးတည်း မရွေးဘဲ သုံးဦး ရွေးသည်။ ထိုစဉ်က စစ်အုပ်စု အတွင်းရေးမှူး (၁) နှင့် ဝန်ကြီးချုပ် ဦးသိန်းစိန်ကို သမ္မတဖြစ်စေသည်။ သြဇာမကြီး အရည်အသွေးမဲ့သည့် မင်းအောင်လှိုင်ကို ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီး ရာထူးပေးကာ စစ်တပ်အကြီးအကဲ ဖြစ်စေသည်။ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ရွှေမန်းကို ပြည်သူ့လွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌနှင့် နောင်တွင် USDP ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်စေသည်။ ထို သုံးဦးတွင် အာဏာများကို ခွဲဝေ ပေးထားသောကြောင့် ဦးသန်းရွှေသည် သူ့အတွက် အန္တရာယ်ကင်းသည် သို့မဟုတ် ထိုသို့ယူဆသည်။

ပထမဆုံး အတွက်အချက်များမှာ လေသည် မည်သည့်ဘက်သို့ ဦးတည်နေသည်ကို စောစောစီးစီး သဘောပေါက်သည့် ဦးရွှေမန်း ဖြစ်သည်။ သူသည် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်နှင့် စတင်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ပြီး ထို့ကြောင့်ပင် ကျဆုံးရသည်။ ၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ သြဂုတ်လတွင် ဦးရွှေမန်းကို USDP ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ်မှ ဖယ်ရှားပြီး ၂၀၁၆ ခုနှစ်၊ ဧပြီလတွင် ပါတီမှ လုံးဝ ထုတ်ပယ်လိုက်သည်။ ၂၀၁၉ ခုနှစ်တွင် သူ၏ သီးခြားနိုင်ငံရေးပါတီဖြစ်သည့် ပြည်ထောင်စု ကောင်းကျိုးဆောင်ပါတီကို ထူထောင်ခဲ့သော်လည်း ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်၊ နိုဝင်ဘာ အထွေထွေ ရွေးကောက်ပွဲတွင် ကိုယ်စားလှယ်နေရာ တနေရာမျှ အနိုင်မရပေ။

ဦးသန်းရွှေသည် အာဏာရှင်အဖြစ် နိဂုံးမချုပ်ဘဲ နေပြည်တော်ကို တည်ဆောက်ခြင်း အပါအဝင် နိုင်ငံသစ်ကို ထူထောင်သူအဖြစ် နိဂုံးချုပ်လိုသည်။ သူနှင့် သူ့မိသားစုသည် သူ့ယခင် အာဏာရှင်များဖြစ်သည့် ဗိုလ်နေဝင်းနှင့် စောမောင်တို့ကဲ့သို့ အရှက်တကွ အကျိုးနည်း နိဂုံးချုပ်ရမည့် ကံကြမ္မာကို အနှေးနှင့်အမြန်ဆိုသလို ခံစားရမည်ကိုလည်း စိုးရိမ်နေသည်ဟု အတွင်းလူများ ပြောခဲ့သည်။

အာဏာသိမ်းပြီး နောက်ပိုင်းတွင် ဦးရွှေမန်းသည် လုံးဝ ရေငုံနှုတ်ပိတ်နေသည်။ ဦးသိန်းစိန်သည် နေပြည်တော်ရှိ သူ၏ နေအိမ်တွင်သာ နေထိုင်ပြီး စစ်ကောင်စီကို ဆက်လက်ထောက်ခံကာ ပန်းချီဆွဲသည်။ ထို့ကြောင့် မင်းအောင်လှိုင်သည် မူလ သုံးဦးဂိုဏ်းမှ လွတ်မြောက်သွားပြီး ၂၀၁၁ ခုနှစ်မှ ၂၀၂၁ ခုနှစ်အတွင်း ဖြစ်ပျက်ခဲ့သည်များ ထပ်မံ မဖြစ်ပေါ်စေရန် ဆုံးဖြတ်ထားသည့် အခြားစစ်အရာရှိများနှင့် ပူးပေါင်းလိုက်သည်။ စစ်တပ်သည် ၂၀၁၅ ရွေးကောက်ပွဲကို စိတ်မပါလက်မပါဖြင့် သဘောတူခဲ့ပြီး အမျိုးသားဒီမိုကရေစီ အဖွဲ့ချုပ် (NLD) ကို အစိုးရဖွဲ့စေသော်လည်း ထိုသို့လုပ်ရန် ဒုတိယအကြိမ် ခွင့်မပြုတော့ပေ။ ထို့ကြောင့် အာဏာသိမ်းလိုက်ပြီး ရွေးကောက်ခံ ဗဟိုနှင့် ဒေသဆိုင်ရာ ကိုယ်စားလှယ်များကို အပြစ်ရှာ ဒဏ်ခတ်ရန် လုပ်ဆောင်သည်။

အာဏာသိမ်းပြီးနောက် ဖြစ်ပျက်နေသည်များသည် မြန်မာ့သမိုင်းနှင့် အကျွမ်းဝင်သူများအတွက် အံ့သြစရာ မဟုတ်ပေ။ ဒီမိုကရေစီလိုလားသော ဆန္ဒပြသူများကို စစ်တပ်က ပစ်ခတ်သတ်ဖြတ်သည်မှာ ယခုတကြိမ်သည် ပထမဆုံးအကြိမ် မဟုတ်ပေ။ ၁၉၆၂ ခုနှစ်၊ မတ်လတွင် စစ်တပ်က အာဏာသိမ်းပြီးနောက် လေးလအကြာ ရန်ကုန် တက္ကသိုလ်မှ ကျောင်းသားများ ဆန္ဒပြသောအခါ ပထမဆုံးအကြိမ် အစုလိုက်အပြုံလိုက် သတ်ဖြတ်သည်။ စစ်အုပ်စုက ထုတ်ပြန်သည့် တရားဝင် စာရင်းများအရဆိုပါက စစ်တပ်က ပစ်ခတ်သောအခါ ကျောင်းသား ၁၅ ဦး

အသတ်ခံရပြီး ၂၇ ဦး ဒဏ်ရာရသည်။ သို့သော် ကြားနေလေ့လာသူများနှင့် ထိုစဉ်က ပစ်ခတ်ခံစဉ် ရှိနေသည့် ကျောင်းသားများ၏ အဆိုအရ တက္ကသိုလ်သည် သားသတ်ရုံကဲ့သို့ ဖြစ်နေပြီး အနာဂတ် လူ့အဖွဲ့အစည်း ခေါင်းဆောင် ၁၅ ဦးမကဘဲ ရာနှင့်ချီ လဲကျသေဆုံးခဲ့သည်ဟု သိရသည်။

၁၉၇၀ ပြည့်နှစ်များအလယ်တွင် စစ်တပ်သည် ရန်ကုန်မှ သပိတ်မှောက်နေသော အလုပ်သမားများကို ပစ်ခတ်သောကြောင့် အစားအစာ မလုံလောက်မှု၊ ကုန်ဈေးနှုန်းမြင့်မားမှုနှင့် လုပ်ငန်းခွင်အခြေအနေ ဆိုးရွားမှုများကို ဆန္ဒပြသော လူ့ဆယ်ပေါင်းများစွာ သေဆုံးသည်။ နောက်တကြိမ် အစုလိုက်အပြုံလိုက် သတ်ဖြတ်မှုကို ၁၉၇၄ ခုနှစ်တွင် ကျူးလွန်သည်။ ထိုစဉ်က နေဝင်း၏ ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်သော ပဒေသရာဇ်အုပ်ချုပ်ရေးကို ဆန့်ကျင်သူ ကုလသမဂ္ဂ အထွေထွေ အတွင်းရေးမှူးချုပ်ဟောင်း ဦးသန်း၏ အလောင်းကို မြန်မာတွင် မြှုပ်နှံရန် ယူဆောင်လာသောအခါတွင် ဖြစ်ပွားသည်။ ကျောင်းသားများနှင့် သံဃာတော်များက ထိုအလောင်းကို လုယူပြီး တက္ကသိုလ်ကျောင်းဝန်းအတွင်းသို့ ယူဆောင်သွားသည်။

ထိုသံဃာတော်များနှင့် ကျောင်းသားများက ဦးသန်းကို ဦးနေဝင်းက မြှုပ်နှံမည့်နေရာတွင် မမြှုပ်နှံလိုဘဲ စနစ်တကျ ဂုဏ်သိက္ခာနှင့်အညီ ဈာပနအခမ်းအနား ကျင်းပပေးစေလိုသည်။ ထိုကျောင်းသားများနှင့် သံဃာတော်များက ဖက်ဆစ် အစိုးရ ကျဆုံးပါစေဟု အော်ဟစ်ပြီးနောက် ပစ်ခတ်ခံရသည်။ လူ ၃၀၀ မှ ၄၀၀ အထိ သေဆုံးပြီး ၁,၀၀၀ ကျော် ဖမ်းဆီးခံရကာ အပြင်းအထန် ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်ခံရသည်ဟု ထိုဖြစ်ရပ်တွင် ပါဝင်သူများက ပြောသည်။

၂၀၁၀ ပြည့်နှစ် မတ်လက ၆၅ နှစ်မြောက် တပ်မတော်နေ့ ချီတက်ပွဲတွင် တပ်ဖွဲ့များကို စစ်ဆေးနေသော ယခင်အာဏာရှင် ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီး သန်းရွှေ / AFP

၁၉၈၈ ခုနှစ်က တနိုင်ငံလုံးကျယ်ပြန့်သည့် ကြီးမားသော ဒီမိုကရေစီ အရေးတော်ပုံအတွင်း စစ်အုပ်စုအာဏာသိမ်းပြီး စက်သေနတ်များဖြင့် ပြည်သူလူထုကို နှုတ်ပိတ်သည်။ ဩဂုတ်လက ပထမဆုံး ဆန္ဒပြပွဲများအတွင်း လူ ၃,၀၀၀ ခန့်သေဆုံးပြီး စစ်တပ်က အာဏာသိမ်းသောအခါ နောက်ထပ် လူ ၁,၀၀၀ သေဆုံးသည်။ အလားတူပင် ကျောင်းသားများ ဦးဆောင်သည့် ဆန္ဒပြပွဲများကိုလည်း ၁၉၉၀ ပြည့်နှစ်များနှင့် ၂၀၀၇ ခုနှစ်တို့တွင် ထပ်မံ ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်စွာ နှိမ်နင်းသည်။ ၂၀၀၇ ခုနှစ် ဆန္ဒပြပွဲများတွင် သံဃာတော်များ ဦးဆောင်ကာ စစ်အုပ်စုကို ဆန့်ကျင်ချီတက်ခြင်း ဖြစ်သည်။

အာဏာသိမ်းပြီးနောက် ဖြစ်ပျက်နေသည်များသည် မြန်မာ့သမိုင်းနှင့် အကျွမ်းဝင်သူများအတွက် အံ့ဩစရာ မဟုတ်ပေ။ ဒီမိုကရေစီလိုလားသော ဆန္ဒပြသူများကို စစ်တပ်က ပစ်ခတ်သတ်ဖြတ်သည်မှာ ယခုတကြိမ်သည် ပထမဆုံးအကြိမ် မဟုတ်ပေ။

စစ်အာဏာသိမ်းမှု မတိုင်မီက မြန်မာစစ်တပ်၏ နိုင်ငံရေး ယဉ်ကျေးမှုကို လုံးဝ မှားယွင်းစွာ ဖွင့်ဆိုခြင်းနှင့် ပတ်သက်ပြီး ယခုအခါ နိုင်ငံတကာ အသိုက်အဝန်းအနေဖြင့် သင်ခန်းစာရသင့်ပြီဖြစ်သည်။ မည်သည့် ပြင်ပလူမျိုး စစ်တပ်နှင့် ထိတွေ့ဆက်ဆံ ဩဇာလွှမ်းမိုးနိုင်မည် မဟုတ်ပေ။ စစ်တပ်သည် ၎င်းတို့၏ စကားကိုသာ ၎င်းတို့နားထောင်ပြီး သူတို့ ဖြစ်ချင်သည်များ မဖြစ်သောအခါ သူတို့နားလည်သည့် တခုတည်းသော ဘာသာစကားမှာ အကြမ်းဖက်မှုသာ ဖြစ်သည်။ ယခုအခါ ထိုသို့ဖြစ်နေပြီ ဖြစ်သည်။ သို့သော် အနောက်တိုင်းမှ သူတို့ကိုယ်သူတို့ ကူညီနေသူများဟု ထင်နေသူများသည် မအောင်မြင်နိုင်သည်ကို အောင်မြင်အောင်လုပ်ရန် သို့မဟုတ် ဗိုလ်ချုပ်များကို သင့်တင့်လျှောက်ပတ်သော ပရဟိတသမားများဖြစ် ပြောင်းလဲပစ်ရေး ဗိုလ်ချုပ်များနှင့် ဆက်ဆံရေး တမျိုးမျိုးထူထောင်ရန် ပြန်လည်လှုပ်ရှားနေပြီ ဖြစ်သည်။

လာမည့်နှစ်တွင် ရွေးကောက်ပွဲ ကျင်းပမည်ဟု စစ်ကောင်စီခေါင်းဆောင် မင်းအောင်လှိုင်က ကတိပေးထားပြီး အချို့သော ဝင်ရောက်ကူညီမည့် ဆိုသူများသည် ထိုမျှဖြင့် မလုံလောက်ကြောင်း သိသော်လည်း တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရေးအတွက် အခွင့်အလမ်းဖြစ်နိုင်သည်ဟု ယုံကြည်နေကြပြီး လက်ရှိ အကျပ်အတည်းကို အဆုံးသတ်ရန် ပထမဆုံး ခြေလှမ်းဖြစ်သည်ဟု ထင်ကြသည်။ သို့သော် အနောက်ကမ္ဘာသည် ထပ်မံဖြားယောင်းခံရမည်ဖြစ်သည်။

စစ်အာဏာသိမ်းမှု မတိုင်မီက မြန်မာစစ်တပ်၏ နိုင်ငံရေး ယဉ်ကျေးမှုကို လုံးဝ မှားယွင်းစွာ ဖွင့်ဆိုခြင်းနှင့် ပတ်သက်ပြီး ယခုအခါ နိုင်ငံတကာ အသိုက်အဝန်းအနေဖြင့် သင်ခန်းစာရသင့်ပြီဖြစ်သည်။ မည်သည့် ပြင်ပလူမျိုး စစ်တပ်နှင့် ထိတွေ့ဆက်ဆံ ဩဇာလွှမ်းမိုးနိုင်မည် မဟုတ်ပေ။ စစ်တပ်သည် ၎င်းတို့၏ စကားကိုသာ ၎င်းတို့နားထောင်ပြီး သူတို့ ဖြစ်ချင်သည်များ မဖြစ်သောအခါ သူတို့နားလည်သည့် တခုတည်းသော ဘာသာစကားမှာ အကြမ်းဖက်မှုသာ ဖြစ်သည်။

ဗိုလ်ချုပ်များက လုပ်မည့်အရာသည် အထွေထွေ ရွေးကောက်ပွဲမဟုတ်ဘဲ ဗိုလ်ချုပ်များ၏ ရွေးကောက်ပွဲသာဖြစ်ပြီး ပြည်သူများကို လွတ်လပ်စွာ မဲပေးခွင့်ပေးခဲ့သည့် ၂၀၁၅ နှင့် ၂၀၂၀ တွင် ၎င်းတို့လုပ်ခဲ့သော အမှားများကို ထပ်မံပြုလုပ်ခြင်း မဟုတ်ပေ။ အိုက်စမန်းကဲ့သို့ပင် ဗိုလ်ချုပ်များသည် အပြစ်ကင်းစင်ပြီး ကျိုးကြောင်းဆီလျော်သောသူများ ဖြစ်ပုံပေါက်နေနိုင်သည်။ သို့သော် ၎င်းတို့သည် သိုးသားရေ ခြုံထားသည့် ဝံပုလွေများသာဖြစ်သည်မှာ မြေကြီးလက်ခတ်မလွဲပင် ဖြစ်သည်။

(ဧရာဝတီ အင်္ဂလိပ်စာပိုဒ်မှ Bertil Lintner ၏ Myanmar's Generals: The Banality of Evil ကို ဘာသာပြန် ဖော်ပြသည်။ ဘာတေးလ် လစ်တနာသည် အာရှအကြောင်း ဆယ်စုနှစ် ၄ ခုကြာ ရေးသားခဲ့သည့် ဆွီဒင် သတင်းစာဆရာ၊ စာရေးဆရာနှင့် သေနင်္ဂဗျူဟာ အတိုင်ပင်ခံဖြစ်သည်။)

<https://burma.irrawaddy.com/opinion/viewpoint/2022/12/14/256641.html>

စက်သုံးဆီများ တတ်နိုင်သမျှ ချွေတာသုံးစွဲရန်လိုပြီး စက်ဘီးကဲ့သို့သောယာဉ်များကို တိုင်းချစ်ပြည်ချစ်စိတ်ဖြင့် အသုံးပြုစေလိုကြောင်း နစကဥက္ကဋ္ဌ ပြောကြား

PUBLISHED 14 DECEMBER 2022

စက်သုံးဆီများ တတ်နိုင်သမျှ ချွေတာသုံးစွဲရန်လိုပြီး စက်သုံးဆီသုံးစွဲရန်မလိုအပ်သည့် စက်ဘီးကဲ့သို့သော ယာဉ်များကို တိုင်းချစ်ပြည်ချစ်စိတ်ဖြင့် အသုံးပြုကြစေလိုကြောင်း နိုင်ငံတော်စီမံအုပ်ချုပ်ရေးကောင်စီဥက္ကဋ္ဌ နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ် ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီးမင်းအောင်လှိုင်က ပြောကြားသည်။

မြစ်ကြီးနားမြို့ မြို့တော်ခန်းမ၌ ဒီဇင် ၁၃ ရက်က

ကချင်ပြည်နယ်အတွင်းရှိ အသေးစား၊ အငယ်စားနှင့် အလတ်စားစီး ပွားရေး (MSME) လုပ်ငန်းရှင်များနှင့် တွေ့ဆုံရာတွင် ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီးမင်းအောင်လှိုင်က အထက်ပါအတိုင်း ထည့်သွင်းပြောကြားခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

အဆိုပါတွေ့ဆုံပွဲတွင် ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီးမင်းအောင်လှိုင်က နိုင်ငံစီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဆောင်ရွက်ရာတွင် နိုင်ငံတည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုရှိရန် လိုအပ်သကဲ့သို့ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားလိုအပ်ချက်သည်လည်း အရေးကြီးကြောင်း၊ မိမိတို့နိုင်ငံတွင် ရေအားလျှပ်စစ်များထုတ်လုပ်မည်ဆိုပါက မီဂါဝပ် လေးသောင်းခန့်

ထုတ်လုပ်နိုင်မည်ဖြစ်သော်လည်း အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် စီမံကိန်းများရပ်တန့်ခဲ့ရကြောင်း၊ ကချင်ပြည်နယ်အတွင်း ရေအားလျှပ်စစ် ထုတ်ယူနိုင်သည့် အရင်းအမြစ်များစွာရှိပြီးဖြစ်သဖြင့် အကျိုးရှိစွာ အသုံးပြုစေလိုကြောင်း၊ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားထုတ်လုပ်မှုလုပ်ငန်းများ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် အချိန်ကာလတစ်ခုအထိ ကြာမြင့်ပြီး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများစွာဖြင့် ဆောင်ရွက်ရကြောင်း၊ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားလိုအပ်မှုများကို ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်ရန်အတွက် နေရောင်ခြည်စွမ်းအင်သုံး လျှပ်စစ်ထုတ်လုပ်ခြင်းလုပ်ငန်း၊ လေအားအသုံးပြု လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ထုတ်လုပ်ခြင်း လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်နိုင်ကြောင်း၊ တစ်ဖက်မှလည်း လျှပ်စစ်ဓာတ်အားများကို ချွေတာသုံးစွဲကြရန်လိုကြောင်း ၎င်းကဆိုသည်။

အလားတူ မိမိတို့အနေဖြင့် စက်သုံးဆီများကို ပြည်ပမှနှစ်စဉ်တင်သွင်းနေရမှုကြောင့် နိုင်ငံခြားငွေသုံးစွဲမှုများ များစွာကုန်ကျလျက်ရှိကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် စက်သုံးဆီများကို တတ်နိုင်သမျှချွေတာသုံးစွဲရန်လိုကြောင်း၊ စက်သုံးဆီသုံးစွဲရန်မလိုအပ်သည့် စက်ဘီးကဲ့သို့သောယာဉ်များကို တိုင်းချစ်ပြည်ချစ်စိတ်ဖြင့် အသုံးပြုကြစေလိုကြောင်း၊ ကုန် စည်ပို့ဆောင်ရေးတွင်လည်း စက်သုံးဆီ သုံးစွဲမှုနည်းပါးပြီး ကုန်စည်များစွာကို ပို့ဆောင်နိုင်သည့်ရထားဖြင့် သယ်ယူပို့ဆောင်ခြင်းကို ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ တစ်ဦးချင်း ချွေတာသုံးစွဲမည်ဆိုပါက နိုင်ငံခြားငွေကုန်ကျမှုများ လျော့နည်းသွားမည်ဖြစ်ကြောင်း ၎င်းကပြောကြားသည်။

အဆိုပါ တွေ့ဆုံပွဲသို့ နိုင်ငံတော်စီမံအုပ်ချုပ်ရေးကောင်စီဥက္ကဋ္ဌ နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ်နှင့်အတူ ကောင်စီတွဲဖက်အတွင်းရေးမှူး ဒုတိယဗိုလ်ချုပ်ကြီး ရဲဝင်းဦး၊ ကောင်စီဝင် Jeng Phang နော်တောင်၊ စောဒန်နီယယ်၊ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးများဖြစ်ကြသည့် ဒုတိယဗိုလ်ချုပ်ကြီးထွန်းထွန်းနောင်၊ ဦးဝင်းရှိန်၊ ဦးလှမိုး၊ ဒေါက်တာချာလီသန်းနှင့် ဦးအောင်နိုင်ဦး၊ ကချင်ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ် ဦးခက်ထိန်နန်၊ ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်ရုံးမှ တပ်မတော်အရာရှိကြီးများ၊ မြောက်ပိုင်းတိုင်း စစ်ဌာနချုပ်တိုင်းမှူး၊ ဒုတိယဝန်ကြီးများ၊ ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့ဝင်များ၊ ကချင်ပြည်နယ်အတွင်းရှိ အသေးစား၊ အငယ်စားနှင့် အလတ်စားစီးပွားရေး (MSME) လုပ်ငန်းရှင်များနှင့် တာဝန်ရှိသူများ တက်ရောက်ခဲ့ကြောင်း သိရသည်။

<https://news-eleven.com/article/241731>

ကုလသမဂ္ဂ အကြမ်းဖက်မှုအားပေးနေတယ်လို့ စစ်ကောင်စီ စွပ်စွဲ

RFA Burmese | 2022.12.14

ဦးကျော်မိုးထွန်း (ဘယ်) နှင့် ကုလသမဂ္ဂ အထွေထွေအတွင်း ရေးမှူးချုပ် အန်တိုနီယိုတာရက်စ်တို့ကို ၂၀၂၀ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၁၉ ရက်နေ့က တွေ့ရစဉ်။ UN Photo/Mark Garten

ကုလသမဂ္ဂဟာ အမျိုးသားညီညွတ်ရေးအစိုးရ (NUG) ကို ကိုယ်စားပြုထားတဲ့ ဦးကျော်မိုးထွန်းကို အသိအမှတ်ပြုတာက အကြမ်းဖက်မှုကို အားပေးတာဖြစ်တယ်လို့ စစ်ကောင်စီက ဒီဇင်ဘာလ ၁၄ ရက် ဒီကနေ့ ပြောပါတယ်။

စစ်ကောင်စီသတင်းထုတ်ပြန်ရေးအဖွဲ့က ပြည်တွင်းပြည်ပသတင်းဌာနတွေက သတင်းထောက်တွေပါဝင်တဲ့ ဗိုက်ဘာဂရကတစ်ဆင့် သူတို့ရဲ့သဘောထားကို ပြောဆိုတာပါ။

ကုလသမဂ္ဂ အရည်အချင်းစစ်ကော်မတီ (Credential Committee) က ဒီဇင်ဘာလ ၁၂ ရက်မှာ ဦးကျော်မိုးထွန်းကို ကုလသမဂ္ဂဆိုင်ရာ မြန်မာအမြဲတမ်းကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် ဆက်လက်အတည်ပြုခဲ့ပါတယ်။

တရားဝင်ကြေညာချက်ကိုတော့ ဒီဇင်ဘာလ ၁၆ ရက်မှာ ထုတ်ပြန်လိမ့်မယ်လို့ ဦးကျော်မိုးထွန်းက RFA ကို ပြောပါတယ်။

စစ်ကောင်စီကတော့ ဦးကျော်မိုးထွန်းဟာ အမျိုးသားညီညွတ်ရေးအစိုးရ (NUG)၊ ပြည်ထောင်စု လွှတ်တော်ကိုယ်စားပြုကော်မတီ (CRPH) နဲ့ ပြည်သူ့ကာကွယ်ရေးတပ် (PDF) တွေကိုပဲ ကိုယ်စားပြုပြီး စစ်ကောင်စီကို ကိုယ်စားမပြုဘူးလို့ ဆိုပါတယ်။ ဦးကျော်မိုးထွန်းနဲ့ သဘောတူလုပ်ဆောင်တာက ကုလသမဂ္ဂပဋိညာဉ်တွေကို ချိုးဖောက်ရာ ရောက်တယ်လို့လည်း စစ်ကောင်စီက စွပ်စွဲပါတယ်။

နိုင်ငံရေးလေ့လာသုံးသပ်သူ ဒေါက်တာ စိုင်းကြည်ဇင်စိုးကတော့ အငြင်းပွားမှုတွေရှိနေလို့ ဦးကျော်မိုးထွန်းကိုပဲ ဆက်ပြီး ကိုယ်စားပြုခွင့်ပေးထားတာလို့ သုံးသပ်ပါတယ်။

"တကယ်ဆိုရင်တော့ ကုလသမဂ္ဂ Credential Committee က ဆုံးဖြတ်တာမဟုတ်ဘူး။ နဂိုလက်ခံပြီးသားဟာကိုပဲ ဆက်ထားဦးမယ်။ သူ့ရဲ့အငြင်းပွားမှုက မပြေလည်သေးဘူး ဆိုတဲ့ သဘော။ အဲလိုမျိုးထားထားတဲ့အချိန်မှာ ဦးကျော်မိုးထွန်းက ဒီ NUG နဲ့ ပတ်သက်တဲ့အတွက်ကြောင့်မို့လို့ ဒီလိုစွပ်စွဲတဲ့သဘောလို့ ထင်တယ်"

စစ်ကောင်စီဥက္ကဋ္ဌ ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီး မင်းအောင်လှိုင်ကလည်း ကုလသမဂ္ဂမှာ ကိုယ်စားလှယ် ခန့်အပ်ရေးဟာ စစ်ကောင်စီနဲ့ ကုလသမဂ္ဂအကြား ပထမဆုံးဖြေရှင်းရမယ့် ပြဿနာ ဖြစ်တယ်လို့ ဒီနှစ် ဩဂုတ်လအတွင်းက ပြောဆိုခဲ့ပါတယ်။ စစ်ကောင်စီကို ကုလသမဂ္ဂက ဘာကြောင့် အသိအမှတ်မပြုရသလဲဆိုတာကိုလည်း သိချင်တယ်လို့ သူကပြောဆိုခဲ့ပါတယ်။

အာဏာသိမ်းမှုကို ဆန့်ကျင်ပြီး CDM လုပ်ခဲ့တဲ့အတွက် နိုင်ငံဝန်ထမ်းဥပဒေနဲ့ နည်းဥပဒေ တို့ကို ဖောက်ဖျက်ရာ ရောက်တယ်ဆိုပြီး ဦးကျော်မိုးထွန်းကို တာဝန်ကနေ ရပ်စဲလိုက်တဲ့ အကြောင်း စစ်ကောင်စီနိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး ဦးဝဏ္ဏမောင်လွင်က ၂၀၂၁ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၇ ရက်မှာ ထုတ်ပြန်ခဲ့ပါတယ်။

ဒါပေမဲ့ စစ်ကောင်စီဘက်က အဆိုပြုသူကို ပယ်ချပြီး ကုလအရည်အချင်းစစ်ကော်မတီက ၂၀၂၁ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၁ ရက်မှာ မြန်မာကိုယ်စားလှယ်ရွေးချယ်ရေးအစီအစဉ်ကို ဆိုင်းငံ့ခဲ့တာကြောင့် ဦးကျော်မိုးထွန်းကပဲ ကုလသမဂ္ဂမှာ မြန်မာကိုဆက်ပြီး ကိုယ်စားပြုခွင့် ရခဲ့တာပါ။

<https://www.rfa.org/burmese/news/united-nations-12142022070338.html>

မြန်မာ့အရေး Credential ကော်မတီနဲ့ သံအမတ်ကြီး ဦးကျော်မိုးထွန်းအမြင်

၁၄ ဒီဇင်ဘာ၊ ၂၀၂၂ | အင်ကြင်းနိုင်

ကုလသမဂ္ဂမှာ မြန်မာကိုယ်စားလှယ်ကို ပြန်ပြီးရွေးချယ်ရမယ့် ကိစ္စကို ဆက်ပြီး ရွှေ့ဆိုင်းထားဖို့နဲ့ လက်ရှိ မြန်မာသံအမတ်ကြီး ဦးကျော်မိုးထွန်းကိုပဲ လာမယ့်နှစ်အတွက် ဆက်လက်ထားရှိဖို့ Credential ကော်မတီက တနင်္လာနေ့မှာ သဘောတူဆုံးဖြတ်ခဲ့ပါတယ်။ ဒီဆုံးဖြတ်ချက်ကိုလည်း (၇၇)ကြိမ်မြောက် ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေညီလာခံကို တင်သွင်းမှာဖြစ်ပါတယ်။

ကုလသမဂ္ဂ Credential ကော်မတီအစည်းအဝေးမတိုင်ခင် ပြီးခဲ့တဲ့ သောကြာနေ့ (ဒီဇင်ဘာလ ၉ ရက်) က နယူးယောက်မှာရှိတဲ့ ကုလသမဂ္ဂဆိုင်ရာ မြန်မာအမြဲတမ်းကိုယ်စားလှယ်ရုံးမှာ သံအမတ်ကြီး ဦးကျော်မိုးထွန်းကို မအင်ကြင်းနိုင်က သီးသန့်တွေ့ဆုံမေးမြန်းထားပါတယ်။

ဦးအိုအေ။ ။ ဒီနှစ်အတွက် ထူးခြားချက်က ရုရှားက ယူကရိန်းကို ကျူးကျော်ခဲ့တဲ့ အခြေအနေနဲ့ သံအမတ်ကြီးကိုယ်တိုင်လည်း ရုရှားအရေးနဲ့ ပတ်သက်ရင် ယူကရိန်းအပေါ် ကျူးကျော်မှုကို ကုလသမဂ္ဂမှာ ကန့်ကွက်ရုတ်ချခဲ့တာတွေရှိပါတယ်။ အဲတော့ ဒီအချက်က သံအမတ်ကြီးကို မြန်မာကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် ဆက်ပြီးထားဖို့ ဆိုတဲ့ကိစ္စမှာ ရုရှားရဲ့ သဘောထား အပြောင်းအလဲဖြစ်စေမလား။ တဖက်မှာ စစ်ကောင်စီကို အသိအမှတ်ပြုပြီး ရင်းရင်းနှီးနှီးဆက်ဆံတာဆိုလို့ ရုရှားပဲရှိနေတဲ့ အခြေအနေမျိုးဖြစ်နေတော့ သံအမတ်ကြီးအပေါ် ရုရှားရဲ့ သဘောထား ဘယ်လိုမြင်ပါသလဲ။

သံအမတ်ကြီး ဦးကျော်မိုးထွန်း။ ။ ယူကရိန်းနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ ကုလသမဂ္ဂမှာ ဆုံးဖြတ်ချက် အဆိုမူကြမ်းတွေကို ကျနော်တို့ မြန်မာကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့အနေနဲ့ ထောက်ခံတဲ့အပြင် co-sponsor (တွဲဖက်အဆိုမူကြမ်းတင်သွင်းသူ)အဖြစ်လည်း လုပ်ခဲ့တယ်။ နောက်ပြီး မိန့်ခွန်းပြောလို့ရတဲ့ အနေအထားတွေမှာဆိုရင်လည်း ကျနော်တို့ ယူကရိန်းပြည်သူတွေနဲ့ တသားတည်းရပ်တည်ပြီးတော့ ဒီလိုမျိုးကျူးကျော်တာတွေကို ကျနော်တို့ ဆန့်ကျင်တယ်ဆိုတာ။ ဘာလို့လည်းဆိုတော့ မြန်မာပြည်သူတွေလည်း ယူကရိန်းပြည်သူတွေလိုပဲ ခံစားနေကြရတယ်။ အဲဒီခံစားနေရတာကိုလည်း နိုင်ငံတကာက သိအောင်၊ ယူကရိန်းကို ကူညီတဲ့ပုံစံမျိုး မြန်မာနိုင်ငံကို ကူညီဖို့ ဆိုတာကို တောင်းဆိုရင်း ကျနော်တို့ ယူကရိန်းပြည်သူတွေနဲ့ ရပ်တည်တဲ့အကြောင်း၊ ကျူးကျော်စစ်ကို ဆန့်ကျင်တဲ့အကြောင်း ကျနော်မိန့်ခွန်းလည်းပြောကြားခဲ့တယ်။ ဆုံးဖြတ်ချက်တွေမှာလည်း ကျနော်တို့ ထောက်ခံခဲ့သလို၊ တွဲဖက်ပြီး အဆိုမူကြမ်းတင်သွင်းခဲ့တယ်။ ဒီအချက်တွေကြောင့် ရုရှားက မြန်မာကိစ္စနဲ့ပတ်သက်ပြီးတော့ အထူးသဖြင့် ဒီ Credential ကိစ္စနဲ့ပတ်သက်ပြီးတော့ ရုရှားက ထည့်သွင်းစဉ်းစားတဲ့အခါမှာ မလွဲမှားသေပါမယ်ဆိုတာကို ကျနော်တို့တွေကြည့်စရာမလိုဘူးလို့ သုံးသပ်ပါတယ်။

ဒါပေမယ့်လည်း မြန်မာနိုင်ငံဒီမိုကရေစီအင်အားစုတွေ၊ မြန်မာနိုင်ငံမှာ ဒီမိုကရေစီလုပ်ဆောင်မှုတွေကို ထောက်ခံပံ့ပိုးနေတဲ့ ကျနော်တို့ဘက်က ရပ်တည်ပေးနေတဲ့ နိုင်ငံအများစုရဲ့ အသံကတော့ အတိုင်းအတာတခုအထိ လွှမ်းမိုးနိုင်တယ်။ အတိုင်းအတာတခုအထိတော့ အများကြားအောင် လုပ်ပေးနိုင်မယ်လို့ ယုံကြည်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် Credentials ကော်မတီမှာ ရုရှားရဲ့ရပ်တည်ချက်ကို အများရဲ့ဆန္ဒက လွှမ်းမိုးသွားနိုင်မယ်လို့ ယုံကြည်ပါတယ်။

ဦးအိုအေ။ ။ နောက်တချက်က Credentials ကော်မတီမှာ တရုတ်ရဲ့ ရပ်တည်ချက်ကိုရော ဘယ်လိုတွေ့ရလဲရှင့်။

သံအမတ်ကြီး ဦးကျော်မိုးထွန်း။ ။ တရုတ်အနေနဲ့ အခုအနေအထားမှာတော့ ဟိုဘက် ဒီဘက်ကို သိသိသာသာကြီး ယိမ်းပြီးတော့ ရပ်တည်တဲ့ပုံစံမဟုတ်ဘူးလို့တော့ သုံးသပ်ရပါတယ်။ ဒီအချိန်မှာတော့ အခြေအနေတွေကို စောင့်ကြည့်နေတယ်။ သူတို့အမြဲပြောနေတာရှိတယ်။ သူတို့ရဲ့ interest ကမြန်မာနိုင်ငံ တည်ငြိမ်အေးချမ်းဖို့ က သူတို့ရဲ့ အဓိက interest ဖြစ်တဲ့အတွက်ကြောင့် အဲဒီအချက်ကို အဓိက ထည့်သွင်းစဉ်းစားပြီးတော့ အနေအထားကိုစောင့်ကြည့်နေတယ်လို့ ကျနော် ပုဂ္ဂိုလ်ရေးအရ မြင်မိပါတယ်။

ဦးအိုအေ။ ။ ကုလသမဂ္ဂမှာ သံအမတ်ကြီးပြောကြားတဲ့အခါမှာ မြန်မာနိုင်ငံနဲ့ ပတ်သက်ရင် ကုလသမဂ္ဂဘက်က ထိထိရောက်ရောက် ဆောင်ရွက်မှုမရှိဘူးဆိုပြီး ထောက်ပြပြောဆိုတာတွေရှိပါတယ်။ ဆိုတော့ ကုလသမဂ္ဂဘက်က ရှေ့ဆက်ဆောင်ရွက်ချက်တွေအပေါ်မှာ ရော သံအမတ်ကြီးဘက်က ဘယ်လို မျှော်လင့်ထားပါသလဲ။

သံအမတ်ကြီး ဦးကျော်မိုးထွန်း။ ။ သုံးလအတွင်း ပြန်ကြည့်လိုက်မယ်ဆိုရင် မြန်မာနိုင်ငံနဲ့ ပတ်သက်လို့ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေညီလာခံ တတိယကော်မတီမှာ ဆုံးဖြတ်ချက် အဆိုမူကြမ်းတင်သွင်းပြီး အတည်ပြု ဆုံးဖြတ်ခဲ့တာရှိပါတယ်။ အခုမေးခွန်းနဲ့ ဆက်စပ်ပြီးပြောရမယ်ဆိုရင် ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေညီလာခံမှာ မြန်မာ့အရေးဆုံးဖြတ်ချက်ချခဲ့တာရှိသလို လုံခြုံရေးကောင်စီမှာလည်း မြန်မာနိုင်ငံနဲ့ ပတ်သက်ရင် အဓိကအဆိုတင်သွင်းတဲ့ ဗြိတိန်အစိုးရဘက်က မြန်မာ့အရေးဆုံးဖြတ်ချက်ကို လုံခြုံရေးကောင်စီမှာ ချမှတ်နိုင်ရေး

ဩဂုတ်လကတည်းကကြိုးပမ်းနေတာရှိပါတယ်။ တဖက်မှာလည်း ဒီမှာက multilateral ပုံစံဖြစ်နေတော့ အခုလုပ် အခု အတည်ပြုဆိုတာမျိုး မဖြစ်နိုင်တဲ့ အနေအထားမှာရှိနေပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဒီ ဩဂုတ်လကတည်းက စပြီး လုံခြုံရေးကောင်စီမှ မြန်မာ့အရေး ဆုံးဖြတ်ချက် တင်နိုင်ဖို့ လုပ်လာခဲ့တဲ့ အခြေအနေကတော့ အခုဆိုရင် ဘာပဲပြောပြော ရုပ်လုံးအတိုင်းအတာတခုအထိပေါ်လာပြီလိုတော့ ပြောလိုရပါတယ်။ အခုဆိုရင် ဗြိတိန်ကနေပြီးတော့ ဆုံးဖြတ်ချက်မူကြမ်းအဆိုကို ကုလသမဂ္ဂလုံခြုံရေးကောင်စီအဖွဲ့ဝင်တွေကြားမှာတော့ ဆွေးနေနေပြီဆိုတာကိုတော့ ကျနော်တို့ သိထားပါတယ်။ ဘယ်လိုပုံစံမျိုးနဲ့ အတည်ပြုနိုင်မလဲ။ အထူးသဖြင့် လုံခြုံရေးကောင်စီအဖွဲ့ဝင်တွေ အထူးသဖြင့် အမြဲတမ်းအဖွဲ့ဝင် ငါးနိုင်ငံရဲ့ အနေအထားကို စောင့်ကြည့်သွားရမယ့် အခြေအနေတော့ရှိပါတယ်။ အကြမ်းဖျင်းကတော့ စစ်ကောင်စီကို ဖိအားပေးနိုင်မယ့် အဆိုမူကြမ်းတခု အနာဂတ်မှာ အမြန်ဆုံးထွက်လာနိုင်ဖို့အတွက် အားလုံးပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ပေးကြဖို့၊ အထူးသဖြင့် လုံခြုံရေးကောင်စီအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံတွေ ဆောင်ရွက်ပေးကြဖို့ ဒီနေရာကနေ တိုက်တွန်းလိုပါတယ်ခင်ဗျ။

<https://burmese.voanews.com/a/myanmar-s-un-ambassador-reportedly-renewed-for-another-year-despite-junta-s-opposition/6875827.html>

NUG အစိုးရပြောရေးဆိုခွင့်ရှိသူများ ခန့်အပ်တာဝန်ပေး

Published By DVB | 14 December, 2022

အမျိုးသားညီညွတ်ရေးအစိုးရရဲ့ ပြောရေးဆိုခွင့်ရှိသူတွေအဖြစ် ဦးကျော်ဇော်နဲ့ ဦးနေဘုန်းလတ်တို့ကို ခန့်အပ်တာဝန်ပေးလိုက်ကြောင်း NUG အစိုးရ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးချုပ်ရုံးက ဒီဇင်ဘာ ၁၄ ရက်မှာ ထုတ်ပြန်ကြေညာပါတယ်။

ပြောရေးဆိုခွင့်ရှိသူတွေအဖြစ် အရင်ခန့်အပ်တာဝန်ပေးထားတဲ့ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးတွေဟာ ဝန်ကြီးဌာနဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းတာဝန်တွေ များပြားတာကြောင့် ဦးကျော်ဇော် (နိုင်ငံတော်သမ္မတရုံး) နဲ့ ဦးနေဘုန်းလတ် (ဝန်ကြီးချုပ်ရုံး) တို့နှစ်ဦးကို ပြောင်းလဲခန့်အပ်တာဝန်ပေးလိုက်တယ်လို့ ထုတ်ပြန်ချက်မှာ ဖော်ပြထားပါတယ်။

သမ္မတရုံး ပြောရေးဆိုခွင့်ရှိသူက ယာယီသမ္မတရဲ့ ဆောင်ရွက်ချက်တွေ၊ အစိုးရရဲ့မူဝါဒတွေနဲ့ သမ္မတရုံးနဲ့ သက်ဆိုင်တဲ့ သတင်းအချက်အလက်တွေကို ဦးစားပေး ထုတ်ဖော် ပြောကြားရမှာဖြစ်ပြီး ဝန်ကြီးချုပ်ရုံး ပြောရေးဆိုခွင့်ရှိသူက ဝန်ကြီးချုပ် အပါအဝင် အစိုးရအဖွဲ့အတွင်း ဆောင်ရွက်ချက်တွေ၊ အစိုးရရဲ့မူဝါဒတွေနဲ့ သက်ဆိုင်တဲ့ သတင်းအချက်အလက်တွေကို ဦးစားပေး ထုတ်ဖော် ပြောကြားရမယ်လို့ ဆိုပါတယ်။

ကျန်တဲ့ဝန်ကြီးဌာနအသီးသီးရဲ့ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးတွေနဲ့ ဒုတိယဝန်ကြီးတွေဟာလည်း ဝန်ကြီးဌာနတွေနဲ့ သက်ဆိုင်တဲ့အကြောင်း အရာတွေအတွက် ပြောရေးဆိုခွင့်ရှိသူတွေအဖြစ် တည်ရှိပြီးဖြစ်တယ် NUG ဝန်ကြီးချုပ်ရုံးက ထုတ်ပြန်ထားပါတယ်။

<https://burmese.dvb.no/archives/568836>

ထိုင်းအစိုးရအနေဖြင့် နိုင်ငံအနှောက်ဘက်နယ်စပ်ရှိ လူသားချင်းစာနာမှု အကျပ်အတည်းကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရန် လိုအပ်

By [Bangkok Post](#) | 14 December 2022

ထိုင်းနိုင်ငံ၏ နိုင်ငံရေးယန္တရားနှင့် နိုင်ငံရေးသမားများသည် လက်ရှိအချိန်တွင် လာမည့်ရွေးကောက်ပွဲအတွက် ပြင်ဆင်လျက် ရှိစဉ် မြန်မာနှင့် ထိစပ်နေသော နိုင်ငံအနှောက်ဘက်နယ်စပ်တွင် အသင့်စောင့်ကြိုနေသော လူသားချင်းစာနာမှု အကျပ်အတည်းတစ်ခု ရှိနေသည်။ လက်ရှိအချိန်အထိတော့ နိုင်ငံရေးသမားများက မသိကျိုးကျွန်ပြုထားသည်။

COVID-19 ကပ်ရောဂါ ဖြစ်ပွားမှုနှင့် ၂၀၂၁ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ မြန်မာနိုင်ငံ၌ အာဏာသိမ်းမှု မတိုင်မီက ၂၄၀၁ ကီလိုမီတာ ရှည်သည့် ထိုင်း-မြန်မာ နယ်စပ်သည် ထိန်းသိမ်းရလွယ်ခဲသလို အတော်အသင့် တည်ငြိမ်ခဲ့သည်။ သို့သော် ရှေ့လာမည့် လများတွင် ထိုနယ်စပ်သည် ထိုင်းနိုင်ငံ၏ အကြီးဆုံး ချိန်ကိုက်ပုံး (သို့မဟုတ် တစ်ချိန်ချိန်တွင် အကြီးအကျယ် ဒုက္ခပေးမည့် ပြဿနာ) ဖြစ်လာနိုင်သည်။ ကံမကောင်းစွာဖြင့် ဘန်ကောက်၏ ထိန်းချုပ်မှုပြင်ပတွင် မီးပွားသေးတစ်ခုကြောင့် ယင်းပုံးက ပေါက်ကွဲသွားနိုင်သည်။

လာအို၊ ကမ္ဘောဒီးယား၊ မလေးရှား၊ မြန်မာတို့နှင့် ထိစပ်နေသော ထိုင်း၏ နယ်စပ်အခြေအနေအပေါ် ထိုင်း လုံခြုံရေးအေဂျင်စီများက မကြာသေးခင်က သုံးသပ်အကဲဖြတ်ချက်တစ်ရပ် လုပ်ဆောင်ခဲ့ရာတွင် ထိုင်း-မြန်မာ နယ်စပ်သည် အားနည်းချက်အဖြစ်ဆုံးဟု ကောက်ချက်ချခဲ့ကြသည်။ အခြားသော နယ်စပ်ဧရိယာများသည် ထိုင်းနယ်စပ် စီမံခန့်ခွဲမှု၏ လုပ်နိုင်စွမ်းအပေါ် ချက်ချင်းလက်ငင်း နှောင့်ယှက်ပျက်ပြားစေမည့် မဟုတ်သလို မဝေးသည့် ကာလတစ်ခုအတွင်း လူသားချင်းစာနာမှု အကျပ်အတည်းတစ်ခုကို ဖြစ်စေနိုင်သည့် နိုင်ငံရေးခိုလှုံခွင့်တောင်းခံသူများ အလုံးအရင်းစုပြုဝင်ရောက်မှုလည်း ဖြစ်နိုင်ဖွယ်ရာ မရှိပေ။

ဥပမာအားဖြင့် ထိုင်းနှင့် ကမ္ဘောဒီးယား နှစ်နိုင်ငံဆက်ဆံရေး ကျဆင်းခဲ့ချိန် တရားမဝင် ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများကြောင့် ကမ္ဘောဒီးယားနှင့် နယ်စပ်သည် ထိုင်းနိုင်ငံ၏ နံပါတ်တစ် စိုးရိမ်စရာကိစ္စ ဖြစ်ခဲ့ဖူးသည်။ လက်ရှိအချိန်တွင် ကမ္ဘောဒီးယား၏ တည်ငြိမ်မှုနှင့် ထိုင်းအစိုးရနှင့် ထူးကဲကောင်းမွန်သော ဆက်ဆံရေး ရှိမှုတို့ကြောင့် ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများနှင့်ပတ်သက်ပြီး အစိုးရချင်း သဘောတူညီချက်က အသုံးဝင်အကျိုးရှိကြောင်း ပြသထားခဲ့သည်။ ကပ်ရောဂါ မဖြစ်ခင်က ကမ္ဘောဒီးယားနိုင်ငံသား ၅၀,၀၀၀ နီးပါး ထိုင်းနိုင်ငံတွင် တရားဝင် အလုပ်လုပ်ကိုင်နေခဲ့ကြသည်။

သို့သော် ထိုင်း-မြန်မာ နယ်စပ် ကိစ္စတွင် ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများအတွက် အလားတူ စီစဉ်မှုတစ်ရပ် ရှိသော်ငြား ယင်းက ကောင်းစွာ အလုပ်မဖြစ်ပေ။ အထူးသဖြင့် ပြီးခဲ့သည့် ၂၃ လ အတွင်း နယ်စပ်ကို ဖြတ်ကျော်ဝင်ရောက်လိုသူဦးရေသည် ကမ္ဘောဒီးယားဘက်ခြမ်းတွင် ရှိသည်ထက် အဆ ၂၀ ပိုများနေသည်။ ဤနေရာတွင် အပြန်အလှန် ဆက်နွယ်နေသော ကိစ္စနှစ်ရပ်ကို တွေ့ရနိုင်သည်။ ယင်းကိစ္စနှစ်ရပ်က အဆက်အသွယ်ကောင်းသည့် မရေမတွက်နိုင်သော လူကုန်ကူးဂိုဏ်းများနှင့်အတူ တောလမ်းများမှတစ်ဆင့် တရားမဝင် နယ်စပ်ဖြတ်ကျော်ဝင်ရောက်သူဦးရေ တိုးသထက် တိုးလာခြင်းနှင့် လာမည့် ခြောက်သွေ့ရာသီတွင် နယ်စပ်တလျှောက် ကျေးရွာသားများ ရုတ်တရက် အစုအပြုံလိုက်ဝင်လာမှုကို ကိုင်တွယ်ရန် ထိုင်းဘက်ခြမ်းတွင် လုံလောက်သည့် အသင့်အနေအထား ရှိမနေခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ လက်ရှိတွင် နယ်စပ် စစ်ဆေးရေးဂိတ် ခြောက်ခုသာလျှင် အသုံးပြုလျက် ရှိသည်။

နယ်စပ်တွင် အတောမသတ်သော စုပြုံဝင်ရောက်မှုများဖြင့် အသစ်ရောက်လာသူများကြောင့် ဒေသ၏ ကျန်းမာရေးစနစ်အပေါ် ဝန်ပိသလို ဖြစ်စေထားကြောင်းကို အထူးသဖြင့် ထိုင်းအာဏာပိုင်များ ဝန်ခံကြလိမ့်မည် ဖြစ်သည်။ ဒေသ၏ ကျန်းမာရေးစနစ်က လက်ရှိအချိန်ထိ COVID-19 ကပ်ရောဂါကို တိုက်ဖျက်နေရသော်လည်း ငှက်ဖျားကဲ့သို့ အခြားကူးစက်နိုင်သော ရောဂါများကိုလည်း တိုက်ဖျက်နေရသည်။ ယခုလောလောဆယ်တွင် နိုင်ငံ၏ ဒေသအနှံ့အပြားမှလာသော မြန်မာပြည်သူ ၂၅၀,၀၀၀ မှ ၃၀၀,၀၀၀ ခန့်သည် အများအားဖြင့် ထိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များ၏ ထိန်းချုပ်မှုအောက်တွင် ရှိနေသည့် ထိုင်း-မြန်မာနယ်စပ်တစ်လျှောက် စုဝေးရှိနေကြသည်။

လက်တလောတွင် အများစုသည် မစို့မပို့ဖြင့် ခြစ်ခြတ် အသက်ဆက်နေထိုင်လျက် ရှိပြီး အလုပ်အကိုင်နှင့် ဘဝလုံခြုံရေးအတွက် နယ်စပ်ကို ဖြတ်နိုင်မည့် ကံကြမ္မာအခွင့်အခါအလှည့်ကို စောင့်ဆိုင်းနေကြသည်။ ငွေကြေးတတ်နိုင်သူတို့အနေဖြင့် နယ်စပ်တစ်လျှောက် ၎င်းတို့ စိတ်ကြိုက်ရွေးချယ်စရာ မြို့ကြီးများတွင် အလွယ်တကူ နေရာရှာတွေ့နိုင်သည်။

ရှေ့လထဲတွင် အာဆီယံဥက္ကဋ္ဌသစ်အဖြစ် အင်ဒိုနီးရှား တာဝန်ယူရန် ရှိနေခြင်းနှင့်အတူ နယ်စပ်တစ်လျှောက် နေထိုင်လျက်ရှိသော မြန်မာများအကြား စိုးရိမ်ပူပန်မှုနှင့် မသေချာမရေရာစိတ်များ ကြီးထွားလာနေသည်။ မြန်မာနှင့်ပတ်သက်ပြီး အင်ဒိုနီးရှားက ခိုင်မာပြတ်သားသည့် ရပ်တည်ချက်ထားရှိသည့် ရှည်လျားသော သမိုင်းကြောင်း ရှိသည့်ဖြစ်ရာ နိုင်ငံတော်စီမံအုပ်ချုပ်ရေးကောင်စီဟု သိကြသည့် မြန်မာအာဏာသိမ်းစစ်ကောင်စီအပေါ် ချမှတ်သည့် အာဆီယံ၏ မဟာဗျူဟာများတွင် အပြောင်းအလဲများ ရှိလာနိုင်သည်။ အကယ်၍ စစ်ကောင်စီက နယ်စပ်ဧရိယာများကို ထပ်မံဖိအားပေးလာပါက အထက်ပါအစုအဖွဲ့များသည် ထိတ်ထိတ်ပျာပျာ ဖြစ်ဖွယ် ရှိပြီး မည်သည့် စွန့်စားမှုအန္တရာယ်ပဲ ရှိရှိ နယ်စပ်ကို ဖြတ်ကျော်ရန် ကြိုးပမ်းဖွယ် ရှိသည်။

ပြီးခဲ့သည့် နှစ်များအတွင်း ယာယီအစီအမံတစ်ရပ်အဖြစ် ထိုင်းအစိုးရသည် မြန်မာရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများအတွက် တရားဝင် အလုပ်ပါမစ်များ ရစေနိုင်ရေး ကာလကို သုံးကြိမ် သက်တမ်းတိုးထားခဲ့သည်။ သို့သော် များပြားသော ဗျူရိုကရက်တစ်ဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်ဖြစ်နေသော ပြည်တွင်း အဂတိလိုက်စားမှုများကြောင့် အလားအလာရှိသည့် ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သား အများအပြားသည် လက်ရှိအချိန်အထိ အထက်ပါ တရားဝင်အလုပ်ပါမစ်လုပ်ငန်းစဉ်တွင် ကောင်းစွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း မရှိသေးဘဲ ၎င်းတို့၏ ပါမစ်များကို ရရှိနိုင်ခြင်း မရှိသေးပေ။ ထိုင်းနိုင်ငံသည် ကပ်ရောဂါအလွန်ကာလတွင် စီးပွားရေးကို မြှင့်တင်ရန် အလုပ်သမား ၆၀၀,၀၀၀ ထက်မနည်း အရေးတကြီး လိုအပ်ဆဲဖြစ်သည်။

ဝန်ကြီးချုပ် ပရာယုတ်ချန်အိုချာအနေဖြင့် ယခုပြဿနာကို နှောင့်နှေးမှု မရှိဘဲ ပြုပြင်ရလိမ့်မည် ဖြစ်သည်။ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများ၌ ငြိမ်းချမ်းမှုနှင့် တည်ငြိမ်မှု ရှိစေရေး သေချာစေရန် အရပ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများနှင့်အတူ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် ကောင်းမွန်သော စီမံအုပ်ချုပ်မှု စည်းမျဉ်းများနှင့် ဆက်စပ်သည့် နှစ် ၂၀ အမျိုးသား မဟာဗျူဟာ အစီအစဉ် အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ထိုင်းပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာနအောက်ရှိ အဖွဲ့များ၏ နှေးကွေးသော ဆောင်ရွက်ချက်များအတွက် ထိုင်းပြည်ထဲရေးဝန်ကြီး ဗိုလ်ချုပ်ကြီး အနုပေါင် ပေါင်ဂျင်ဒါ တာဝန်ခံရလိမ့်မည်ဟု ဆိုရမည်ဖြစ်သည်။

အနောက်ဘက် နယ်စပ်ဒေသရှိ လက်ရှိအခြေအနေများကြောင့် ထိုင်းအစိုးရအနေဖြင့် ၎င်းတို့၏ အမျိုးသားလုံခြုံရေးဆိုင်ရာ လုပ်နည်းကိုင်နည်းကို အလုံးစုံ ပြုပြင်ရန် လိုအပ်သည်။ လက်ရှိ လုံခြုံရေး ဖွဲ့စည်းတည်ရှိမှုကွန်ရက်၏ အခြေအနေနှင့် နယ်ပယ်က ပြောင်းလဲသွားပြီ ဆိုသော်လည်း ထိုင်းနှင့် မြန်မာအကြား

အတိတ်က ရန်လိုမှုကြောင့် လုံခြုံရေးနှင့်ပတ်သက်ပြီး စစ်တပ်နှင့် အခြားအဖွဲ့များသုံးပြီး စောင့်ကြပ်ကာကွယ်မှုက တစ်ခုတည်းသော လုပ်နည်းကိုင်နည်း ဖြစ်ခဲ့သည်။

ထိုင်းနိုင်ငံ၏ လက်ရှိကာလ အကြီးဆုံး ခြိမ်းခြောက်မှုက နယ်စပ်တစ်လျှောက် နေထိုင်နေသော မြန်မာနိုင်ငံသားများအကြား လူသားဆိုင်ရာ လုံခြုံမှု မရှိခြင်းမှ အစပြုထွက်ပေါ်သည်။ လွတ်လပ်ရေးရပြီးနောက် ဆယ်စုနှစ်များအတွင်း မြန်မာအစိုးရများသည် ထိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့ (EAOs) များကို တိုက်ခိုက်ထားခဲ့သည်။ ယခင်အတိတ်ကာလက ထိုင်းအာဏာပိုင်တို့သည် ရန်လိုသော မြန်မာစစ်တပ်၏ ရန်မှ နိုင်ငံကို အကာအကွယ်ယူရန် EAOs များကို ထောက်ခံပေးခဲ့သည်။ သို့သော် အဆိုပါ လုံခြုံရေးပုံစံက လက်ရှိတွင် လုံးလုံးလျားလျား ပြောင်းလဲသွားပြီဖြစ်သည်။ ၂၀၁၁ ခုနှစ်ကစပြီး မြန်မာနှင့် ဆက်ဆံရေးသည် တဖြည်းဖြည်းချင်း ပုံမှန်ဖြစ်လာသလို အရပ်သားအစိုးရနှင့်ရော စစ်အစိုးရရောနှင့်ပါ ဆက်ဆံရေး ပုံမှန်ဖြစ်လာသည်။ ထိုင်းနှင့် မြန်မာသည် လက်ရှိတွင် တည်ငြိမ်သော ဆက်ဆံရေးနှင့် လက်တွေ့ကျသော ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများ ရှိနေပြီဖြစ်သည်။ EAOs များနှင့် ဆက်ဆံရေးကလည်း ဖော်ရွေနေ့ထွေးလျက် ရှိပြီး ထိုင်းအစိုးရသည် ထိုအဖွဲ့များနှင့် အထူးသဖြင့် ထိုင်းနယ်စပ်တွင် ရှိသည့်အဖွဲ့များနှင့် ကောင်းမွန်သော ဆက်ဆံရေးများ ထိန်းသိမ်းထားသည်။

နယ်စပ်တစ်လျှောက်ရှိ အကူအညီလိုအပ်နေသူများကို ထိုင်းကြက်ခြေနီအသင်းနှင့် ဒေသရှိ အဖွဲ့အစည်းများမှတစ်ဆင့် လူသားချင်းစာနာမှုအကူအညီထောက်ပံ့ရန် အားထုတ်မှုများ လုပ်ဆောင်ထားသော်လည်း စနစ်ကျသည့် သို့မဟုတ် ရေရှည် မဟာဗျူဟာကျသည့် တွေးခေါ်မှုအယူအဆ မရှိခြင်းကြောင့် ယင်းကို ပြတ်တောင်းပြတ်တောင်းသာ လုပ်ထားနိုင်သည်။ ပရာယွတ် အစိုးရအနေဖြင့် လက်ရှိအချိန်တွင် နယ်စပ်ဒေသတွင် ရှိနေသူများ လူသားချင်းစာနာမှုနှင့် အရေးပေါ်အကူအညီများ အချိန်မီ လုံလုံလောက်လောက် အသေအချာ ရနိုင်စေရေး လုပ်ဆောင်ရလိမ့်မည် ဖြစ်သည်။ ယင်းမှာသာ ၎င်းတို့အနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင်းမှာသာ ဆက်နေနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

ပုံမှန်အခြေအနေ ပြန်ဖြစ်ပါက ၎င်းတို့အနေဖြင့် ၎င်းတို့၏ နေအိမ်များကို အခက်အခဲမရှိ ပြန်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ထိုင်းအစိုးရအနေဖြင့် ဤ ချဉ်းကပ်နည်းကို အခိုင်အမာ ဆက်လက်လုပ်ဆောင်ရလိမ့်မည် ဖြစ်သည်။ တကယ်တမ်းတွင် နယ်စပ်တစ်လျှောက် နေထိုင်နေကြသူများကို ဘေးကင်းလုံခြုံ၊ ကျန်းမာစွာ နေထိုင်နိုင်စေရေးကို သေချာစေရန် ထိုင်းတွင် လုပ်နိုင်စွမ်းနှင့် ယုံကြည်လောက်သော စွမ်းရည်လယ်ဗယ်တစ်ခု ရှိသည်။ ထိုနည်းဖြင့် ထိုင်းနှင့် နိုင်ငံတကာ အသိုင်းအဝိုင်းအနေဖြင့် ဖြေရှင်းရမည့် ပြဿနာတစ်ခု လျော့သွားလိမ့်မည် ဖြစ်သည်။

<https://www.mizzimaburmese.com/article/120607>

